

Miljøgodkendelse

Efter lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., §16 a

Husdyrbruget på Storbakken 2, 8530 Hjortshøj

Dato for gyldighed: 10-09-2025

TEKNIK OG MILJØ
Aarhus Kommune

INDHOLD

Indhold	2
Bilag:	3
Datablad	4
Indledning	5
Resume	6
Afgørelse	8
Vilkår	9
Stalde og opbevaringsanlæg	9
Varmevekslere	10
Installation	10
Kapacitetskrav	10
Driftstid	10
Vedligeholdelse og service	10
Dokumentation for drift	10
Gyllebeholdere	11
Landskab	11
Drift i øvrigt	11
Vurdering	15
Formål	15
Overordnet om det ansøgte	15
Erhvervsmæssig nødvendighed	16
Stalde, opbevaringsanlæg m.v.	17
Afstandskrav	17
Gødningsopbevaring og -håndtering	18
Landskabelige hensyn	19
Landskabelige interesser	20
Områdebeskrivelse	23
Det ansøgte projekt	26
Landskabet	27
Samlet landskabsvurdering	31
Natur	32
Kategori 1 natur	32
Kategori 2 natur	33
Kategori 3 natur	33
Bilag IV-arter	35
Lugt	35
Lugtvurdering	36
Kumulation	38
Lugtkonsekvenszone	38
Belysning, støv, støj og skadedyr	38
Belysning	38
Støv	38
Støj	38
Rystelser	39

Fluer	39
Affald, olie og kemikalier	39
Transport	40
Bedste tilgængelige teknik (BAT)	41
Fase I	41
Fase II	42
Varmevekslere	42
Alternativer	42
0-alternativet	43
BAT for IE-husdyrbrug og særlige vilkår	43
Særregler for IE-husdyrbrug	45
Samlet vurdering	47
Offentlighed og klagevejledning	48

Bilag:

- Bilag 1: Situationsplan.
- Bilag 2: Ansøgers miljøtekniske beskrivelse og miljøkonsekvensrapport.

DATABLAD

Landbrugets navn og beliggenhed	Storbakken 2, 8530 Hjortshøj
Matrikel nr.	5d, Bendstrup By, Todbjerg m.fl.
CVR nr.	28830262
CHR nr.	96669
Ejer af ejendommen	Ole Moesgaard Andersen Mejlbyvej 606, 8530 Hjortshøj
Rådgiver	Jakob Altenborg Miljø & Natur Landbrugsrådgivning Byrnumvej 30, 9940 Læsø
Brugstype	IE-fjerkræ
Godkendelsesbetegnelse	§ 16 a stk. 2.
Skema nr.	Ansøgning: 249166 version 1 Ansøgerscenarie: 250289 version 1
Tilsynsmyndighed	Aarhus Kommune
Sagsbehandler	Christian Westergaard
2. sagsbehandler (kvalitetssikring)	Lotte Breinholm Andersen
Afgørelsens dato	10. september 2025

INDLEDNING

Når et husdyrbrug ønskes udvidet til en størrelse, hvorved ammoniakemission bliver på mere end 3.500 kg NH₃-N pr år, skal husdyrbruget godkendes i henhold til husdyrbrugloven¹. Denne miljøgodkendelse er udarbejdet efter § 16 a stk. 2 i husdyrbrugloven, da der er tale om et IE-husdyrbrug².

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Aarhus Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem, første gang den 16. april 2025. Afgørelsen er truffet på baggrund af oplysninger indsendt med seneste version af ansøgningen, samt øvrige oplysninger indsendt under sagsbehandlingen, herunder det digitale ansøgningsskema med nr. 249166, samt scenarieberegning 250289. Bedriften har ikke biaktiviteter, der i sig selv er omfattet af IE-direktivet.

I miljøgodkendelsen er der redegjort for miljøkonsekvenserne af at udvide driften, og for påvirkningen fra husdyrbruget af miljøet i bred forstand. Der redegøres ikke for miljøpåvirkningen fra udbringning af husdyrgødning, da dette varetages i anden lovgivning.

En godkendelse efter husdyrbrugloven bortfalder, hvis den ikke er udnyttet, inden 6 år efter at den er meddelt. Hvis en godkendelse, der er udnyttet, efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år³.

Kommunen skal, jf. § 48 i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug, tage en miljøgodkendelse af et IE-brug op til revurdering senest 8 år efter det tidspunkt, hvor husdyrbruget første gang blev godkendt, og herefter regelmæssigt hver 10 år.

¹ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019.

² IE-husdyrbrug: Husdyrbrug, som er godkendt til flere end 750 stipladser til søer, flere end 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg) eller flere end 40.000 stipladser til fjerkræ, efter § 16 a, stk. 2, i husdyrbrugloven, § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug eller § 33 i lov om miljøbeskyttelse.

³ Dette er nærmere beskrevet i § 59a i husdyrbrugloven.

RESUME

Ole Moesgaard Andersen, Mejlbjvej 606, 8530 Hjortshøj har søgt om miljøgodkendelse i forbindelse med en udvidelse af produktionsarealet⁴ samt etablering af en ny gyllebeholder på husdyrbruget på Storbakken 2, 8530 Hjortshøj.

Kommunen har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af husdyrbruget inklusiv den ansøgte udvidelse i henhold til de gældende regler. Miljøgodkendelsen omfatter produktionen og anlægget. Miljøgodkendelsen er baseret på en række vilkår. Disse vilkår fremkommer som en følge af husdyrbrugloven, husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁵ og anden lovgivning.

Miljøgodkendelsen for husdyrbruget på Storbakken 2, 8530 Hjortshøj er særligt kendetegnet ved:

- Der udvides med kyllingeproduktion på anlægget.
- Udvidelsen søges som to faser
 - Fase 1: Etablering af 2 kyllingehuse med en mindre reduktion i slagtesvineproduktionen. Produktionsarealet i fase 1 vil være 6.100 m² produktionsareal til kyllinger og 1.150 m² til grise.
 - Fase 2: Slagtesvineproduktionen lukkes helt, og der etableres 3 kyllingehuse i alt. Produktionsarealet i fase 2 vil være 9.100 m² produktionsareal til kyllinger.
- Nudriften i staldene er 1.318 m² samt to gyllebeholdere med et samlet overfladeareal på 1.600 m².
- Husdyrbruget fik i 2022 en miljøgodkendelse meddelt efter §16a stk. 2 i husdyrbrugloven. Godkendelsen, der endnu ikke er taget i brug, omfattede en udvidelse af dyreholdet med to nye stalde med et produktionsareal i hver stald på 2.016 m², samt opførelse af to gyllebeholdere på hhv. 1.128 m² og 1.132 m² overfladeareal.
- Til hver kyllingestald opføres desuden fodersiloer, servicerum og varmevekslere.
- Der etableres afskærmende beplantning ved de nye stalde.
- De nye staldbygninger er placeret hensigtsmæssigt i tilknytning til eksisterende byggeri.
- Terrænet omkring de nye bygninger reguleres med maksimalt +/- 1 meter.
- Anlæggets påvirkning af omgivelserne med ammoniak vil ikke være væsentlig, da projektet lever op til kravene om beskyttelse af tre særlige naturkategorier.
- BAT-niveauet for emission af ammoniak er overholdt. De nødvendige foranstaltninger er truffet til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Kravet om anvendelse af BAT er således overholdt.

⁴ Definitionen på et produktionsareal er et areal i fast placerede husdyranlæg (stalde), hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for gødningsafsætning, og som dyrene ikke kun har kortvarig adgang til.

⁵ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug nr. 1089 af 16. oktober 2024.

- Der er stillet særlige vilkår og angivet særregler for IE-husdyrbruget.

Kommunen har foretaget en miljøkonsekvensvurdering, herunder undersøgt de fremlagte oplysninger i ansøgers miljøkonsekvensrapport, som er vedlagt i bilag 2, og desuden foretaget en supplerende undersøgelse, som er beskrevet i afsnittet "Vurdering". I afsnittet "Offentlighed og klagevejledning" er resultatet af de foretagne høringer beskrevet. Kommunen har foretaget en konklusion med hensyn til indvirkning på miljøet. Projektets særkender er anført her i afsnittet "Resume".

Kommunen konkluderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget, samt at det ansøgte overholder kravene i husdyrbrugloven og tilhørende bekendtgørelse. Desuden vurderer kommunen, at husdyrbruget med overholdelse af vilkårene kan drives uden væsentlig indvirkning på miljøet.

AFGØRELSE

Aarhus Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse af husdyrbruget på Storbakken 2, 8530 Hjortshøj på nedenstående vilkår.

Det er Aarhus Kommunes samlede vurdering, at husdyrbruget med overholdelse af de nedenstående vilkår ikke vil medføre en væsentlig indvirkning på miljøet.

Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til husdyrbruglovens § 16 a samt reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, og omfatter de miljømæssige forhold, det vil sige forhold af betydning for det omgivende miljø som beskrevet i loven og bekendtgørelsen.

Godkendelser og tilladelser i forhold til anden lovgivning (f.eks. byggeloven, samt tilladelse til afledning af spildevand og overfladevand, og vandindvindingstilladelse) skal søges separat.

Ejendommen skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Aarhus Kommune den 10-09-2025.

Birgitte Kloppenborg-Skrumsager
Afdelingsleder

Christian Westergaard
Sagsbehandler

VILKÅR

Stalde og opbevaringsanlæg

1. Stalde må have produktionsareal med de størrelser - og skal være indrettet med staldsystemer og den miljøteknologi - som fremgår af følgende tabel (se også situationsplan i bilag 1):

Staldafsnit	Dyretype	Staldsystem	Teknologi	Produktionsareal (m²)	
				Fase I	Fase II
Stald 1	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33% / 67%)	Hyppig udslusning (20% lugtreduktion)	240 m²	
Stald 2				40 m²	
Stald 3				230 m²	
Stald 4				640 m²	
Kylling 1	Kyllinger	Flex – alle kyllinger	Varmeveksler (28% NH3-N effekt)	3.050 m²	3.050 m²
Kylling 2				3.050 m²	3.050 m²
Kylling 3					3.000 m²
			I alt	7.250 m²	9.100 m²

2. Opbevaringsanlæg må have de størrelser - og skal være udstyret med den miljøteknologi - som fremgår af følgende tabel (se også situationsplan i bilag 1):

Opbevaringsanlæg nr.	Ny?	Type	Miljøteknologi	Overfladeareal (m²)
Gyllebeholder 2007	Nej	Gyllebeholder	Teltoverdækning	884 m²
Gyllebeholder 1993				716 m²
I alt				1.600 m²

3. Placering af husdyrbruget, herunder de nye stalde, gyllebeholdere, og øvrige driftsaktiviteter skal være som angivet på situationsplanen i bilag 1.
4. Gyllen i gyllekanalerne skal udsluses hver 7. dag eller hyppigere i slagtesvinestald nr. 1, 2, 3, og 4 jf. vilkår 1. Staldenes beliggenhed fremgår af bilag 1.
5. Udslusningen skal foretages mellem kl. 8 og 16 og må ikke foretages på lørdage eller søn- og helligdage.
6. Pumpen for rørudslusningssystemet skal være tilsluttet en datalogger eller lignende, der dokumenterer, at hyppigheden af udslusningen udføres i overensstemmelse med vilkår 4. Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.
7. Der skal føres logbog over at hyppigheden af udslusningen udføres i overensstemmelse med vilkår 4. Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende

Varmevekslere

Installation

8. Der skal på hvert af de tre kyllingehuse installeres mindst to varmevekslere til reduktion af ammoniakfordampning. Varmevekslerne skal være af typen Rokkedal Clima+ 200 2.5M Standard eller Munters Heat-X Rotate, som begge er optaget på teknologilisten udarbejdet af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø under Miljøstyrelsen.
9. Der skal inde i hver stald, hvor der er indsat en eller flere varmevekslere, installeres ventilatorer til recirkulering af luften, og de skal have en samlet kapacitet, som angivet under punkt 12.
10. Vaskevand fra varmeveksleren skal ledes til opsamlingsbeholder.

Kapacitetskrav

11. Varmevekslerne skal kunne levere mindst 12 m³ luft pr. time pr. m² produktionsareal i stalden. Dette svarer til 36.600 m³ luft pr. time for staldende Kylling 1 og Kylling 2, samt 36.000 m³ luft pr. time for Kylling 3.
12. Ventilatorerne til recirkulering af luften inde i stalden skal levere en samlet kapacitet på mindst 26 m³ luft pr. time pr. m² produktionsareal.

Driftstid

13. Varmevekslerne skal levere al ventilation i stalden frem til ventilationsbehovet overstiger varmevekslerens kapacitet. Ved højere ventilationsbehov skal varmevekslerne levere den luftmængde, der svarer til kapacitetskravene, der er nævnt under vilkår 11 og 12.
14. Når ventilationsbehovet overstiger 80 m³ luft pr. time pr. m² produktionsareal, må varmevekslerne slukkes.
15. Recirkuleringsventilatorerne skal levere den luftmængde, der svarer til kapacitetskravene nævnt under vilkår 11 og 12.

Vedligeholdelse og service

16. Efter hver produktionscyklus skal varmevekslerne rengøres.
17. Hvis der opstår driftsstop eller fejl på varmevekslerne, skal dette afhjælpes hurtigst muligt.
18. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end to uger.
19. Der skal foretages eftersyn efter leverandørens anvisning.

Dokumentation for drift

20. Der skal føres en logbog for varmevekslerne, indeholdende registreringer om:
 - a) Varmevekslerne driftstid evt. ved montering af timetæller på varmevekslerne.

b) Tidspunkter for rengøring samt vedligehold.

c) Eventuelle fejl/driftsstop og varighed heraf.

21. Logbog og rapporter fra servicebesøg skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Gyllebeholdere

22. Der skal være etableret fast overdækning på begge af ejendommens gyllebeholdere i form af teltoverdækning med indvendigt skørt. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen. Hvis en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen, og tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.
23. Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Landskab

24. Det skal i forbindelse med opførelsen af de nye stalde sikres, at eksisterende dræn omlægges, så husdyrbruglovens afstandskrav på minimum 15 m fra nye stalde og gyllebeholdere til dræn overholdes.
25. De nye stalde (Kylling 1, 2 og 3) skal opføres i naturlige og afdæmpede farver og med mørke eller gråtonede tagflader uden refleksion.
26. Udformning, arkitektur og materialevalg for de nye bygninger, skal være i overensstemmelse med beskrivelserne i ansøgningsmaterialet, se bilag 2.
27. Der skal etableres skærmende beplantning langs den vestlige, sydlige og nordlige side af byggeriet.
- Beplantningen mod vest og nord skal udgøre et sammenhængende bælte bestående af mindst tre rækker og mindst fem forskellige arter af hjemmehørende, løvfældende træer og buske, fx rødelt, eg, hvidtjørn, hassel og bennet.
 - Mod syd skal der etableres en tæt beplantning mellem byggeriets sydlige facade og Storbakken, som samtidig tydeligt markerer vejens forløb.
 - Beplantningen skal være plantet senest ét år efter, at byggeriet er opført, og skal etableres med henblik på at opnå en vedvarende og effektiv visuel afskærmning inden for 4-5 år.
28. Terrænregulering må kun finde sted inden for den angivne projektafgrænsning og må maksimalt udgøre +/- 1 meter.
29. Inden miljøgodkendelsen tages i brug, skal der være truffet afgørelse om, at husdyrbruget på Mejlbvej 606, 8530 Hjortshøj er ophørt.

Drift i øvrigt

30. Driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, skal straks meldes til alarmcentralen tlf.: 112.

31. Afløb, beholdere, pumper og andet, som anvendes til afledning af flydende husdyrgødning, spildevand, restvand og saftafløb, skal til enhver tid være i driftsklar stand.
32. Bedriften skal indrettes og drives, så befæstede arealer omkring stalde og opbevaringsanlæg holdes rene og fri for spild af foder-, affalds- og gødningsrester. Afledning til nedsivning eller recipient må kun ske, når der er tale om rent overfladevand.
33. Husdyrbruget skal indenfor 1 år efter meddelelse af godkendelsen være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Gennemgangen skal som minimum indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskinel og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc. Gennemgangen skal dertil fremhæve, om der er lønsomme teknologier, som kan indføres. Kontrolrapport skal fremsendes til Aarhus Kommune.
34. Gyllen må kun omrøres umiddelbart inden flytning af gylle og tømning af gyllebeholderen.
35. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne⁶ må ikke overstige følgende værdier målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Dag	Tidspunkt	Varighed*	Maks. støj
Alle dage	22:00 – 07:00	½ time	40 dB (A)
	22:00 – 07:00	Maks. målt værdi	55 dB (A)
Mandag – Fredag	07:00 – 18:00	8 timer	55 dB (A)
	18:00 – 22:00	1 time	45 dB (A)
Lørdag	07:00 – 14:00	7 timer	55 dB (A)
	14:00 – 18:00	4 timer	45 dB (A)
Søn- og helligdage	07:00 – 18:00	8 timer	45 dB (A)

*Den gennemsnitlige støjbelastning over en given periode.

36. Virksomheden skal efter anmodning fra kommunen ved en støjmåling dokumentere, at vilkår om støj er overholdt. Målingerne skal foretages i overensstemmelse med den til enhver tid gældende lovgivning og retningslinjer på området. Tilsynsmyndigheden kan maksimalt kræve målinger en gang årligt.
37. Husdyrbrugets bidrag til vibrationsniveauet ($\text{dB re } 10^{-6} \text{ m/s}^2$) målt som det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S, må ikke overstige værdierne i bebyggelser med følgende anvendelser, jf. *Orientering fra Miljøstyrelsen nr. 9, 1997, om lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø*:

Anvendelse	Tidspunkt	Vægtet accelerationsniveau, L_{aw} i dB
Boliger i boligområder (hele døgnet)	Hele døgnet	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	18-7	
Børneinstitutioner og lignende	I åbningstiden	

⁶ Støjbidraget måles bortset fra maksimalværdien som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) jf. Vejledning nr. 5 fra 1984 om ekstern støj fra virksomheder. Tallene i parentes angiver referencetiden inden for den pågældende periode.

Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	7-18	80
Kontorer, undervisningslokaler og lignende	Hele døgnet	80
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85
Kontorer og tilsvarende lokaler i erhvervsbebyggelse, hvor der foregår følsomme aktiviteter	Hele døgnet	80

38. Husdyrbrugets bidrag til niveauet for lavfrekvent støj og infralyddrift ($\text{dB re } 10^{-6} \text{ m/s}^2$) målt indendørs må ikke overstige værdierne i nedenstående tabel. Grænserne gælder for ækvivalentniveauet over et måletidsrum på 10 minutter, hvor støjen er kraftigst.

Anvendelse	Tidspunkt	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet infralydniveau dB
Beboelsesrum, herunder børneinstitutioner og lignende	18-7	20	85
	7-18	25	85
Kontorer, undervisningslokaler, og lignende støjfølsomme rum	Hele døgnet	30	85
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	35	90

39. På ejendommen skal der foretages en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af fluer i overensstemmelse med de seneste fastsatte retningslinjer fra Agro, Institut for Agrøkologi, Aarhus Universitet. Bekæmpelse skal desuden foretages på kommunens forlangende.
40. På husdyrbruget skal der til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stier, stalde og foderarealernes bund holdes tørre, at dyrene er rene, at støv- og smudsbelægning i stalden fjernes, og at fodringsanlægget holdes rent. Der skal desuden jævnligt gøres rent i staldene, dvs. i det mindste når hvert afsnit tømmes for dyr.
41. Virksomhedens olie- og kemikalieoplag, herunder olie- og kemikalieaffald, skal til enhver tid opbevares i tæt emballage og stå overdækket på fast, tæt bund uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal tillige være med spildsikring, som beskrevet i Aarhus Kommunes forskrift om opbevaring af olie og kemikalier⁷.
42. Inden vandforbruget øges til den godkendte mængde ($12.600 \text{ m}^3/\text{år}$), skal der foreligge indvindingstilladelse.
43. Vandforbruget skal så vidt muligt minimeres ud fra det oplyste (ca. $7.000 \text{ m}^3/\text{år}$ i nudrift og ca. $12.600 \text{ m}^3/\text{år}$ i ansøgt drift).

⁷ Nuværende link til forskriften på Aarhus Kommunes hjemmeside: <https://www.aarhus.dk/virksomhed/miljoe/reguleringer-og-vejledninger-om-miljoeforhold/saadan-skal-du-opbevare-olier-og-kemikalier/>

44. Hvis der på husdyrbruget anvendes eller frigives farlige stoffer⁸, skal dette begrænses mest muligt for at undgå risiko for forurening af jord og grundvand.
45. Husdyrbruget skal opbevare dokumentation for nedenstående i mindst 5 år.
- Vandforbrug (med aflæsning hvert kvartal).
 - Elforbrug (med aflæsning hvert kvartal).
 - Årlig driftstid for gyllekølingsanlæg.
 - Logbog vedrørende driftsstop af gyllekøling, herunder årsag og varighed.
 - Den skriftlige kontrolaftale vedr. gyllekøling, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter.
46. Der skal udarbejdes en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal udformes som angivet i kapitel 17 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og skal være kendt af de ansatte. I tilfælde, hvor der ansættes udenlandsk arbejdskraft, skal planen udformes eller tilrettes således, at de pågældende ansatte er i stand til at træffe de fornødne forholdsregler i tilfælde af uheld. En opdateret beredskabsplan skal være tilgængelig på husdyrbruget senest ved udnyttelse af godkendelsen.
47. Ved eventuelt ophør af dyreholdet eller ved permanent nedsættelse af kapaciteten til under IE-stipladsgrænser, skal dette meddeles til Aarhus Kommune jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens kapitel 17. Ved husdyrbrugets eventuelle ophør skal stalde m.v. rengøres og lagre af husdyrgødning, foder, affald og lignende bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Gødnings- og ensilageanlæg samt siloer, som eventuelt ikke længere anvendes til jordbrugsmæssige formål, fjernes i overensstemmelse med gældende affaldsregler.

⁸ Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.

VURDERING

Formål

I det følgende skal det vurderes, om den ansøgte ændring af husdyrbruget på Storbakken 2, 8530 Hjortshøj kan indebære væsentlige virkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- 1) landskabelige værdier,
- 2) naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning,
- 3) jord, grundvand og overfladevand, og
- 4) lugt, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Under vurderingen skal inddrages alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år.

Desuden skal Aarhus Kommune ved ny bebyggelse vurdere om byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Vurderingsgrundlaget er oplysningerne afgivet ved indsendelse af det digitale ansøgningsskema med nr. 249166, samt ansøgerscenarie: 250289 via husdyrgodkendelse.dk.

Bestemmelserne til vurdering af ansøgningen er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens kapitel 14. Husdyrbruget er omfattet af bestemmelserne i lovens § 16 a, stk. 2 idet det miljøgodkendes efter den gældende husdyrbruglov og er et IE-husdyrbrug med kyllinger (over 40.000 stipladser).

I forbindelse med miljøvurderingen skal det ligeledes afgøres, hvorvidt det er nødvendigt at fastsætte konkrete individuelle vilkår, dels til sikring af at oplysningerne i ansøgningen fastholdes og dels til sikring af, at landbruget kan drives uden at medføre større forurening og gener end forventeligt, og som kan accepteres inden for rammerne af den gældende lovgivning.

Der henvises i øvrigt til miljøkonsekvensrapporten i ansøgers miljøtekniske redegørelse (bilag 2) for yderligere oplysninger og vurderinger.

Overordnet om det ansøgte

Ole Moesgaard Andersen, Mejlbjvej 606, 8530 Hjortshøj har den 16. april 2025 søgt om miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrbruget på Storbakken 2, 8530 Hjortshøj.

Det ansøgte omfatter en udvidelse og ændring af produktionsarealet på husdyrbruget fra de eksisterende 1.318 m² i to faser til hhv. 7.250 m² og 9.100 m².

I fase I opføres to kyllingehuse på hver 3.050 m² samtidig med, at der sker en mindre reduktion i svineproduktionen i de eksisterende stalde. I fase II lukkes svineproduktionen, og der opføres endnu et kyllingehus på 3.000 m² (se figur herunder).

Staldafsnit	Dyretype/staldsystem		Fase I	Fase II	Nudrift og 8-årsdrift
Stald 1	Slagtesvin Drænet gulv + spalter (33% / 67%)		240 m ²		240 m ²
Stald 2			40 m ²		82 m ²
Stald 3			230 m ²		230 m ²
Stald 4			640 m ²		640 m ²
Stald 5					126 m ²
Kylling 1	Kyllinger	Flex – alle kyllinger	3.050 m ²	3.050 m ²	
Kylling 2			3.050 m ²	3.050 m ²	
Kylling 3				3.000 m ²	
		I alt	7.250 m²	9.100 m²	1.318 m²

Husdyrbruget er i dag omfattet af følgende afgørelser vedrørende tilladt dyrehold, stalde og opbevaringsanlæg:

- Miljøtilladelse meddelt efter §16b i husdyrbrugloven fra 10. marts 2020. Tilladelsen omfattede en godkendelse af 1.318 m² produktionsareal i staldene, samt to gyllebeholdere med et samlet overfladeareal på 1.622m².
- Miljøgodkendelse meddelt efter §16a stk. 2 i husdyrbrugloven d. 22. august 2022. Godkendelsen omfattede en udvidelse af dyreholdet med to nye stalde med et produktionsareal i hver stald på 2.016 m², samt opførelse af to gyllebeholdere på hhv. 1.128 m² og 1.132 m² overfladeareal. Miljøgodkendelsen fra 22. august 2022 har en udnyttelsesfrist på 6 år fra godkendelsesdatoen, og er endnu ikke taget i brug. Udnyttelsesfristen udløber den 22. august 2028.

Miljøtilladelsen fra 2020, samt miljøgodkendelsen fra 2022 bortfalder således, når denne miljøgodkendelse er taget i brug. Nærværende miljøgodkendelse vurderes at være taget i brug, når opførelsen af de nye bygninger påbegyndes.

Erhvervsmæssig nødvendighed

Ifølge § 34, stk. 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal kommunen ved ny bebyggelse vurdere om det ansøgte byggeri er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Aarhus Kommune vurderer, at den nye bebyggelse på Storbakken 2, 8530 Hjortshøj er erhvervsmæssig nødvendig. Der lægges vægt på, at bebyggelsen ikke har industriel karakter, men indgår som en naturlig og relevant del af ejendommens landbrugsdrift. Det ansøgte omfatter tre kyllingehuse på hver ca. 3.250 m² med en bygningshøjde på 7,5 m, samt tilhørende fodersiloer (12 m), varmevekslere og servicebygninger.

Der henvises til Natur- og Miljøklagenævnets praksis, hvor et lignende byggeri med i alt 6.340 m² staldbygninger og 7 m højde – opført i tilknytning til eksisterende bebyggelse – blev vurderet som erhvervsmæssigt nødvendigt og uden industriel karakter⁹.

⁹ Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse NMK-132-00691, www.nmknafoerelser.dk

Det er desuden kommunens vurdering, at en løbende udvidelse og tilpasning af en sund landbrugsvirksomhed er en naturlig del af udviklingen, og at det er relevant og forventeligt at vurdere ejendommens fremtidige anvendelsesmuligheder i en strategisk sammenhæng. I dette tilfælde er der i virksomheden truffet en strategisk beslutning om at etablere kyllingeproduktion, hvilket skal bidrage til en mere harmonisk og bæredygtig bedrift – både for ansatte og ejer – og samtidig styrke virksomhedens økonomiske fundament. Etablering af kyllingeproduktionen vurderes derfor at være erhvervsmæssig nødvendig for en videreudvikling af ejendommens samlede drift.

De nye stalde og gyllebeholdere vurderes på denne baggrund at være nødvendige for husdyrproduktionen på Storbakken 2. Der er ikke tale om et hobbybrug, og byggeriet vurderes samlet set at være tilpasset den landbrugsmæssige anvendelse og ejendommens skala.

Der er stillet vilkår til både bygningernes størrelse og højde samt til anlæg for gødningsopbevaring i overensstemmelse med det ansøgte.

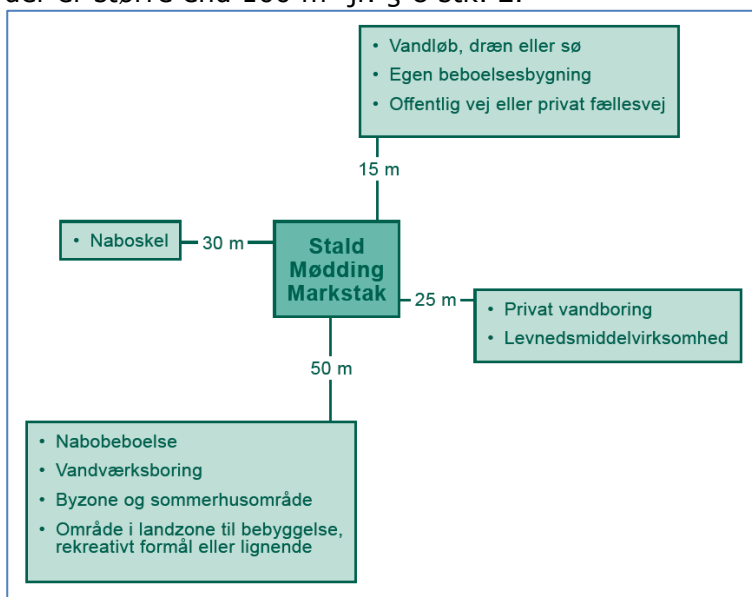
Stalde, opbevaringsanlæg m.v.

I bilag 1 ses en situationsplan over husdyrbruget inklusive stalde og opbevaringsanlæg til husdyrgødning. De nye stalde placeres i tilknytning til de eksisterende stalde og driftsbygninger. Afstand bliver ca. 15 meter fra eksisterende driftsbygninger til de nye stalde.

Der er stillet vilkår om størrelse af produktionsareal (vilkår nr. 1) og opbevaringsanlæg (vilkår nr. 2) på husdyrbruget. Vilkårene giver også oversigt over anlæggenes tekniske data.

Afstandskrav

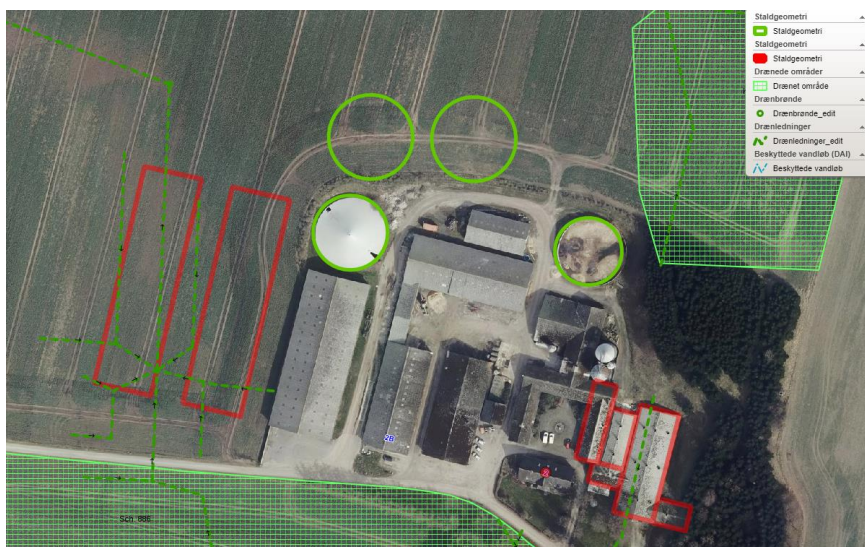
Husdyrbruglovens §§ 6 og 8 indeholder generelle afstandskrav, som gælder ved etablering, udvidelse eller ændring af husdyranlæg og opbevaringsanlæg, der medfører forøget forurening. Afstandskravene er vist på figur 1. Desuden skal der ved etablering af opbevaringsanlæg for flydende husdyrgødning være mindst 100 m til åbne vandløb samt søer, der er større end 100 m² jf. § 8 stk. 2.

Figur 1 Generelle afstandskrav som gælder ved etablering af husdyranlæg, gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg og udvidelse eller ændring heraf, der medfører forøget forurening. Ved "byzone og sommerhusområde" forstås eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde. Ved "område i landzone til bebyggelse, rekreativt formål eller lignende" forstås område i landzone, der i lokalplan er udlagt til

boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.

Projektet overholder afstandskravene i §§ 6 og 8 i husdyrbrugloven, dog med undtagelse af afstandskrav til dræn. De nye stalde skal ligge på et sted, hvor der for nuværende er eksisterende dræn og drænbrønd jf. nedenstående figur 2. Det skal sikres i forbindelse med etablering af de nye stalde og gyllebeholdere, at afstanden bliver mindst 15 m til dræn, hvilket betyder, at eksisterende dræn skal omlægges. Dette er fastholdt ved vilkår.

Figur 2 Drænforhold. Grønne stiplede linjer viser eksisterende drænledninger.

Gødningsopbevaring og -håndtering

Opbevaringsanlæg skal i henhold til gældende husdyrgødningsbekendtgørelse¹⁰ have en tilstrækkelig kapacitet, hvilket normalt svarer til mindst 9 måneders tilførsel.

Ansøger har oplyst, at der årligt produceres ca. 4.000 m³ gylle inklusive rengøringsvand og drikkevandsspild (bilag 2). Den samlede opbevaringskapacitet på ejendommen er på 7.300 m³, og der er således opbevaringskapacitet på bedriften til ca. 21 måneder.

Den faste gødning fra kyllingerne vil blive afsat til biogasanlæg direkte i forbindelse med udmugning. Alt husdyrgødning afsættes til afgasning på biogasanlæg, hvorefter det returneres til ejendommen.

Opbevaringsanlæg nr.	Kapacitet
Gyllebeholder 2007	3.000 m ³
Gyllebeholder 1993	3.250 m ³
Fortanke og kanaler	1.050 m ³
I alt	7.300 m³

Tabel 1 Opbevaringskapacitet i gyllebeholdere jf. ansøgers oplysninger (bilag 2). Oplysninger om overfaldeareal og teltoverdækning fremgår af vilkår nr. 2.

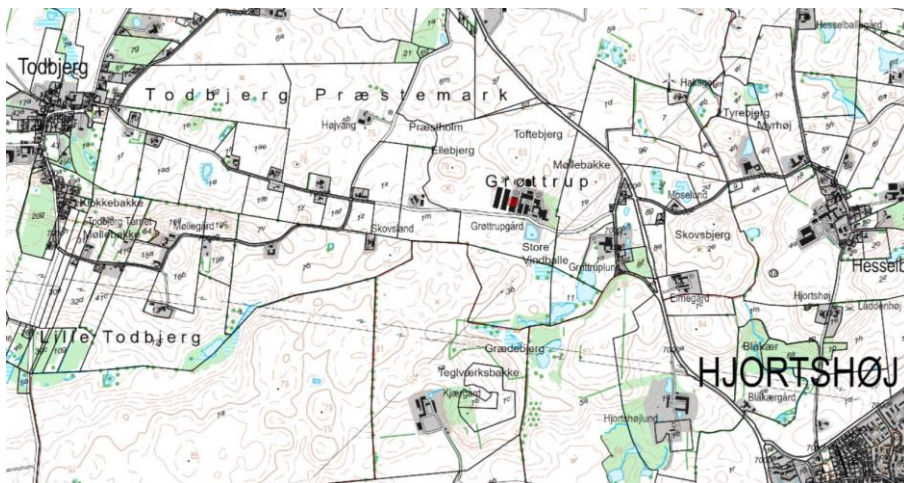
¹⁰ Bekendtgørelse nr. 2243 af 29/11/2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning.

Aarhus Kommune vurderer ud fra dette, at der ikke vil være en væsentlig miljørisiko forbundet med håndtering og opbevaring af flydende og fast husdyrgødning for jord, grundvand eller overfladevand

Landskabelige hensyn

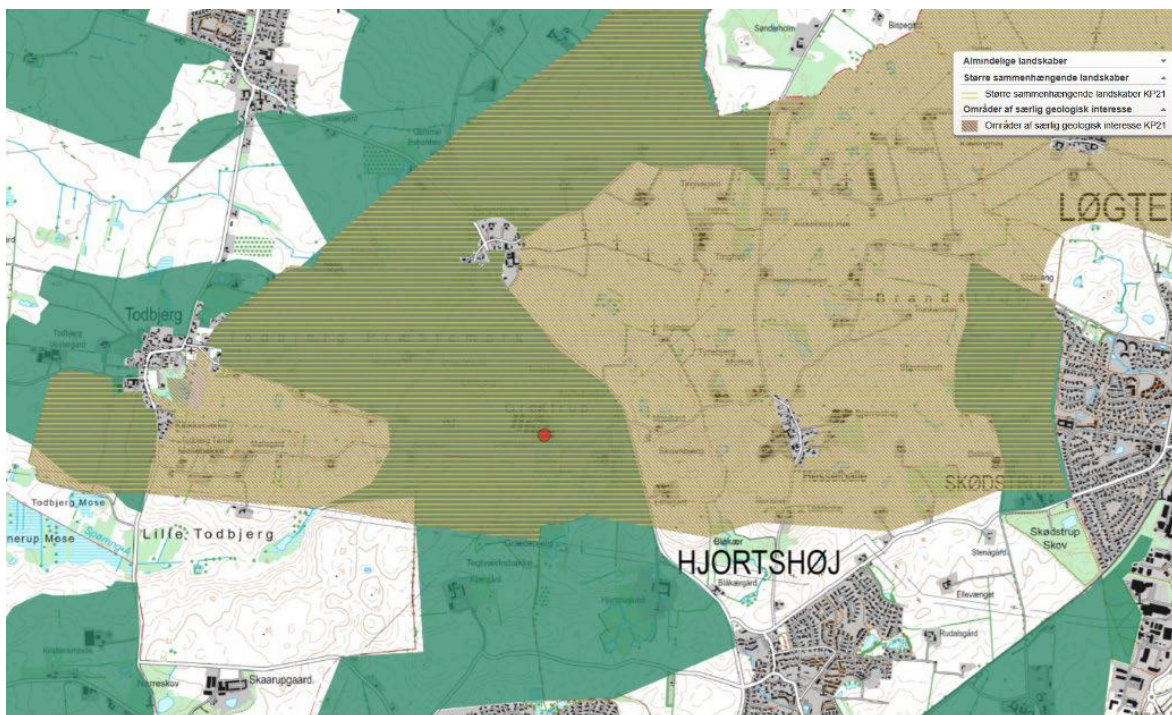
Aarhus Kommune har vurderet det nye byggeris placering og udformning i forhold til de landskabelige værdier og bevaringsværdige kulturmiljøer.

Arealet hvor svinestaldene / kyllingehusene ønskes etableret, ligger ved Grøttrupgård, ca. 2 km øst for Todbjerg, jf. nedenstående kort, hvor gården er vist med rød prik.

Figur 3 - Oversigtskort over husdyrbrugets placering i landskabet markeret med rød prik.

På nedenstående luftfoto vises med sort markering, hvordan svinestaldene / kyllingehusene ønskes etableret i forhold til gårdens eksisterende bygninger.

Figur 5 På dette kort vises landskabsudpegningerne, Almindelige landskaber (grøn flade), Større sammenhængende landskaber (gul skravering) og Områder med særlig geologisk interesse (brun skravering). De to sidste udpegninger er sammenfaldende. Projektarealet er angivet med rød prik.

Større sammenhængende landskaber

Større sammenhængende landskaber består af landskabstræk, der hænger sammen i en større helhed. Det kan være langstrakte geologiske formationer og landskaber med store udsigter. Sammenhængen kan gå på tværs af beskyttelsesniveau og landskabstype, og de større sammenhængende landskaber går også typisk på tværs af kommunegrænserne. Ved placering af byggeri og anlæg, der har visuel påvirkning i en større skala, skal der tages særligt hensyn til de større sammenhængende landskaber.

Kommuneplanens retningslinjer:

1. De større sammenhængende landskaber bør friholdes for byggeri og anlæg, der slører sammenhængende landskabstræk i en større skala.
2. Det skal dokumenteres, hvordan byggeri og anlæg kan placeres og udformes uden en væsentlig indvirkning på de større sammenhængende landskabstræk.

Områder af særlig geologisk interesse

Projektarealet er omfattet af udpegningen af 'Områder af særlig geologisk interesse', hvor landskabsformer og blottede profiler mv., som særlig tydeligt afspejler landskabets opbygning og de geologiske processer, skal bevares og beskyttes.

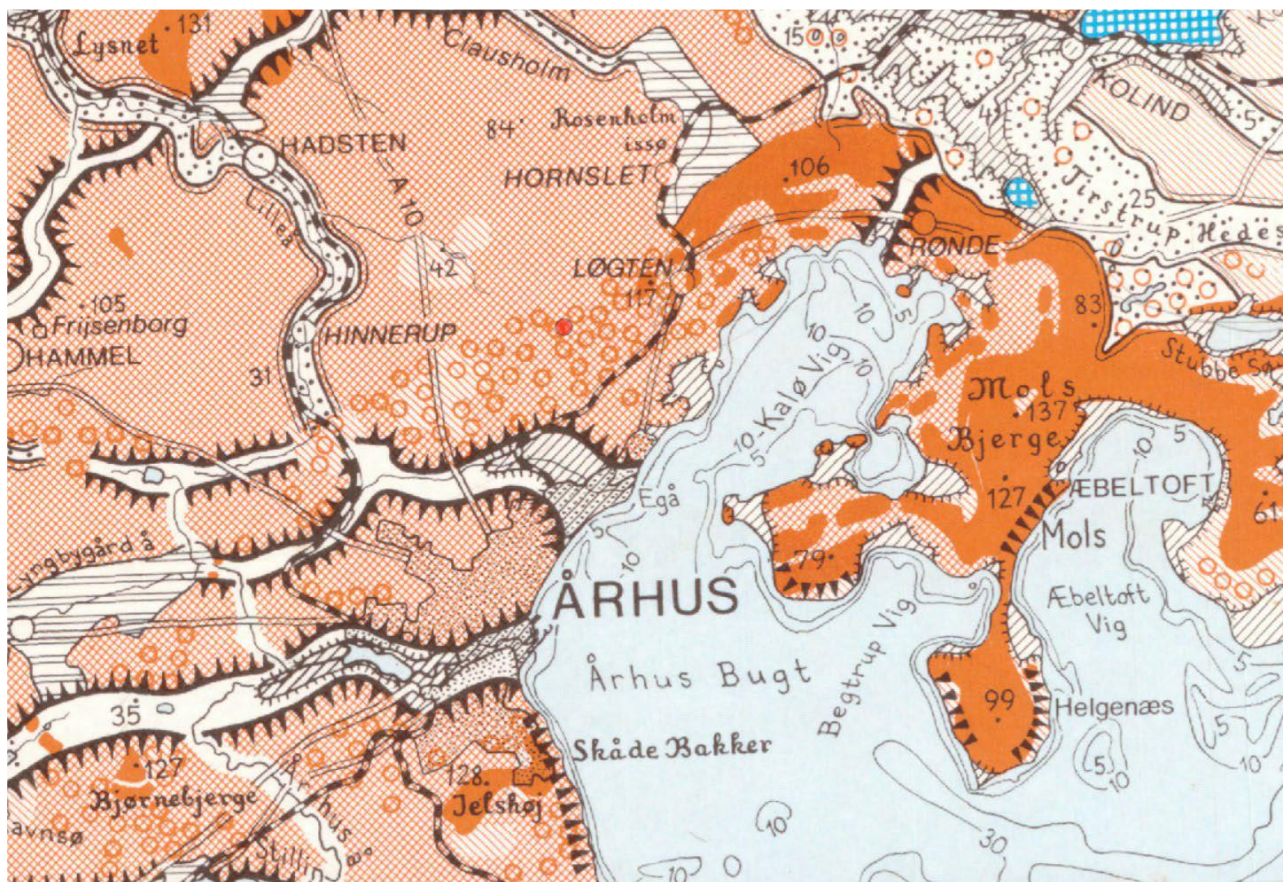
Kommuneplanens retningslinjer:

1. Inden for områder af særlig geologisk interesse skal landskabsformer og blottede profiler mv., som særlig tydeligt afspejler landskabets opbygning og de geologiske processer, bevares og beskyttes. De geologiske interesseområder beskrives nærmere i "Geologisk Redegørelse" (2005).
2. Byggeri og anlægsarbejder, beplantning mv., som kan sløre landskabets dannelsesformer, bør undgås.

Geologisk beskrivelse af udpegningen for projektområdet:

Østjyske israndslinje: Det geologiske interesseområde fra Møllebakken ved Todbjerg med fortsættelse over Hesselballe og Brandstrup er særdeles værdifuldt, da det bidrager til billedet

af, hvordan landskabet omkring den Østjyske israndslinje er udviklet. Randmorænestrøget ved Todbjerg kan anses som en vestlig forlængelse af den karakteristiske israndslinie, der ses omkring Kalø Vig på Djursland.

Figur 6 Per Smed kort viser udstrækningen af dødislandskabet og israndslinjen. Projektarealet er angivet med rød prik.

Projektarealet er omfattet af Landskabsområde 3, som beskrevet i "Baggrundsrapport om landskabet". Landskabsområdet er et landskab med dødisrelief, med overvejende moræneler som jordtype. Terrænet er småbakket og skrånende mod sydøst. Landsbyerne Todbjerg og Vorre ligger på bakketoppe højt i landskabet, - Todbjerg på højeste punkt med 101 meter over havoverfladen. Bysamfundene er adskilt af grønne kiler, der skråner mod sydøst. Flere større vandløb udspringer i området. Pannerup Bæk der løber mod Todbjerg Bæk. Lisbjerg Bæk og Ellebækken der løber til Egåen, Hjortshøj Bæk, Skæring Bæk, Kankbølle Bæk og Skødstrup Bæk der løber til Århus Bugt. Der er enkelte søer / vandhuller spredt i området. I baggrundsrapporten beskrives landskabet som småbakket morænelandskab med mellemstore markflader og landbrugsbyggeri, transparente landskabsrum med flere lange kig og fremstår med god styrke. Landskabets intakthed er god, men fremstår delvist forstyrret, bl.a. af højspændingsledninger.

Beskyttelsesniveauet "Almindelige landskaber"

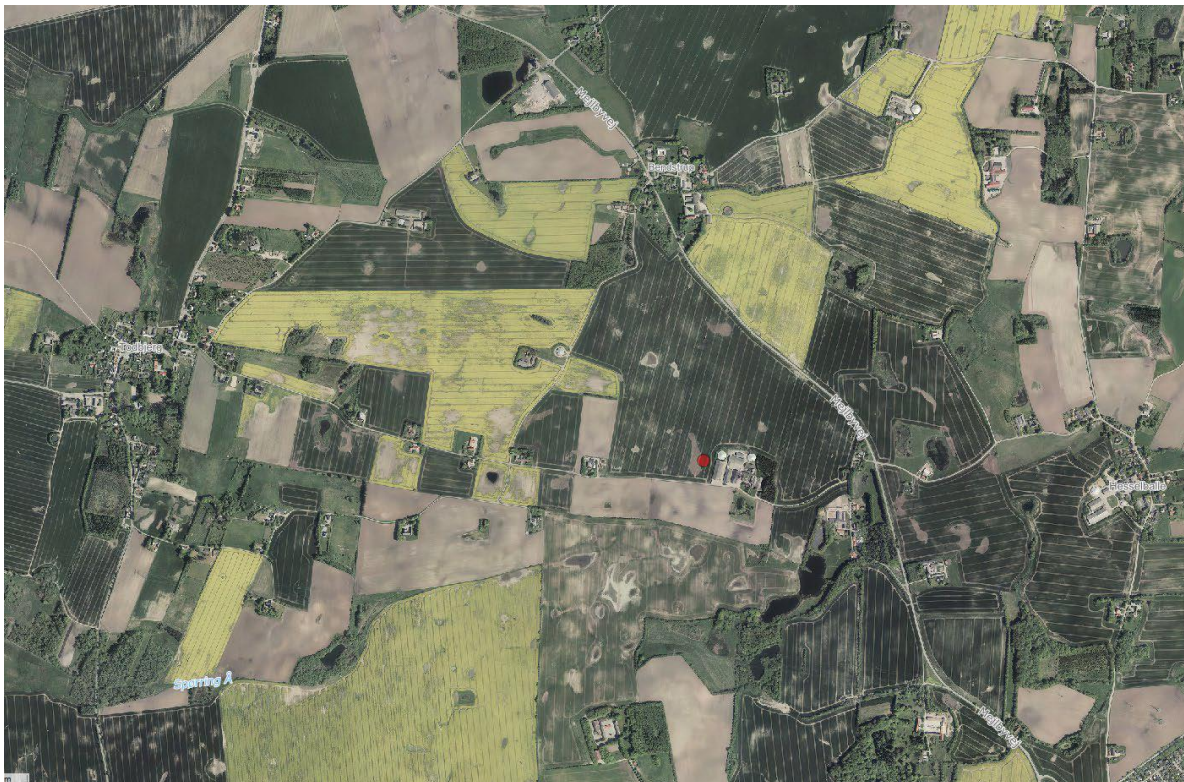
De almindelige landskaber er typisk robuste landskaber, der skal vedligeholdes. Her kan der ske byudvikling under hensyn til landskabets eksisterende kvaliteter.

Kommuneplanens retningslinjer:

Almindelige landskaber skal vedligeholdes og styrkes.

Områdebeskrivelse

Projektarealet ligger i direkte tilknytning til en eksisterende landbrugsejendom, Grøttrupgård, med store staldlænger. Ejendommen er beliggende i landzone, ca. 1,6 km nordvest for Hjortshøj som er den nærmeste byzone i området. Der er ca. 0,9 km til nærmeste samlede bebyggelse – Bendstrup. Nærmeste nabo ligger i en afstand af ca. 200 m.

Figur 7 Luftfoto fra forår 2024 af projektarealet (angivet med rød prik) og omgivelser inden for en radius af ca. 2 km.

Figur 8 Foto af projektarealet set fra vest. De rødgyldne bygninger i baggrunden tilhører landbrugsejendommen, som ønskes udvidet. Foto fra COWI Multiviewer 2024.

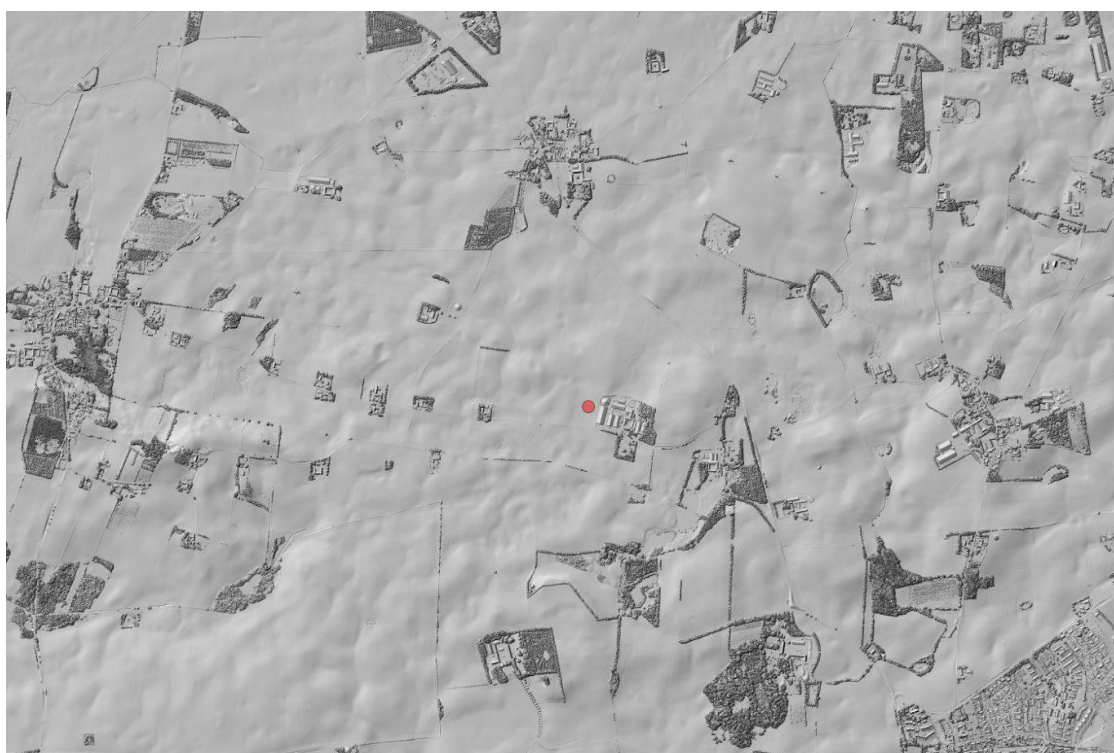
Figur 9 Foto af projektarealet set fra sydøst. Foto fra COWI Multiviewer 2024.

Landskabet omkring projektarealet er småbakket med mellemstore marker og spredte gårde. Landsbyer og gårde er typisk omkranset af levende hegn, mens markskel overvejende er transparente, hvorfor det kuperede terræn fremstår tydeligt, og der er mulighed for lange kig ud over landskabet.

Projektarealet og den eksisterende bebyggelse ligger i en lavning i terrænet. Projektarealet ligger i kote 70-73, mens bakkerne nord og nordøst for arealet har topkoter på 75-93. Terrænet syd og vest for projektarealet består af mindre bakker, hvor topkoterne er på 72-75. I umiddelbar nærhed af projektarealet fremstår terrænet overvejende fladt og i samme højde som projektarealet.

Figur 10 Kurvekortet viser terrænet omkring projektarealet. Projektareal inkl. eksisterende bebyggelse er markeret med rød stiplelinje.

Figur 11 Et skyggekort viser det småbakkede terræn og de levende hegn og bebyggelser i projektarealets omgivelser. Projektarealet er angivet med rød prik.

Figur 12 Foto fra Mejlbyvej nord for Grøttrupgård. En lavning mellem to bakker gør, at tagene på eksisterende staldbygninger samt siloer og gylletanke kan ses fra dette punkt på Mejlbyvej. Foto fra COWI Multiviewer 2024.

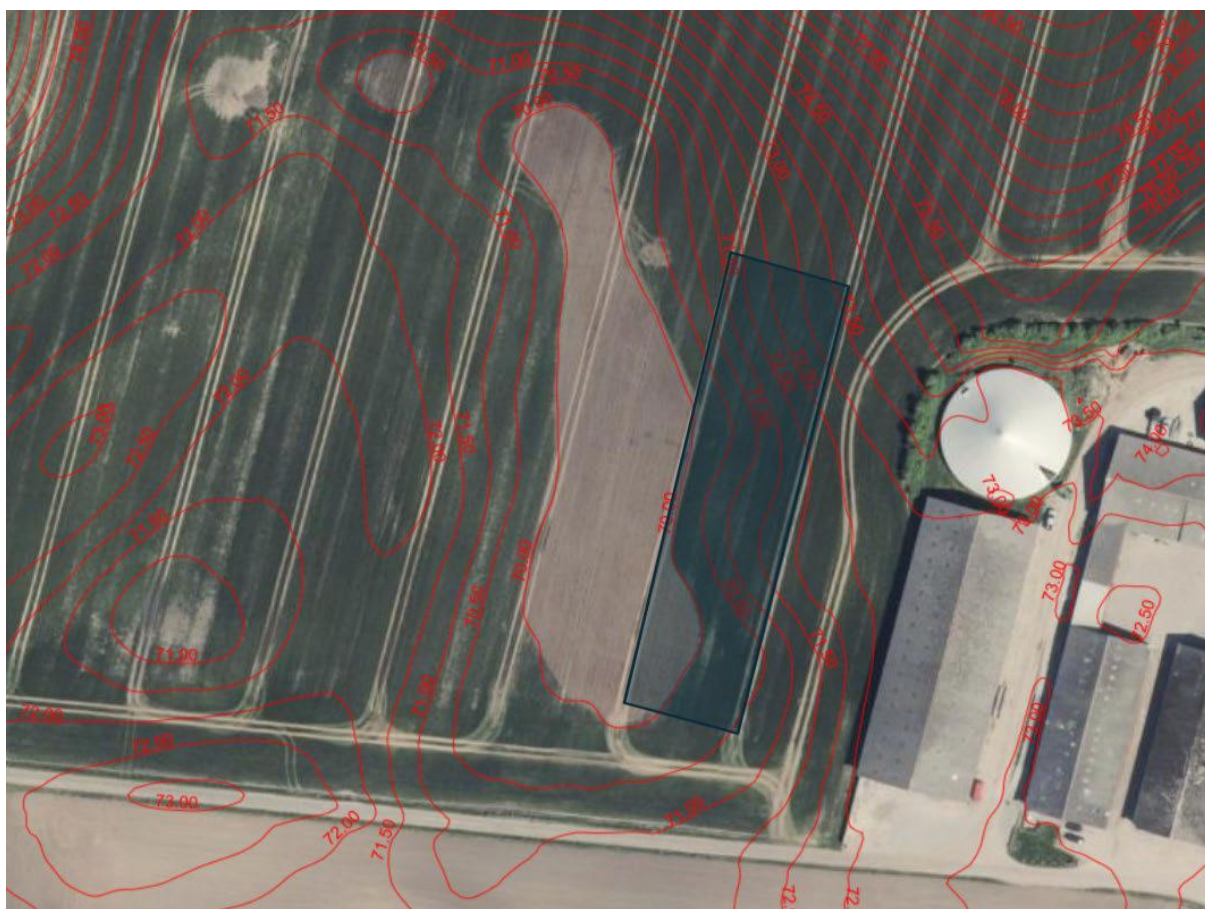
Figur 13 Foto taget fra Korsvej nordvest for projektarealet i retning mod sydøst. De eksisterende bygninger, siloer og gylletanke på Grøttrupgård kan ses i midten af billedet. Foto fra COWI Multiviewer 2024.

Det ansøgte projekt

Ansøger (ejer) søger om at udvide med en kyllingeproduktion på det eksisterende anlæg på Storbakken 2. Udvidelse søges som to faser, hvor der først etableres 2 kyllingehuse og reduceres lidt i slagtesvineproduktionen og i et alternativt scenarie lukkes

slagtesvineproduktionen helt og der etableres 3 kyllingehuse i alt. Hvert kyllingehus bliver på ca. 3250 m² og får en højde på ca. 7,6 m. Derudover skal der opsættes fodersiloer og varmevekslere. Fodersiloerne bliver op til 12 meter høje og får en diameter på 3 m. Hertil kommer en servicebygning på ca. 100 m² til hvert kyllingehus. Staldene, siloerne og varmevekslerne opføres i meget afdæmpede farver.

Området, staldene placeres i, er relativt fladt, men der vil skulle foretages en vis udjævning af området. Ansøger vurderer, at udjævningen stort set kan holdes indenfor +/- 1 m, og at byggeriet kommer til at ligge i kote 71. Det fremgår ikke af ansøgningsmaterialet, hvordan terrænet uden for det ansøgte byggeri skal fremstå efter terrænbearbejdningen. Der er ikke planlagt slørende beplantning omkring anlægget. Den eksisterende slørende beplantning omkring den eksisterende del af anlægget vil blive bevaret og vedligeholdt i nødvendigt omfang.

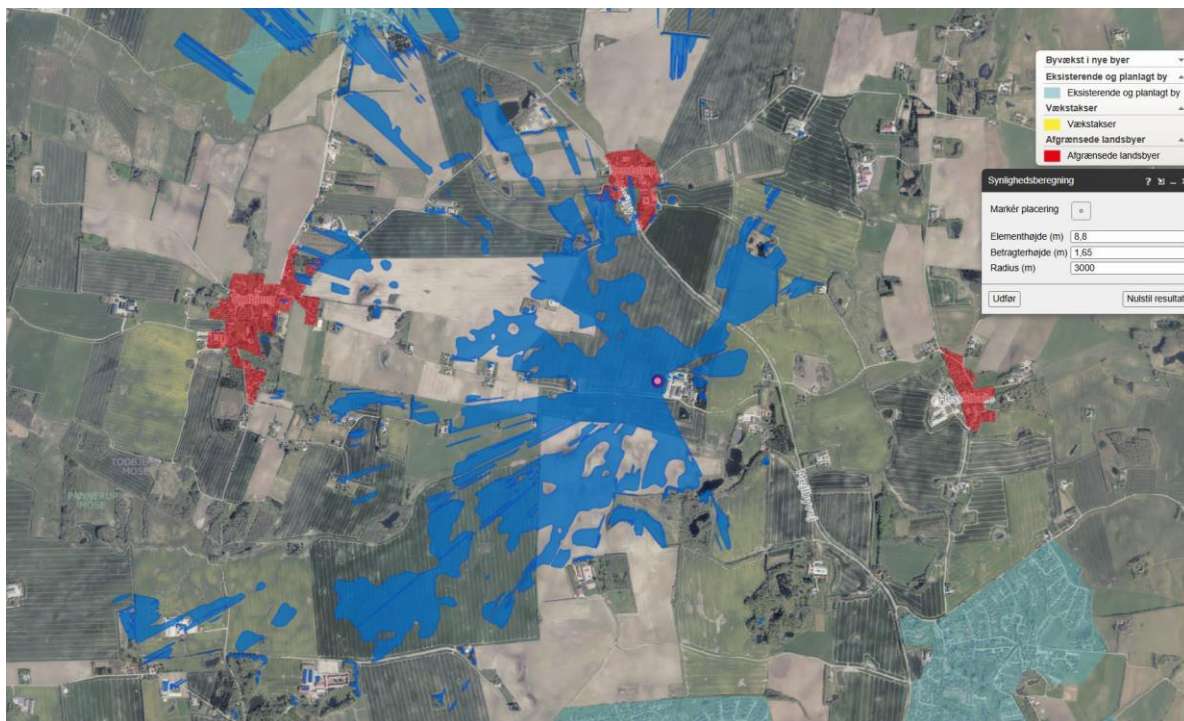

Figur 14 Luftfoto fra ansøgers miljøkonsekvensrapport, der viser det eksisterende terræn i projektområdet samt omfanget af et af kyllingehusene.

Landskabet

Jf. kommuneplanens retningslinjer for landskab, skal det i områder med landskabelige interesser dokumenteres, hvordan bygge- og anlægsprojekter tilpasses landskabstypen, herunder skala, struktur, terræn og beplantning samt de særlige visuelle oplevelsesværdier. For at kunne vurdere, hvordan det ansøgte projekt vil kunne påvirke landskabsinteresserne i området omkring Storbakken 2, er det lavet nogle analyser af landskabet og projektets beliggenhed i landskabet med udgangspunkt i oplysningerne fra ansøgningsmaterialet, luftfotos, GIS-data, COWI Multiviewer m.m.

Der tages udgangspunkt i Fase II, hvor der opføres 3 nye kyllingehuse og tilhørende siloer i kote 71. Der er lavet to synlighedsberegninger med elementhøjder på hhv. 8,8 m for kyllingehusene og 13 m for siloerne, da den nuværende kote i projektarealet er 70.

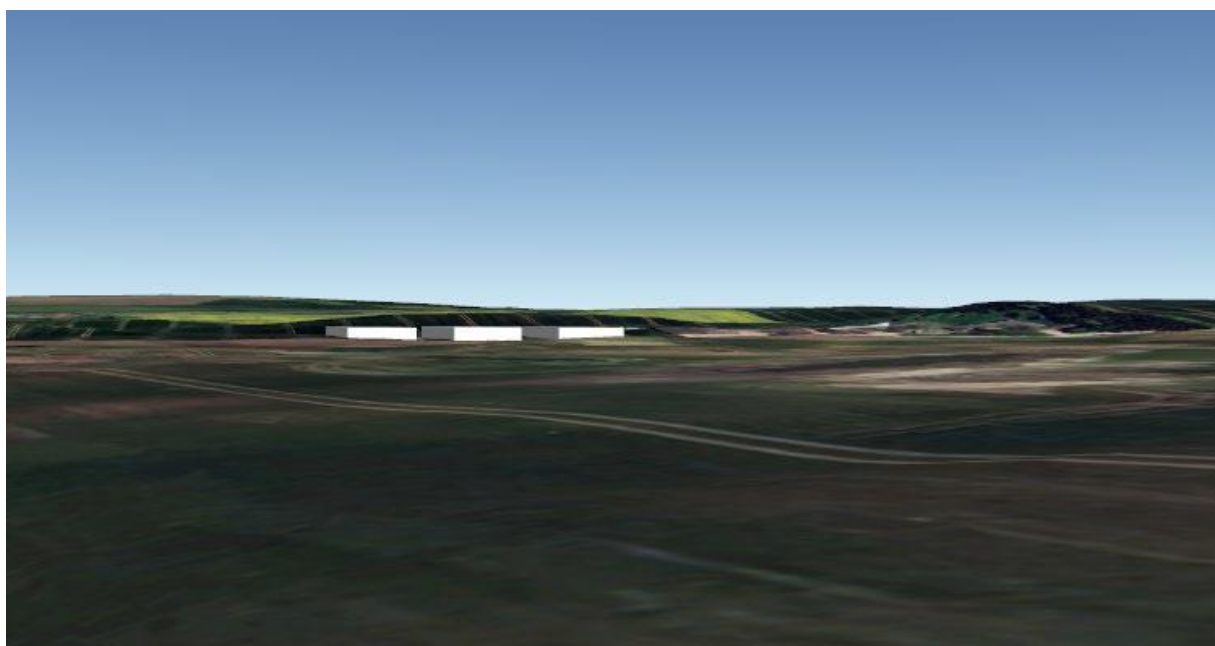
Figur 15 Synlighedsberegning. Elementhøjde 8,8 m for kyllingehusene, betragter-højde 1,65 m og radius 3000 m. Den lyserøde prik markerer placering af elementet, som synlighedsberegningen er baseret på.

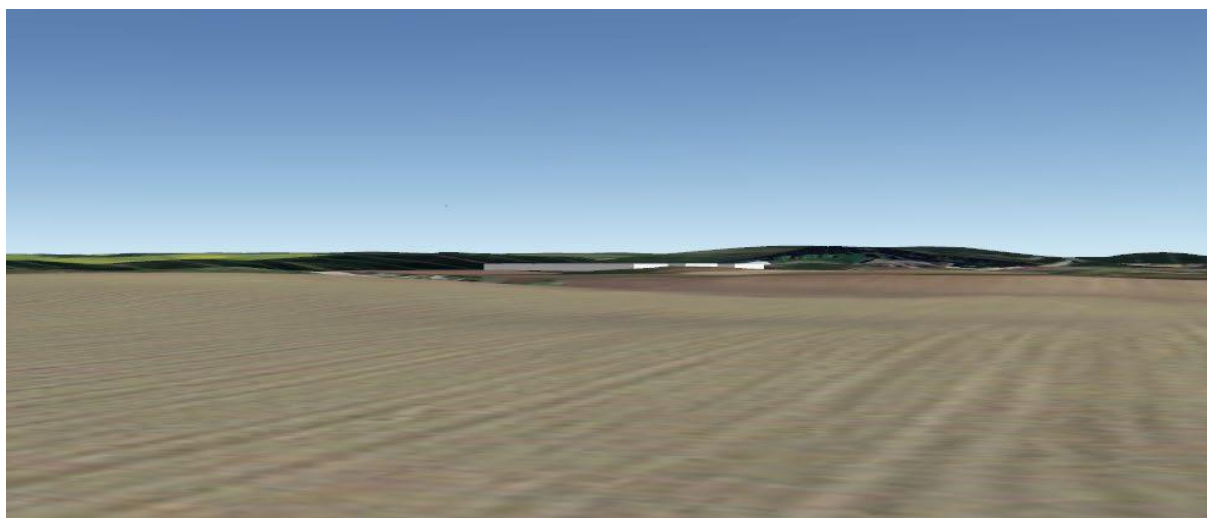
Figur 16 Synlighedsberegning for fodersiloerne med 13 meters højde, betragterhøjde 1,65 m og en radius på 3000 m. Den lyserøde prik markerer placering af elementet, som synlighedsberegningen er baseret på.

Synlighedsberegningerne viser, at projektet navnlig vil være synligt fra vest og sydvest inden for en radius på 500 – 800 m. Projektet vil kunne ses fra Storbakken, store dele af Korsvej og fra et punkt på Mejlbyvej. Derudover vil projektet kunne ses enkelte steder fra Bendstrup, Hårup og Todbjerg, som ligger henholdsvis ca. 0,9 km, 2,2 km og 1,7 km fra projektområdet. Mod øst hindres indsigts til projektet af eksisterende bebyggelse og beplantning, mod nord og syd er det det kuperede terræn, der vil hindre indblik til projektet.

Ansøger har leveret visualiseringer af projektet set fra forskellige vinkler og afstande omkring projektarealet. Disse viser, ligesom synlighedsberegningerne, at projektet vil være meget synligt fra veje og beboelse nordvest, vest og sydvest for projektarealet, da de ligger relativt tæt på projektarealet og der ikke er terræn eller beplantning, der vil hindre indblik til det nye byggeri.

Figur 17 Visualisering fra ansøgningsmaterialet viser indsigts til det ansøgte projekt på ca. 1 km afstand sydvest fra projektarealet.

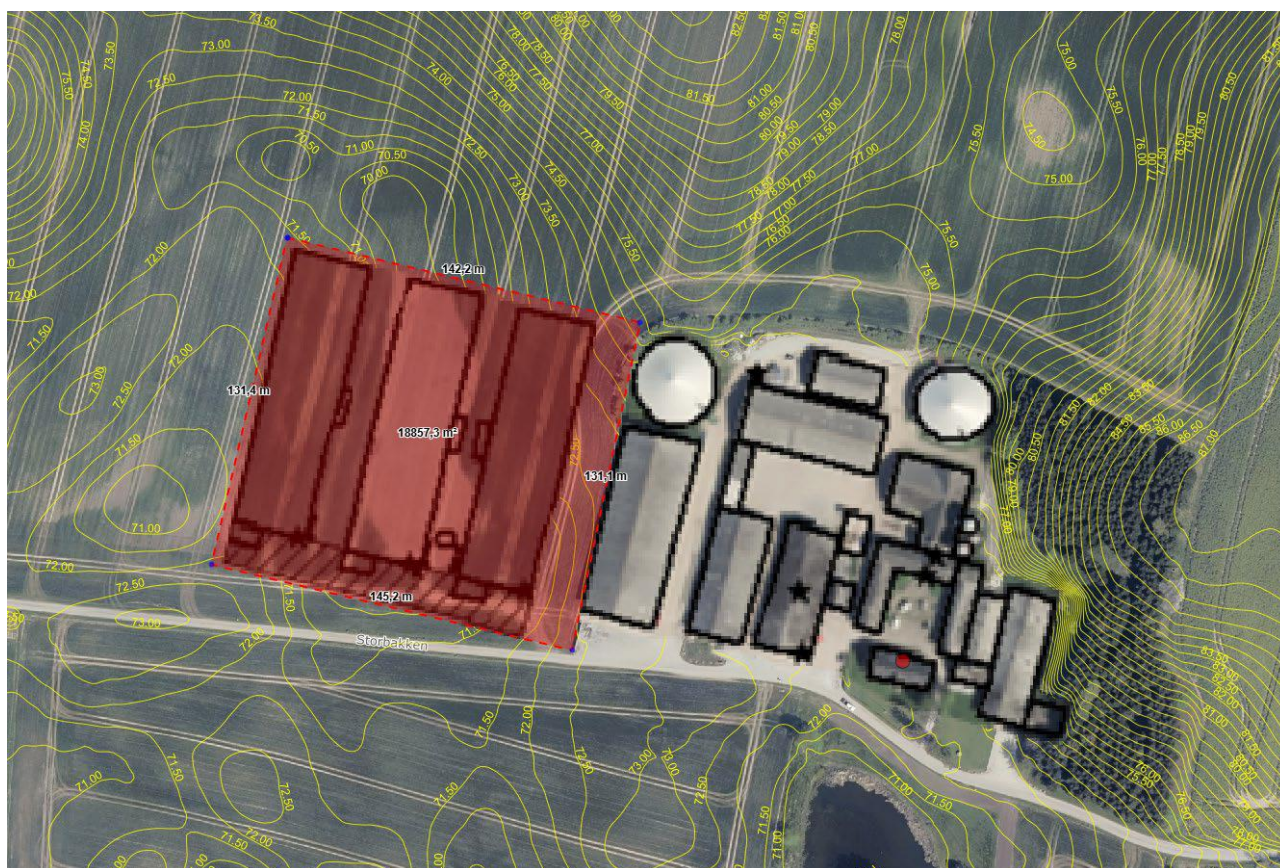

Figur 18 Visualisering fra ansøgningsmaterialet viser indsigts til det ansøgte projekt på ca. 1 km afstand vest fra projektarealet.

Visualiseringerne viser også, hvordan terrænet nord for projektarealet er højere end det ansøgte projekt, og derfor vil byggeriet i nogen grad kunne opfattes som en del af terrænet. Navnlig hvis bebyggelsen opføres i afdæmpede farver, som beskrevet i ansøgningsmaterialet.

Visualiseringerne viser ikke, hvordan det ansøgte projekt og det eksisterende byggeris samlede volumen vil kunne opfattes i landskabet. Det kan dog konstateres at, hvis det ansøgte projekt opføres i sit hele, vil den samlede bebyggelse udgøre et areal på ca. 40.000 m². Dette er betydeligt større end noget andet kompleks i området mellem Bendstrup, Hesselballe, Todbjerg og Hjortshøj.

For at kunne vurdere, hvor stort et areal, der omtrentligt skal udjævnnes, for at udføre projektet, har Faggruppe Landskab indsat situationsplanen fra ansøgningsmaterialet på et luftfoto med kurver, vha. Georeffer i Spatial Map. Med udgangspunkt i dette, skønnes projektets areal at udgøre op til 19.000 m², som det kan ses på nedenstående figur.

Figur 19 Projektarealet indsat på luftfoto med kurver vha. Georeffer. Det røde område angiver arealet, som Faggruppe Landskab skønner skal udjævnnes jf. ansøgningsmaterialet.

Det bemærkes i øvrigt, at størstedelen af projektarealet er oversvømmelsestruet, hvilket også kan have betydning for, hvordan terrænet bearbejdes ifm. opførelse af det ansøgte projekt.

Figur 20 Luftfoto med angivelse af strømningsveje og arealer med oversvømmelses-risiko. Det viser, at størstedelen af projektarealet er oversvømmelsestruet.

Samlet landskabsvurdering

På baggrund af de fremlagte analyser og visualiseringer vurderer Aarhus Kommune, at det ansøgte byggeri er markant større end øvrige bebyggelser i området. Det eksisterende byggeri overskrider allerede den lille til mellemstore skala, som kendetegner området, og det ansøgte vil næsten fordoble det samlede volumen.

Aarhus Kommune vurderer, at projektet vil påvirke landskabsoplevelsen væsentligt negativt i nærområdet – særligt inden for en radius af 200-500 meter. Set fra vest og sydvest vil den øgede bygningsvolumen og nødvendige terrænregulering sløre de karakteristiske dødisformationer omkring Grøttrupgård.

Fra større afstande, især mod nord og øst, vil det ansøgte byggeri i begrænset omfang være synligt og forventes derfor kun i ringe grad at påvirke landskabsoplevelsen.

For at mindske projektets visuelle og fysiske påvirkning vurderer Aarhus Kommune, at det er nødvendigt at stille vilkår i miljøgodkendelsen vedrørende etablering af skærmende beplantning og begrænsning af terrænregulering.

Disse vilkår skal sikre, at projektets påvirkning af det lokale landskab og det karakteristiske dødisrelief reduceres mest muligt.

Hvis disse afbødende foranstaltninger gennemføres, vurderer Aarhus Kommune, at projektet ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de overordnede landskabstræk og geologiske interesser og dermed ikke vil være i strid med kommuneplanens retningslinjer.

Natur

Aarhus Kommune har vurderet, hvorvidt der i forbindelse med husdyrbruget er behov for en beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning.

Kommunen inddrager i en sådan vurdering alle eventuelle etableringer, udvidelser og ændringer af et husdyrbrug, som er godkendt, tilladt eller afgjort ved anmeldelse inden for de seneste 8 år.

Da vurderingen rummer to faser, skal ammoniakdepositionen vurderes ud fra et worst-case-scenarie. I denne godkendelse udgør fase I den største belastning, og derfor også belyst sammen med fase II.

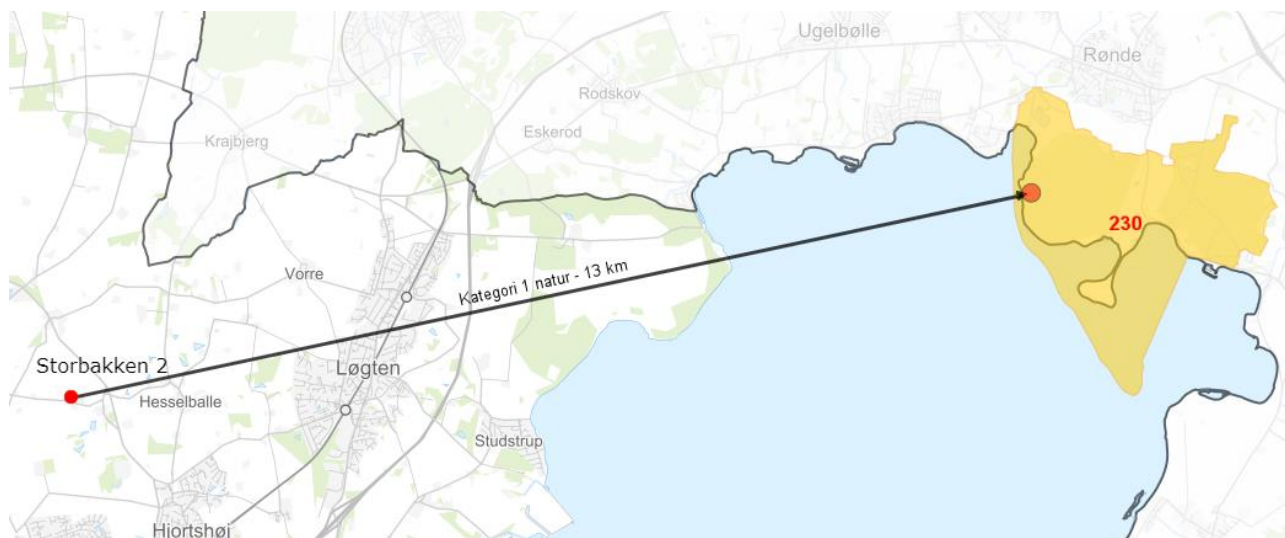
Kategori 1 natur

Kategori 1 natur omfatter bestemte ammoniakfølsomme naturområder, som er beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder og er omfattet af udpegningsgrundlaget, samt heder og overdrev, som er beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder og som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Staldanlægget ligger i en afstand af ca. 13 km fra det internationale naturbeskyttelsesområde (Natura 2000-område) nr. 230, Kaløskovene og Kaløvig (figur 21).

Kommunen har vurderet, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering i forhold til Natura 2000-området, idet anlægget ligger langt fra Natura 2000-området. Det er via beregning dokumenteret, at totaldeposition fra staldanlægget vil være 0,0 kg N/ha/år på Natura-2000 området i både Fase I og Fase II. Projektet overholder således den maksimalt tilladte totaldeposition¹¹ jf. § 26 i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

¹¹ Den maksimalt tilladte totaldeposition til kategori 1 natur er 0,2 kg N/ha/år, 0,4 N/ha/år, eller 0,7 N/ha/år afhængigt af, hvor mange husdyrbrug, som er lokaliseret i nærheden af naturområdet og påvirker det med ammoniakemission.

Figur 21 Der er ca. 13 km fra anlægget til nærmeste kategori 1 natur (ammoniakfølsomme natur beliggende indenfor Natura 2000).

Kategori 2 natur

Kategori 2 natur er følgende ammoniakfølsomme naturområder, som er beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder: højmoser, lobeliesøer, heder over 10 ha i størrelse, og overdrev over 2,5 ha i størrelse.

Staldanlægget ligger ca. 2,5 km S-SV for et overdrev, som er nærmeste område med kategori 2 natur, jf. § 7, stk. 1, nr. 2 i husdyrbrugloven (se figur 8). Ifølge beregninger i det digitale ansøgningssystem vil totaldepositionen som følge af ammoniakemission fra staldanlægget efter udvidelsen være 0,1 kg N/ha/år på den del af naturområdet, som ligger nærmest staldanlægget både i Fase I og Fase II. Projektet overholder således den maksimalt tilladte totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år i henhold til § 27 i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

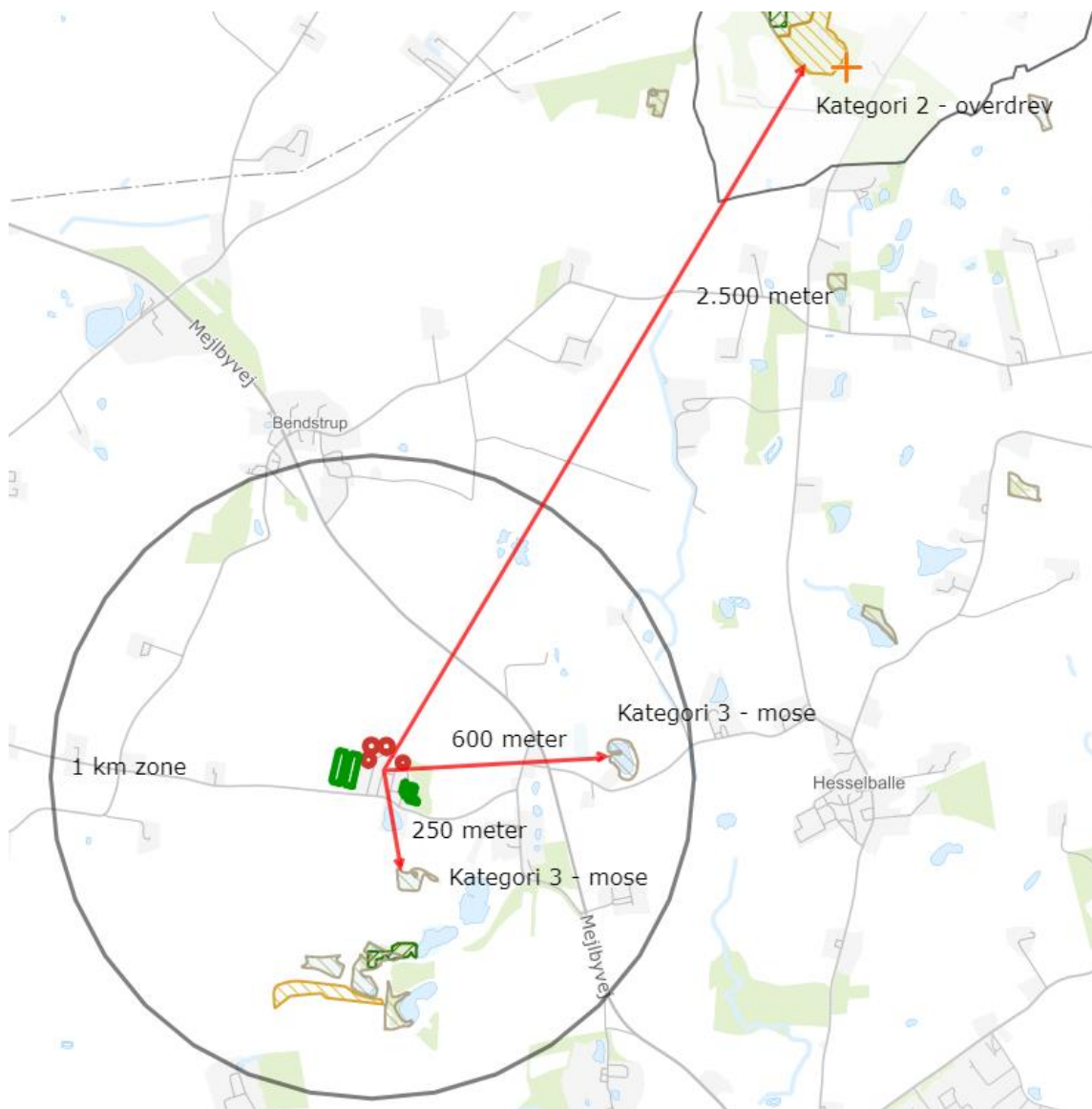
Kategori 3 natur

Kategori 3 natur omfatter heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove beliggende uden for de internationale naturbeskyttelsesområder, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2.

Kommunen kan i særlige tilfælde stille krav vedrørende den maksimale merdeposition med ammoniak på kategori 3 natur. Kravet til den maksimale merdeposition af ammoniak fra et husdyrbrug kan dog ikke være under 1,0 kg N/ha/år. Ved særlige tilfælde forstås, at der skal være tale om en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser. Det vil sige, at kommunen har mulighed for at stille krav, når der er tale om et område med høj naturkvalitet og/eller, at området er særligt udpeget i kommuneplan eller er omfattet af fredning eller planlagt naturplejeindsats. I øvrigt har kommunen kun mulighed for at stille krav, når ammoniakbidraget fra husdyrbruget ikke er helt uvæsentligt i forhold til den påvirkning af næringsstoffer, naturområdet modtager fra andre kilder.

Inden for en radius på ca. 1 km omkring staldanlægget er der et overdrev, 5 moser, 4 enge og en række mindre søer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Desuden er der ammoniakfølsom skov, som sammen med overdrev og moserne hører under kategori 3 natur.

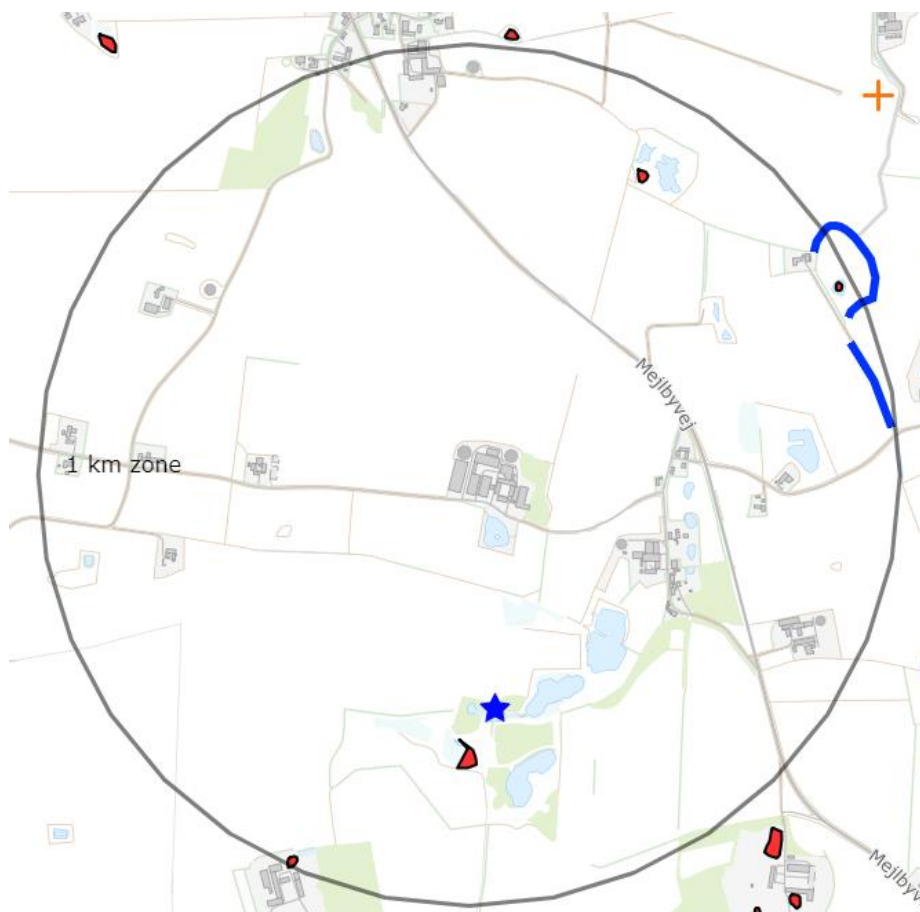
Cirka 250 m syd for staldanlægget ligger der en mose, som er kategori 3 natur og beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Merdeposition på naturområdet vil blive 0,3 kg N/ha/år i Fase I og -0,4 i kg N/ha/år i Fase II i forhold til nudriften, jf. beregning i det digitale ansøgningssystem. Ca. 600 meter øst for anlægget ligger der også en mose, som er kategori 3 natur og beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Merdeposition på naturområdet vil blive 0,4 kg N/ha/år i Fase I og 0,0 i kg N/ha/år i Fase II. Da merdepositionen af ammoniak på begge naturområder er mindre end 1,0 kg N/ha/år, vurderes det ansøgte ikke at kunne medføre en tilstandsændring af naturområderne. Der er desuden et overdrev, en ammoniakfølsom skov, samt tre moser længere mod syd, og merdepositionen på disse områder er 0,2 kg N/ha/år eller lavere, og vurderes ligeledes ikke, at kunne medføre en tilstandsændring. Placeringen af naturområderne er vist på figur 8.

Figur 22 – Kategori 2 og 3 natur omkring anlægget. Der er 2500 m fra anlægget til kategori 2 ammoniakfølsomme natur (overdrev udenfor Natura 2000). Overdrev er markeret med orange skravering. Omkring anlægget er der med en cirkel angivet en afstand på cirka 1 km. Der er hhv. 250 og 600 meter til nærmeste kategori 3 natur (mose), der er markeret med grå skravering. Grøn skravering angiver nærmeste ammoniakfølsomme skov.

Bilag IV-arter

Bilag IV-arten Stor Vandsalamander er registreret i fire søer i nærheden af anlægget. Derudover er der registreret Strandtudse i en sø syd for anlægget. Der er desuden flere lokaliteter (diverse vandhuller og et vandløb), som er potentielt egnede levesteder for Bilag IV-arterne Stor Vandsalamander, Strandtudse og Odder (se placering på figur 9 nedenfor). Området må også forventes at være levested for flere flagermusarter. Alle danske flagermusarter er bilag IV-arter.

Figur 23 Fund af Bilag IV-arter. Rød skravering angiver Stor Vandsalamander. Blå stjerne angiver Strandtudse. Blå linje angiver potentielt levested for odder, og søerne, der kan være levesteder for hhv. Stor Vandsalamander og Strandtudse er markeret med lyseblå.

Efter kommunens vurdering vil den øgede deposition af ammoniak ikke give anledning til en væsentlig ændring af naturtilstanden af de omkringliggende vandhuller, skove, moser, og overdrev og deres værdi som leve- og ynglelokalitet for Bilag IV-arterne Grønbroget Tudse, Stor Vandsalamander, Odder, flagermus og Strandtudse eller for øvrige sjældne arter.

Det er samlet kommunens vurdering, at den øgede ammoniakemission fra anlægget ikke vil medføre tilstandsændringer af beskyttet natur eller forringelse af levesteder for eller forekomst af sjældne arter.

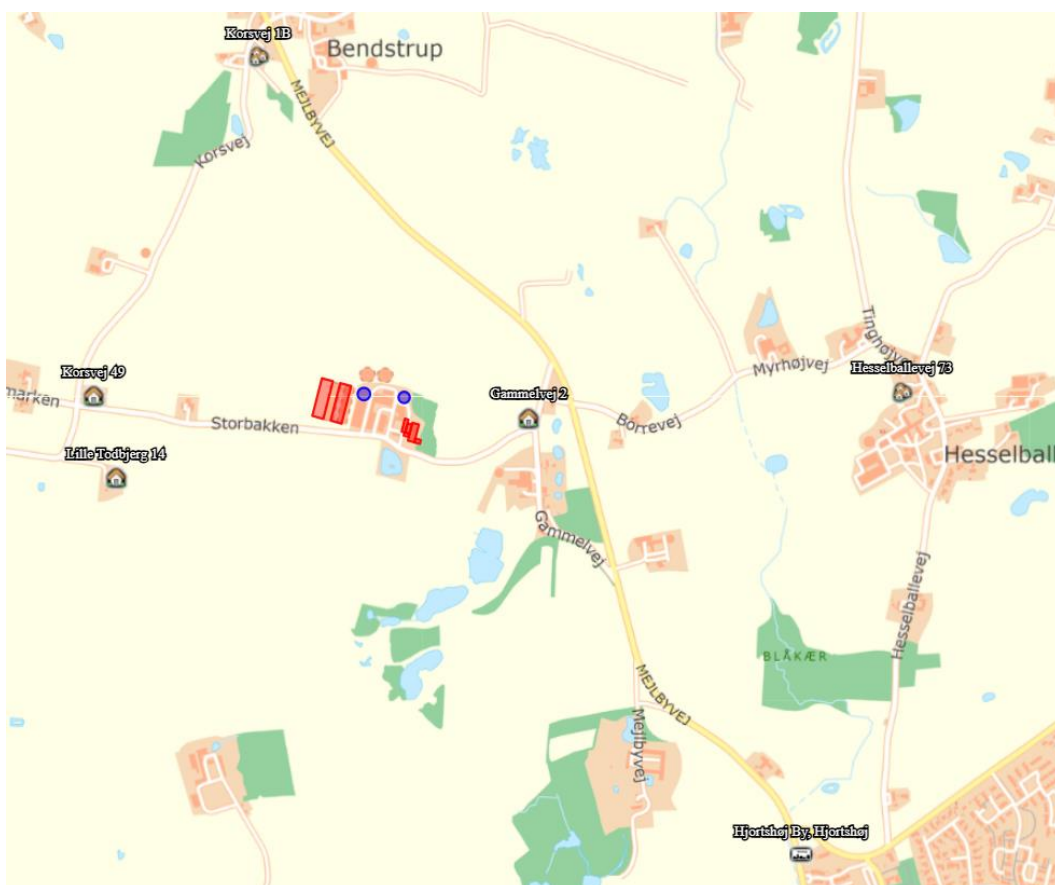
Lugt

Ved etablering, udvidelse eller ændring af et husdyrbrug skal geneniveau for lugt overholdes til tre kategorier af omkringboende (se placering på figur 27):

1. **Enkeltbolig i det åbne land** (den landbrugspligt).
2. **Samlet bebyggelse** eller områder i landzone udlagt til bolig-, blandet bolig- og erhvervsformål eller offentlige formål.
3. **Byzone** samt fremtidigt byzone- eller sommerhusområde

Det maksimalt tilladte geneniveau for de tre kategorier er:

Nabotype	OUE	LE pr. m ³
Enkeltbolig	15	10
Samlet bebyggelse	7	3
Byzone/sommerhusområde	5	1

Figur 24 - Placering af nabokategorier.

Lugtvurdering

Lugtpåvirkningen fra husdyrbruget er beregnet i det digitale ansøgningssystem på baggrund af oplysninger om den ansøgte produktion. Beregningerne tager højde for vindretning, afstand til stalde og eventuelle nærliggende husdyrbrug. Lugten er vurderet både i odour units (OUE) efter Miljøstyrelsens lugtmodel og i lugtenheder (LE) efter FMK-modellen.

Aarhus Kommune har for hver nabokategori beregnet en **vægtet gennemsnitsafstand** fra staldanlægget til geneområdet og sammenholdt den med den faktiske **geneafstand** – altså afstanden til nærmeste beboelse inden for hver kategori.

Genekravene er overholdt, når geneafstanden er mindre end den beregnede vægtede gennemsnitsafstand. Dette er tilfældet for både enkeltboliger, samlet bebyggelse og byzone, jf. tabel 2 og 3.

Overholdelsen i Fase I forudsætter, at der i de eksisterende stalde 1-4 anvendes **hyppig udslusning**, hvilket reducerer lugtemissionen med 20 %. Der er stillet vilkår om staldenes og gødningsanlæggenes størrelse for at sikre dette. I Fase II er slagtesvineproduktionen lukket, og genekravene for lugt er umiddelbart overholdt.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Gammelvej 2	0	NY	472,5	472,5	472,6	Ja
 Korsvej 49	0	NY	472,5	472,5	705,8	Ja
 Lille Todbjerg 14	0	NY	472,5	472,5	673,1	Ja
 Hesselballevej 73	2	NY	892,5	1071	1480,7	Ja
 Korsvej 1B	0	NY	892,5	892,5	988,5	Ja
 Hjortshøj By, Hjortshøj	0	NY	1149,2	1091,7	1704,5	Ja

Tabel 2 – Fase I: Det maksimalt tilladte geneniveau for lugt, samt geneafstand og vægtet gennemsnitsafstand i forhold til enkelt bolig, samlet bebyggelse og fremtidig byzone eller sommerhusområde. Geneniveau er overholdt, når geneafstand er mindre end den vægtede gennemsnitsafstand fra stalde til geneområde.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Gammelvej 2	0	NY	496,8	496,8	559,1	Ja
 Korsvej 49	0	NY	496,8	496,8	617,1	Ja
 Lille Todbjerg 14	0	NY	496,8	496,8	597,3	Ja
 Hesselballevej 73	2	NY	935,9	1123,1	1565,5	Ja
 Korsvej 1B	0	NY	935,9	935,9	936,5	Ja
 Hjortshøj By, Hjortshøj	0	NY	1198,8	1138,9	1785,9	Ja

Tabel 3 – Fase II: Det maksimalt tilladte geneniveau for lugt, samt geneafstand og vægtet gennemsnitsafstand i forhold til enkelt bolig, samlet bebyggelse og fremtidig byzone eller sommerhusområde. Geneniveau er overholdt, når geneafstand er mindre end den vægtede gennemsnitsafstand fra stalde til geneområdet.

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Dette er aktuelt ved samlet bebyggelse på Korsvej 1B, hvor Mejlbyvej 606 (med emission over 750 kg) ligger under 100 meter væk. Mejlbyvej 606 har samme ejer som Storbakken 2, og udvidelsen på Storbakken 2 sker bl.a. med henblik på at nedlægge produktionen på Mejlbyvej 606. For at kunne overholde lugtgenekriterierne er der derfor sat vilkår om, at udvidelsen på Storbakken 2 ikke kan finde sted før der er truffet afgørelse om, at produktionen på Mejlbyvej 606 er nedlukket. Ansøgningen som ligger til grund for denne miljøgodkendelse, forudsætter at der ikke er husdyrproduktion på Mejlbyvej 606.

Lugtkonsekvenszone

Der er beregnet en konsekvenszone for lugt, det vil sige en zone indenfor hvilken, de omboende vil kunne blive udsat for lugtemission af en vis styrke. Konsekvenszonens afstand er 973 m, hvilket er lavere end geneafstanden til byzone. Lugtgener fra husdyrbruget kan således forventes at påvirke et større område, end hvad der umiddelbart er defineret som konsekvenszonen i forhold til husdyrgodkendelsen. Beboere indenfor denne zone er blevet orienteret med mulighed for at udtale sig i sagen, inden der blev truffet afgørelse.

Det er ud fra de beregnede geneafstande og de stillede vilkår Aarhus Kommunes vurdering, at der ikke er risiko for væsentlige lugtgener i forhold til de omboende.

Belysning, støv, støj og skadedyr

Belysning

Ansøger har oplyst, at evt. udendørs belysning er tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning. Lys i staldene er tændt i forbindelse med fodring af grisene og ophold i staldene, og er kun tændt i nødvendigt omfang. Det er kommunens vurdering, at der på baggrund af afstanden til de omboende ikke vil være risiko for væsentlige gener fra belysning.

Støv

De primære kilder til støv vil efter ansøgers oplysninger (bilag 2) være fra foderblanding og foderlevering. Kraftfoder blæses ind i udendørssiloer. Fodersiloer er monteret med støvcycloner der begrænser støv fra indblæsningen. Der vil være en del støv i ventilationsluften fra anlægget. Støvgenerne begrænses dog gennem anvendelse af varmevekslere, hvor en stor del af støv fra luften tilbageholdes i filtre i varmeveksleren.

Der kan desuden forekomme støv fra kørsel på de omkringliggende arealer og veje, samt ved indlæsning af tilskudsfoder. Det er kommunens vurdering, at der på baggrund af afstanden til de omboende ikke vil være risiko for væsentlige støvgener.

Støj

De primære kilder til støj fra anlægget vil efter ansøgers oplysninger (bilag 2) være ventilation, transport til og fra ejendommen, samt støj fra kyllingerne. Kommunen har vurderet, at de omboende kan sikres mod væsentlige støjgener ved at stille vilkår om overholdelse af konkrete støjgrænser samt vilkår om, at der skal foretages målinger, såfremt

der skulle opstå begrundet tvivl om, hvorvidt ejendommens drift kan leve op til de fastsatte grænser.

Rystelser

Rystelser kan i særlige tilfælde være en gene fra en virksomhed eller landbrug, afhængigt af, hvilke aktiviteter, der foretages, samt afstanden til de omkringboende naboer. Der er for det konkrete husdyrbrug ikke oplyst om aktiviteter, som i særlig grad skulle frembringe vibrationer, rystelser eller lavfrekvent støj. Jævnfør husdyrbrugloven er afstandskravet for etablering, ændring eller udvidelse af staldanlæg, gødningsopbevaringsanlæg og ensilagepladser 50 meter til nærmeste nabobeboelse. For det konkrete husdyrbrug er der ca. 450 meter til nærmeste nabobeboelse. Det er på den baggrund kommunens vurdering, at der ikke er risiko for væsentlige gener fra rystelser.

Hvis der mod forventning skulle opstå gener fra belysning, støv eller rystelser, vil kommunen kunne påbyde, at problemet bliver undersøgt.

Fluer

Der er stillet vilkår om effektiv forebyggelse og bekæmpelse af fluer i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Agro, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet.

Forebyggelse af flueplage kræver efter de gældende retningslinjer først og fremmest en god gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne. God staldhygiejne indebærer, at man dagligt fjerner rester af gødning og foder nær skillevej og langs kanter af render til automatiske gødningsanlæg. Aktiv bekæmpelse af fluer består f.eks. af mekanisk bekæmpelse med lim- og lysfælder, biologisk med snyltehvepse og rovfluer, eller ved kemisk bekæmpelse, hvor larvecider er den grundlæggende metode. Ansøger har oplyst (bilag 2), at fluegener bekæmpes efter retningslinjer fra Aarhus Universitet.

Bekæmpelse af rotter foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi retningslinjer. Desuden følges de forebyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv.

Det er Aarhus Kommunes vurdering, at der med de i ansøgningen angivne forhold og det stillede vilkår ikke er væsentlig risiko for gener fra skadedyr.

Affald, olie og kemikalier

Affaldsfraktioner fra ejendommen samt håndtering af affald fremgår af ansøgers miljøtekniske beskrivelse (bilag 2). Døde dyr opbevares i container, indtil de afhentes af destruktionsanstalt, DAKA. Afhentning sker løbende. Animalsk affald opbevares så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning til autoriseret destruktionsanstalt. Døde dyr opbevares i container ved hver stald for så vidt angår kyllinger. Døde grise opbevares på en plads ved gyllebeholderne.

Affaldshåndtering er omfattet af de til enhver tid gældende affaldsregulativer for Aarhus Kommune. Alt affald fra husdyrbruget skal opsamles, opbevares og transporteres efter reglerne i affaldsregulativerne.

Der er en olietank på ejendommen. Olietankene er placeret i maskinhuset. Kemikalier opbevares ligeledes i maskinhus.

Husdyrbrugets har ingen vaskeplads. Der er stillet vilkår vedrørende opbevaringen af et eventuelt oplag af olie og kemikalier på virksomheden, herunder om etablering af spildsikring.

Håndtering af spildevand er omfattet af anden lovgivning end husdyrbrugloven. Der skal ansøges om en separat udlednings- eller nedsivningstilladelse til tagvand fra de nye driftsbygninger/samtlige driftsbygninger samt overfladevand fra befæstede arealer, hvor der ikke vil forekomme spild af husdyrgødning, foder m.v.

Det er ud fra ovenstående kommunens vurdering, at håndtering og opbevaring af affald, olie og kemikalier, med de stillede vilkår kan foretages uden at medføre væsentlig risiko for påvirkning af jord, grundvand eller overfladevand.

Transport

Aarhus Kommune har vurderet de gener, der er forbundet med transport i forbindelse med husdyrbrugets drift. Antallet af transporter til og fra ejendommen fremgår af den miljøtekniske beskrivelse. Der vil som følge af udvidelsen af produktionen på ejendommen ske en stigning i antallet af årlige transporter som vist i nedenstående tabel 4. De interne transporter er vist på bilag 5.

Transporter	Nudrift (antal/år)	Ansøgt drift (antal/år)
Transport af foder	12	120
Korn	80	80
Halm	175	175
Strøelse	0	4
Transport af dyr	54	210
Afhentning af døde dyr	104	104
Udbringning af vaskevand	0	30
Biogas	110	185
Udbringning af husdyrgødning	292	292
Affald	12	12
Diverse (olie, dyrlæge mm.)	40	40
Transporter i alt	879	1.252

Tabel 4 - Transporter

Alt transport til og fra ejendommen med adgang fra den offentlige vej Storbakken. Langs med Storbakken findes en del andre beboelser, men der er ingen beboelser umiddelbart ved ejendommens udkørsel. Transport til og fra husdyrbruget forventes primært at finde sted på hverdage i tidsrummet kl. 07.00-18.00. Der kan dog i enkelte tilfælde forekomme transport i aften- og nattetimerne, f.eks. i forbindelse med levering af foder eller afhentning af dyr.

Landbruget vil orientere eksterne vognmænd om behovet for at tage hensyn ved passage af nærliggende boliger. Det tilstræbes, at al tung transport foregår inden for normal arbejdstid på hverdage.

I højsæsonen for gyllekørsel kan der køres uden for normal arbejdstid, men dette vil foregå under hensyntagen til naboernes nattesøvn, så kørsel tæt på naboerne så vidt muligt ikke foregår senere end kl. 22.00 eller tidligere end kl. 06.00 på hverdage og ikke senere end kl. 23.00 og tidligere end kl. 8.00 i weekender og på helligdage.

Der er søgt om at etablere en vej fra anlægget mod nord, så trafikken fra anlægget ledes uden om Gammelvej og direkte ud på Mejlbjvej. Aarhus Kommune har endnu ikke truffet afgørelse med denne vej.

Det er kommunens vurdering, at transporten til og fra anlægget ikke vil medføre væsentlige miljømæssige gener i nærområdet. Det bemærkes i øvrigt, at transport på veje skal ske i overensstemmelse med anden lovgivning herunder færdselsloven.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Kravet om anvendelse af BAT-teknologi bygger på det princip, at husdyrbruget ved udvidelser eller ændringer skal forebygge og begrænse forurening fra produktionen ved anvendelse af den bedste, tilgængelige teknologi – bedre kendt som "BAT-teknologi".

Hvilken teknologi der anses for BAT-teknologi, fastlægges af Miljøstyrelsen ud fra afprøvninger af forskellige teknologier for bl.a. renseeffekt og økonomi. Herefter foretages for alle teknologier en afvejning af renseeffekt over for prisen på teknologien for at sikre, at teknologien ikke er uforholdsmæssigt dyr i forhold til dens effektivitet. Teknologier kan altså blive afvist som BAT-teknologi, fordi de er for ineffektive, eller fordi de er for dyre.

Ved fastlægnings af, hvad der anses for BAT-teknologi, anlægges den betragtning, at større virksomheder i branchen generelt må forventes at have bedre økonomiske muligheder end små for at anvende forureningsbegrænsende teknologi i produktionen. BAT-kravet fastsættes derfor mere restriktivt for større husdyrbrug end for små (proportionalitet).

I ansøgninger med en årlig emission af ammoniak på mere end 750 kg, beregnes hvad emissionen ville være i den ansøgte drift, hvis BAT-teknologi blev anvendt. Dette niveau kaldes "BAT-niveauet" for den pågældende ansøgte drift og er det niveau, som skal overholdes i den ansøgte drift. Ansøger er frit stillet til at anvende en af Miljøstyrelsens godkendte teknologier til at bringe emissionen ned på BAT-niveau.

For emission af ammoniak er der på baggrund af fastlagte emissionsfaktorer for dyretyper og staldd typer beregnet et BAT-niveau i Fase I for stalde og opbevaringsanlæg på 6.442 kg NH₃-N / år. For Fase II er BAT-niveauet for stalde og opbevaringsanlæg på 5.506 kg NH₃-N / år.

BAT-krav for staldene pr. m² fremgår af BAT fanebladet i den digitale ansøgning. Desuden er kravene beskrevet særligt beskrevet i bilag 3, afsnit 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, også mht. opbevaringslagre. Dette skal sammenlignes med produktionen i den ansøgte drift, der udgør 6.442 kg NH₃-N / år kg om året i Fase I og 5.506 kg NH₃-N / år i Fase II. Beregningen er lavet ud fra de husdyrtekniske data om bedriften, som indgår i ansøgningen, og som fremgår af vilkår nr. 1 og 2.

Fase I

Stalde og lagre:	Type:	Forudsætning	Areal (m ²)	BAT-krav (kg NH ₃ -N / (m ² ·år))	Vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)
Slagtesvinestald 1	Slagtesvin, drænet gulv + spalter (33% / 67%)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i eksisterende staldafsnit	240 m ²	2,3	552
Slagtesvinestald 2			40 m ²	2,3	92
Slagtesvinestald 3			230 m ²	2,3	529
Slagtesvinestald 4			640 m ²	2,3	1.472
Kylling 1	Flexgruppe: Alle Kyllinger	Nyt eller renoveret staldafsnit. Teknologi: Varmevekslere med 28% ammoniak-reduktion.	3.050 m ²	0,57	1.738
Kylling 2			3.050 m ²		1.738
Gyllebeholder 2007	Eksisterende opbevaringsanlæg. BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse. (Fast overdækning med 50% ammoniakreduktion)		884 m ²	0,2	177
Gyllebeholder 1993			716 m ²		143

Samlet BAT-krav (kg NH₃-N / år)	6.442
Faktisk emission (kg NH₃-N / år)	6.215
BAT overholdt	Ja

Fase II

Stalde og lagre:	Type:	Forudsætning	Areal (m ²)	BAT-krav (kg NH ₃ -N / (m ² ·år))	Vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)
Kylling 1	Flexgruppe: Alle Kyllinger	Nyt eller renoveret staldafsnit.	3.050 m ²	0,57	1.738
Kylling 2		Teknologi: Varmevekslere med 28% ammoniakreduktion.	3.050 m ²		1.738
Kylling 3			3.000 m ²		1.710
Gyllebeholder 2007	Eksisterende opbevaringsanlæg. BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse. (Fast overdækning med 50% ammoniakreduktion)		884 m ²	0,2	177
Gyllebeholder 1993			716 m ²		143
Samlet BAT-krav (kg NH ₃ -N / år)					5.506
Faktisk emission (kg NH ₃ -N / år)					5.169
BAT overholdt					Ja

Beregningerne i Fase I og Fase II tager højde for anvendelsen af miljøteknologien varmevekslere, som i projektet er forudsat at reducere ammoniakemissionen med 28 % ved en årlig driftstid på 8.760 timer. Denne reduktion er indtastet i den digitale ansøgning.

Varmevekslere

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø angiver to typer af varmevekslere til traditionelle slagtekyllingestalde, der begge kan reducere ammoniakemissionen med 28 % ved en årlig driftstid på 8.760 timer.

Der kan installeres enten to varmevekslere af typen Rokkedal Clima+ 200 2.5M Standard eller to varmevekslere af typen Munters Heat-X Rotate på hvert af de tre kyllingehuse. Begge teknologier er optaget på Miljøstyrelsens Teknologiliste og medfører en ammoniakreduktion på 28 % sammenlignet med stalde uden varmevekslere. Det svarer til 1.264 kg NH₃-N/år i Fase I og 1.886 kg NH₃-N/år i Fase II.

Der er fastsat vilkår overensstemmelse med anbefalingerne i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs teknologiliste.

Det er konstateret, at BAT-niveauet for emission af ammoniak er overholdt.

Alternativer

Ansøger har undersøgt alternative løsninger, jf. bilag 2, men har fravalgt disse til fordel for det projekt, der er omfattet af nærværende miljøgodkendelse.

Der er foretaget vurdering af både alternative placeringer og alternative antal stalde. Den valgte placering er vurderet at give størst fleksibilitet for den fremtidige udvikling samt det mest harmoniske anlæg. Det er derfor ikke vurderet relevant at inddrage yderligere placeringer alene af hensyn til en teoretisk vurdering. En konkret overvejelse har været at orientere kyllingestaldene i øst-vestlig retning, men dette alternativ er fravalgt ud fra hensyn til bygningsæstetik og sammenhæng med de øvrige bygninger på ejendommen.

Den valgte placering vurderes at tage bedst muligt hensyn til både produktionsforhold,

miljømæssige interesser og de omkringliggende nabobebyggelser. For de nye stalde er en alternativ placering længere mod nord og øst fravalgt med henvisning til en øget risiko for nabogener, jf. ansøgningsmaterialet.

Aarhus Kommune vurderer, at de nævnte alternativer er relevante og tilstrækkeligt belyst, og finder ikke, at de præsenterede alternativer samlet set, fremstår som bedre end det ansøgte projekt. Med den valgte placering af staldene øges afstanden til nærmeste nabo i forhold til væsentlige alternative løsninger, hvilket vurderes at reducere risikoen for nabogener. Placeringen af gyllebeholderen vurderes desuden at øge afstanden til nærliggende vandløb og udnytte terrænforholdene gunstigt, hvilket mindsker risikoen for forurening.

0-alternativet

0-alternativet udgør situationen, hvor den ansøgte udvidelse ikke gennemføres, og produktionen fastholdes på det nuværende niveau. Ifølge ansøger, jf. bilag 2, vurderes det, at en fastholdelse af det nuværende produktionsomfang på sigt vil gøre husdyrbruget urentabelt, hvilket kan føre til en gradvis afvikling af produktionen. Aarhus Kommune har ikke grundlag for at afvise denne vurdering som urimelig og anser det som en reel risiko.

Det vurderes, at 0-alternativet – dvs. fraværet af en udvidelse – i visse tilfælde kan føre til afvikling af husdyrproduktion, hvilket på samfunds niveau kan medføre negative konsekvenser såsom tab af arbejdspladser på bedriften og i tilknyttede følgeerhverv samt en reduceret økonomisk aktivitet i lokalområdet.

I forhold til miljøpåvirkning og nabogener vurderer Aarhus Kommune, at den ansøgte udvidelse – som beskrevet i det foregående afsnit om alternativer – ikke vil medføre væsentligt øgede miljøpåvirkninger eller gener i forhold til 0-alternativet. Den valgte placering af stalde og gyllebeholder vurderes at være gunstig i forhold til både afstand til naboer og beskyttelse af vandmiljøet. På denne baggrund vurderer kommunen, at det ansøgte projekt samlet set er at foretrække frem for 0-alternativet.

BAT for IE-husdyrbrug og særlige vilkår

Aarhus Kommune skal ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse af et IE-husdyrbrug desuden sikre sig at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at:

1. *Der ud over iagttagelse af kravet i § 25 (om emission) er truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,*
2. *Energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,*
3. *Mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,*
4. *Produktionsprocesserne er optimeret, i det omfang det er muligt,*
5. *Affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages,*
6. *Der, i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik, og*
7. *Der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.*

Se redegørelse i ansøgers miljøtekniske beskrivelse (bilag 2). Der er stillet vilkår om staldsystemer, fast overdækning, hyppig udslusning i staldene 1-4 og varmevekslere i kyllingestaldene.

Der er Kommunes vurdering, at BAT er anvendt i et tilstrækkeligt omfang i projektet. Kommunen har sikret sig, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at det kan leve op til kravene om BAT for IE-husdyrbrug.

Kommunen skal desuden stille særlige vilkår til IE-husdyrbrug om punkter, som i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36 er angivet med nr. 7-13.

7) Placering af husdyrbruget og aktiviteterne med henblik på at begrænse transport af dyr, materialer og husdyrgødning og at tage hensyn til den mulige fremtidige udvikling af husdyrbruget.

Der er i godkendelsen stillet vilkår om placering af stalde og gyllebeholdere, hvorved det sikres, at transport af dyr, materialer og husdyrgødning begrænses til at ske til og fra husdyrbrugets stalde, beholdere og øvrige driftsbygninger. Der er med placeringen taget hensyn til den mulige fremtidige udvikling af husdyrbruget.

8) Indretning af husdyrbruget, så de forurenede områder uden om staldanlæg samt husdyrgødnings- og ensilageopbevaringsanlæg begrænses med henblik på at reducere produktion af spildevand.

Der er i godkendelsen stillet vilkår om indretning og drift, så arealer uden om staldanlæg og opbevaringsanlæg holdes rene og fri for spild af foder-, affalds- og gødningsrester.

9) Tilrettelæggelse af husdyrbruget og driften heraf, så vandforbruget minimeres mest muligt.

I miljøansøgningen (bilag 2) er der redegjort for både vandforbrug og vandbesparende foranstaltninger. Der er stillet vilkår om, at vandforbruget så vidt muligt skal minimeres i forhold til det oplyste.

10) Grænseværdier, tekniske foranstaltninger eller tilsvarende parametre.

Der er stillet vilkår om tekniske foranstaltning og grænseværdier til gyllekøling.

11) Regelmæssig vedligeholdelse og overvågning af de foranstaltninger, der træffes for at forebygge og begrænse emissionerne fra husdyrbruget.

Der er stillet vilkår om varmevekslere og fast overdækning af gyllebeholdere.

12) Hvordan der ved ophør af driften skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand.

Der er stillet vilkår om nødvendige foranstaltninger ved ophør, og der henvises til kapitel 17 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

13) Begrænsning af anvendelse, fremstilling eller frigivelse af relevante farlige stoffer i forbindelse med husdyrproduktionen med henblik på at undgå risiko for forurening af jordbund og grundvand på husdyrbruget. Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.

I miljøansøgningen (bilag 2) er der redegjort for anvendelsen af godkendte hjælpestoffer, herunder desinficerende midler og fodertilsætningsstoffer, og det er angivet, at disse kun anvendes i nødvendige mængder. Der er i godkendelsen stillet vilkår om, at såfremt der anvendes eller frigives farlige stoffer, skal dette begrænses mest muligt for at undgå risiko for forurening af jord og grundvand på husdyrbruget.

Formålet med vilkårene i denne godkendelse er at sikre, at husdyrbruget med det ansøgte ikke vil have væsentlig virkning på miljøet. Der er blandt andet stillet vilkår om produktionsareal i staldene, dyrearter, dyretyper, staldsystemer og -teknologi, ammoniakreducerende virkemidler, og de nævnte særlige vilkår for IE-husdyrbrug. Udover

overholdelse af vilkårene skal husdyrbruget overholde andre miljøregler, herunder særregler for IE-husdyrbrug.

Særregler for IE-husdyrbrug

Særregler for IE-husdyrbrug fremgår af kapitel 17 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og skal overholdes som supplement til overholdelse af godkendelsens vilkår og øvrige generelle regler.

Miljøledelse § 42

IE-husdyrbrug skal have et miljøledelsessystem, der opfylder betingelserne i stk. 2, herunder

- 1) formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
- 2) fastsætte miljømål,
- 3) udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
- 4) minimum 1 gang årligt evaluere miljømedarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
- 5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet.

Stk. 3: IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere, at der gennemføres og overholdes et miljøledelsessystem i overensstemmelse med de krav, der er nævnt i stk. 2, nr. 1 – 5, f.eks. digitalt eller i form af dokumenter. Dokumentation skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

Miljøledelse – oplæring af personale § 43

IE-husdyrbrug skal oplære personale, hvad angår:

- 1) Relevant lovgivning.
- 2) Transport og udbringning af husdyrgødning.
- 3) Planlægning af aktiviteter.
- 4) Beredskabsplanlægning og -styring.
- 5) Reparation og vedligeholdelse af udstyr.

Jf. stk. 2 skal IE-husdyrbruget udarbejde oplæringsmateriale, der angår de forhold der følger af ovenstående punkter. Materialet skal være tilgængelige for personalet og opdateres løbende. Oplæringsmaterialet skal kunne fremvises på forlangende til tilsynsmyndigheden.

Plan for regelmæssig kontrol, reparation, vedligeholdelse og beredskab § 44

IE-husdyrbrug skal udarbejde og følge en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af husdyrbruget inkl. materiel, herunder med henblik på at forebygge uheld, og beredskab for håndtering af uventede emissioner og hændelser. Planen skal som minimum opfylde følgende betingelser:

Plan for regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse

- 1) Gyllebeholdere (for tegn på skader, nedbrydning eller utætheder).
- 2) Gyllepumper, -miksere, -separatorer og -spredere.
- 3) Forsyningssystemer til vand og foder.
- 4) Varme-, køle- og ventilationssystemer samt temperaturfølere, herunder optimeret styring heraf.
- 5) Siloer og transportudstyr (f.eks. ventiler og rør).
- 6) Luftrensningssystemer (f.eks. ved regelmæssige inspektioner).
- 7) Udstyr til drikkevand, herunder skal behovet for regelmæssig indstilling vurderes og frekvensen for løbende indstilling i så fald fastsættes i planen.

- 8) Maskiner til udbringning af husdyrgødning samt doseringsmekanisme- eller dyse, som begge skal være i god stand.

Beredskabsplanen (bilag 6)

- 1) En plan over husdyrbruget med angivelse af drænsystemer og vandkilder og spildevandskilder.
- 2) Handlingsplan for håndtering af visse potentielle hændelser (f.eks. brande, utætte og kollapsede gyllebeholdere, ukontrolleret afstrømning af møddinger og olieudslip).
- 3) Tilgængeligt udstyr til håndtering af forureningsulykker (f.eks. udstyr til tilstopning af drænrør og opdæmning af grøfter samt oliesug, absorberingsmåtter eller ruller til olieudslip).

Kontrol, reparation og vedligeholdelse skal ske regelmæssig. Kontrol af gyllebeholdere skal som minimum gennemføres én gang årligt.

IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere, at planen følges ved at føre logbog over gennemførte kontroller. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende sammen med planerne i forbindelse med tilsyn.

Fodringsringskrav § 46

Kvælstof

IE-husdyrbrug skal for at reducere den samlede mængde kvælstof, der udskilles, som minimum enten anvende fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, reducere indholdet af råprotein ved hjælp af en god aminosyrebalance, eller ved at bruge et eller flere fodertilsætningsstoffer, som nedsætter den samlede mængde kvælstof, der udskilles og er tilladt i henhold til EU-forordning om fodertilsætningsstoffer. En god aminosyrebalance og lavt indhold af råprotein kan opnås ved at kombinere fodermidler, hvor aminosyreprofilen supplerer hinanden og/eller ved at tilsætte frie essentielle aminosyrer til foder med lavt indhold af råprotein. IE-husdyrbruget kan anvende en kombination af de nævnte teknikker.

Fosfor

IE-husdyrbrug skal for at reducere den samlede mængde fosfor, der udskilles, som minimum anvende enten fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, et eller flere fodertilsætningsstoffer som nedsætter den samlede mængde fosfor der udskilles (f.eks. fytase) og tilladt i henhold til EU-forordning om fodertilsætningsstoffer eller let fordøjeligt uorganisk fosfat som f.eks. monocalciumfosfat i stedet for mindre fordøjelige fosforkilder. IE-husdyrbruget kan også anvende en kombination af de nævnte teknikker.

IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere anvendelse af fodring eller fodringsteknikker som nævnt ovenfor. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

Energieffektiv belysning § 47

IE-husdyrbrug er forpligtet til at anvende energieffektiv belysning i overensstemmelse med reglerne i det til enhver tid gældende bygningsreglement.

Kravet indtræder ved ændring eller udskiftning af eksisterende belysningssystem eller belysningsanlæg.

IE-husdyrbrugene skal opbevare fakturaer for gennemførte udskiftninger i 5 år og kunne forvises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

Støvemissioner fra staldanlæg § 48

IE-husdyrbrug skal for at reducere støvemissioner fra staldanlæg enten reducere støvproduktionen fra foder og strøelse, anvende en metode til at binde støv i staldanlæggene eller behandle afgangsluft fra staldanlæggene ved hjælp af et luftrensningssystem.

Overholdelse af vilkår og krav § 49

Den, som er ansvarlig for et IE-husdyrbrug, underretter straks kommunalbestyrelsen ved manglende overholdelse af godkendelsesvilkår samt de umiddelbart bindende krav til indretning og drift, IE-brug og årlig indberetning, og træffer straks de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene og kravene igen overholdes.

Årlig indberetning til kommunen § 50

IE-husdyrbrug skal engang årligt indsende følgende informationer til kommunen:

- 1) Logbøger for eventuel miljøteknologi.
- 2) Dokumentation for miljøledelsessystem (§ 42).
- 3) Logbog over gennemførte kontroller (§44).
- 4) Dokumentation for overholdelse af fodringskravet (§ 46).

IE-husdyrbrug skal hvert år senest den 31. december indsende informationer til kommunen. Informationerne skal angå det forudgående kalenderår og sendes samlet til kommunen. IE-husdyrbrug skal dog ikke indsende informationerne, hvis kommunen har modtaget dem i forbindelse med tilsyn, jf. reglerne i den til enhver tid gældende miljøtilsynsbekendtgørelse.

Ophør § 51

Ved ophør af aktiviteter på IE-husdyrbrug finder kapitel 4b i lov om forurennet jord anvendelse.

Ved ophør forstås

- 1) ophør af alle aktiviteter på IE-husdyrbruget,
- 2) når et IE-husdyrbrug har meddelt kommunen, at kapaciteten eller udnyttelsen af kapaciteten permanent nedsættes til under stipladsgrænserne i § 16 a, stk. 2, i husdyrbrugloven,
- 3) situationer omfattet af § 59 a, stk. 2¹², i husdyrbrugloven, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 16 a, stk. 2 i husdyrbrugloven

IE-husdyrbrug skal senest 4 uger efter driftsophør anmelde dette til kommunen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i lov om forurennet jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

SAMLET VURDERING

Aarhus Kommune har vurderet miljøbelastningen efter udvidelsen af husdyrbruget på Storbakken 2, 8530 Hjortshøj. Kommunen konkluderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget, samt

¹² En godkendelse eller en tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b bortfalder, hvis den ikke er udnyttet, inden 6 år efter godkendelsen eller tilladelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen eller tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen eller tilladelsen for denne del.

at det ansøgte overholder kravene i husdyrbrugloven og tilhørende bekendtgørelse. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget med overholdelse af vilkårene kan drives uden væsentlig indvirkning på miljøet.

OFFENTLIGHED OG KLAGEVEJLEDNING

Da Aarhus Kommune modtog ansøgningen, annoncerede kommunen den offentligt på Aarhus Kommunes hjemmeside i perioden 1. maj 2025 til den 22. maj 2025.

Udkast til miljøgodkendelse har været i høring i 30 dage fra 8. august 2025 til 7. september 2025 hos ansøger, relevante naboer, og andre berørte, samt andre, der har anmodet om at blive hørt.

Høringen gav anledning til bemærkninger vedrørende synlighed af de nye kyllingehuse i landskabet, behov for læhegn og afskærmning, fjernelse af de eksisterende svinestalde, håndtering af dybstrøelse samt bekymringer om lugt. Derudover blev der rejst spørgsmål om støj og tung trafik til og fra ejendommen, herunder ønske om etablering af en særskilt indkørsel til gården.

I forhold til synlighed og landskabelige hensyn er projektets placering vurderet af kommunens landskabsteam. Med de stillede vilkår, herunder krav om skærmende beplantning mod nord, vest og syd bestående af mindst tre rækker hjemmehørende arter, vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af landskabets hovedtræk eller af geologiske interesser, og projektet er dermed i overensstemmelse med kommuneplanens retningslinjer. Kommunen vurderer, at beplantningskravet vil give en væsentlig visuel afskærmning inden for få år.

De eksisterende svinestalde og driftsbygninger er fortsat i brug, og det vurderes ikke hensigtsmæssigt eller muligt at placere nye kyllingehuse på disse arealer. Placeringen på den valgte lokalitet er samtidig driftsmæssigt mest rationel og indebærer ikke forøgede lugtgener for naboerne. Dybstrøelsen fra kyllingehusene vil blive lagt i markstak, når husene tømmes. Genekriterierne for lugt er overholdt for både enkeltboliger, samlet bebyggelse og byzone – både i fase 1 og 2.

Trafikale forhold, herunder støj, hastighed, tung transport gennem landsbyen Grøttrup og ønsker om alternativ adgangsvej til ejendommen, reguleres ikke af husdyrbrugloven. Disse forhold er reguleret efter færdselsloven og vejloven og håndhæves af politiet og vejmyndighederne. Der arbejdes parallelt på en ny adgangsvej mod nord, men dette forhold er ikke en del af miljøgodkendelsen.

Den endelige miljøgodkendelse er derfor ikke ændret i forhold til det udkast, der blev sendt i høring.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via klageportalen, og afgørelsen kan påklages indtil 4 uger efter offentliggørelsen, jf. kapitel 7 i husdyrbrugloven. Det vil sige, at en eventuel klage skal være modtaget senest den 8. oktober 2025 af Aarhus Kommune via klageportalen. Enhver, der har væsentlig individuel interesse i sagen, samt en række foreninger og organisationer m.v. vil kunne klage over kommunens afgørelse.

Klagen skal indsendes via klageportalen på www.naevneneshus.dk, www.borger.dk eller www.virk.dk.

Vejledning om klagegebyr, og hvordan man skal logge på og anvende klageportalen findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside på www.naevneneshus.dk. Klagen sendes gennem klageportalen til kommunen. En klage anses for indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i klageportalen.

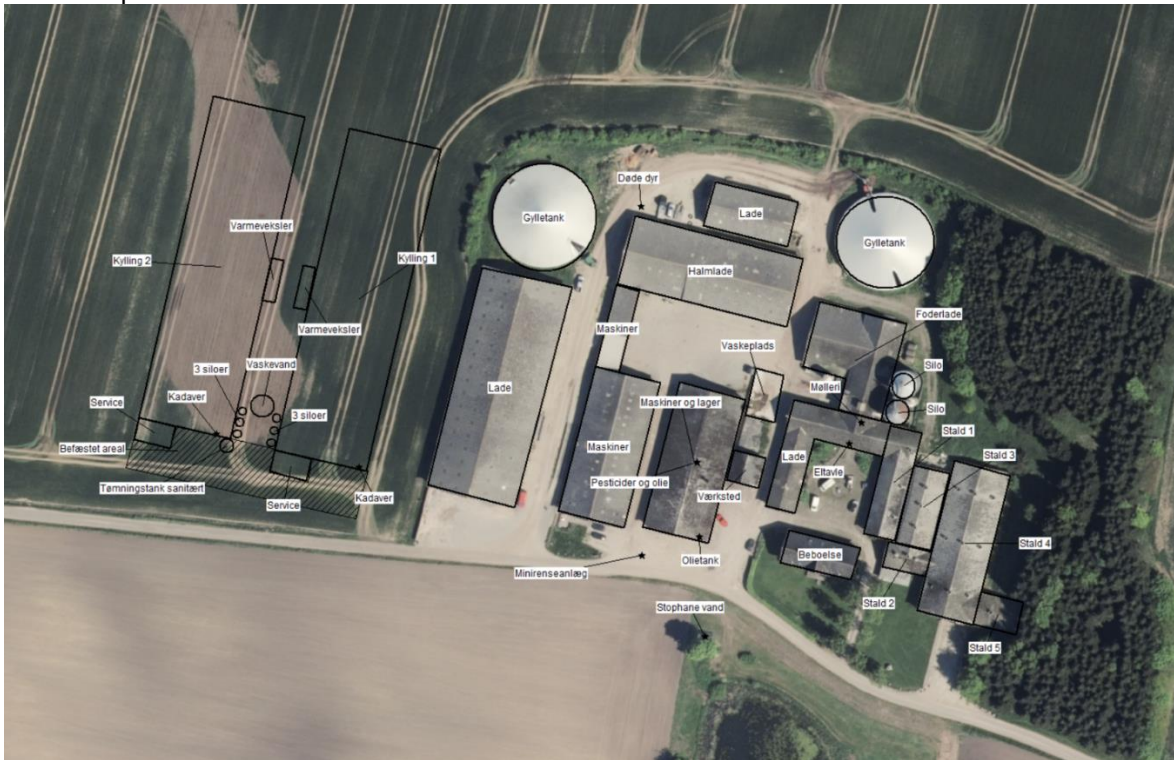
Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om klageportalen. I særlige tilfælde kan du klage uden om klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget fra at bruge klageportalen, skal du aflevere klagen og en begrundet anmodning om fritagelse til kommunen. Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt du kan blive fritaget.

En eventuel klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Det betyder, at miljøgodkendelsen kan tages i brug, efter den er meddelt, men det sker på eget ansvar, da Miljø- og Fødevareklagenævnet ved sin behandling kan ændre eller ophæve en tilladelse.

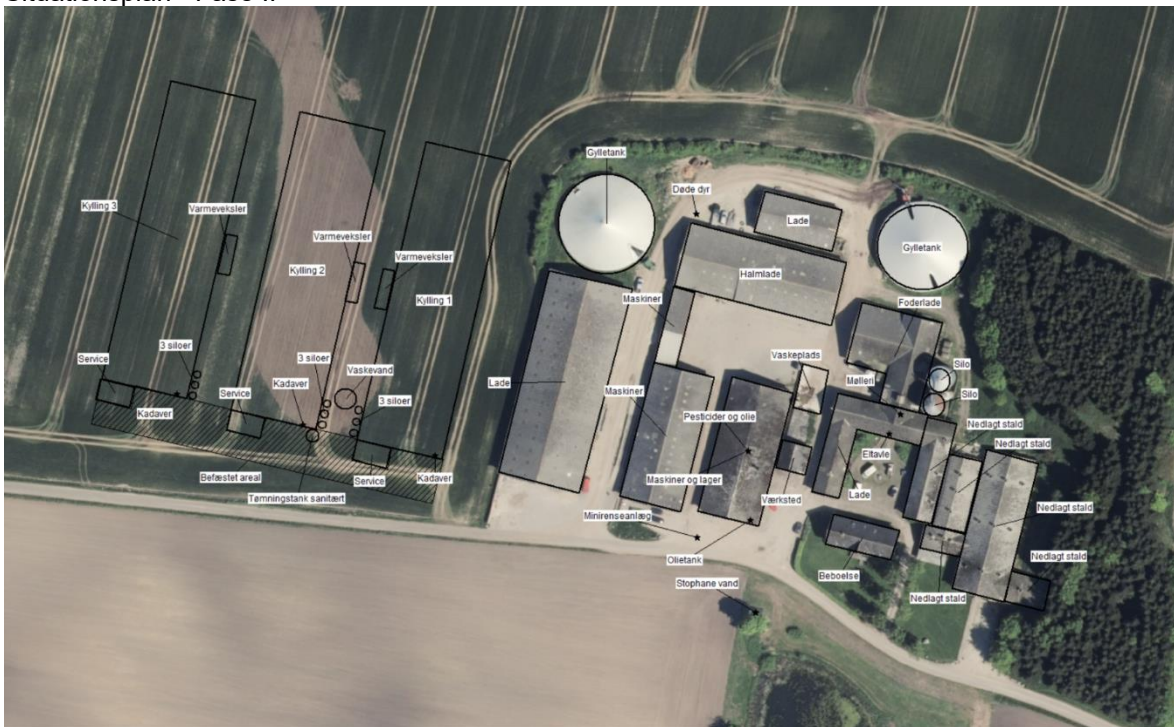
Det forudsættes, at andre nødvendige tilladelser som f.eks. byggetilladelse og vandindvindingstilladelse er indhentet, inden miljøgodkendelsen udnyttes.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen har været offentligt bekendtgjort.

Situationsplan - Fase I

Situationsplan - Fase II

Ansøgning om miljøgodkendelse for blandet

**Slagtesvin
og
kyllingeproduktion**

Storbakken 2

8530 Hjortshøj

A. Oplysninger om ejer og ejerforhold

Husdyrbrugets adresse	Storbakken 2, 8530 Hjortshøj
CVR-nummer	28830262
CHR-nummer	96669
Kommune	Århus Kommune
Ejendomsnummer	8322920
Matrikel-nr.	3a, Grøttrup By, Todbjerg
Ansøger og ejer	Ole Moesgaard Andersen Mejlbyvej 606 8530 Hjortshøj Mobil: 23206720 Mail: ole@bendstrupgaarden.dk
Kontaktperson virksomheden:	Ole Moesgaard
Kontaktperson på miljø sagen:	Jakob Altenborg
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Mejlbyvej 606 Clemensvej 10 Lindåhøje 7
Biaktiviteter	Ingen
Ansøgningsskema	249166 250289 (scenarieregning for fase 2)
Repræsentant	Miljø & Natur Landbrugsrådgivning Kirkevej 26, 9330 Dronninglund CVR 25914562 Jakob Altenborg jakob@miljoeognatur.dk, mobil 26259791

Forord

Miljøkonsekvensrapport

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Storbakken 2. Projektet omfatter ændring af produktionen til blanding slagtesvin og kyllinger og et alternativ hvor der udelukkende produceres kyllinger og slagtesvineproduktionen lukkes. Der skal derfor etableres op til 3 kyllingehuse på hver 3250 m².

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Ikke teknisk resumé

Ansøger (ejer) søger om at udvide med en kyllingeproduktion på anlægget. Udvidelse søges som to faser, hvor der først etableres 2 kyllingehuse og reduceres lidt i slagtesvineproduktionen og i et alternativt scenarie lukkes slagtesvineproduktionen helt og der etableres 3 kyllingehuse i alt. Hvert kyllingehus bliver på ca. 3250 m². Der etableres desuden fodersiloer, servicerum og varmevekslere til hvert hus.

Ejendommen er beliggende i landzonen, ca. 1,6 km nordvest for Hjortshøj som er den nærmeste byzone i området. Der er ca. 0,9 km til nærmeste samlede bebyggelse – Bendstrup. Nærmeste nabo ligger i en afstand af ca. 500 m. Lugtemissionerne i forhold til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Der er i godkendelsen beskrevet forhold som støv, skadedyr, affald, lys og indkørselsforhold og hvorledes man vil sikre, at det ikke giver problemer i forhold til omkringboende. Der er tale om udvidelse af produktionen i forhold til den nuværende produktion, men i forhold til de hensyn der tages i forhold til naboer og miljø, skønnes det ikke at give anledning til øgede gener for omkringboende.

Beregningerne er foretaget, så der tages højde for de værst tænkelige emissioner af ammoniak og lugt fra staldene. For husdyrbruget er der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik i forhold til at begrænse ammoniakfordampningen. Dette er i lovgivningen omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak, der må komme fra husdyrbruget. Anlægget overholder kravene ved at anvende varmevekslere, som er en teknologi der genindvinder varmen fra staldene og derudover reducerer ammoniakemissionen fra staldene.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen. Grænserne er langt fra nået.

A. Oplysninger om ejer og ejerforhold	2
Forord	3
Ikke teknisk resumé	4
B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte	7
Tidligere godkendelser	7
10. marts 2020 - §16b godkendelse	7
Biaktiviteter	7
B.1 Indretning og drift af anlæg mm.	7
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	9
B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.	9
B.3 Forhold til andre husdyrbrug	10
B.4 Beliggenhed og omgivelser	11
Landskabs og planmæssige forhold	13
B.5 Ammoniakemission	22
Natur	22
Beskyttede arter	24
B.6 Lugtemission	26
B.7 Emissioner og genepåvirkninger	28
Støj	28
Rystelser	29
Lys	30
Fluer og skadedyr	30
Støv	30
Transport	31
Egenkontrol	33
Risici og håndtering	34
B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug	35
Døde dyr	37
Spildevandsmængde	37
Energiforbrug	40
Vandforbrug	40
Reststoffer	41
Foder	41
B.9 Valg af BAT	42
B.10 Grænseoverskridende virkninger	42
IE-husdyrbrug	43
C.1 Foranstaltninger ved ophør	43
C.2 Anvendelse af BAT råvarer, energi, vand og management	43
Management	43

BAT energi	44
BAT vand	45
BAT – råvarer	45
Samlet BAT-vurdering	46
C.3 Ikke teknisk resume af væsentlige alternativer	46
Miljøkonsekvensrapport	47
E.1-a Udformning, dimensioner mm	47
E.1-b Forventede indvirkning på miljøet	47
Vandmiljø	48
Natur	48
Naboer/lugt	48
E.1-c Risiko for ulykker mm.	49
Risici og håndtering	49
Beskrivelse af risikominimering	50
E.1-d Væsentlige alternativer	50
E.2 Ikke teknisk resume	51
E.3 Kompetente ekspert	51
F.1-a Husdyrbrugets placering	51
F.1-b Fysiske karakteristika	51
F.1-c Energibehov og forbrug	51
F.1-d Reststoffer og emissioner	51
F.2 Rimelige alternativer	51
F.3 Referencescenarie	52
F.4	52
F.5-a Anlæggelse og tilstedeværelse af husdyrbruget	53
F.5-b Brugen af naturressourcer	53
F.5-c Emission af forurenende stoffer	54
F.5-d Faren for sundhed, kulturarv og miljø	54
F.5-e Kumulation	54
F.5-f Indvirkning på klimaet	54
F.5-g Anvendte teknologier	54
F.6 Metoder eller beviser	54
F.7 Påtænkte foranstaltninger	54
F.8 Større ulykker og katastrofer	55
F.9 Ikke teknisk resume	55
F.10 Referenceliste	55

B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Produktionen på anlægget skal i første omgang ændres til kombineret slagtegrise og slagtekyllinger, hvor der i første fase etableres to kyllingehuse. I fase 2 nedlukkes svineproduktionen og erstattes af et 3. kyllingehus. De to første kyllingehuse bliver på 3050 m² produktionsareal og det sidste bliver på 3000 m², det svarer til ca. 50.000 stipladser pr. stald. Til hver stald etableres desuden varmevekslere, servicerum og tre fodersiloer.

Der vil i vurderingerne blive taget udgangspunkt i worst case – således at den fase der giver den væsentligste miljøpåvirkning vil være udgangspunktet for vurderingen. I enkelte tilfælde vil der blive vurderet på begge faser.

Tidligere godkendelser

10. marts 2020 - §16b godkendelse

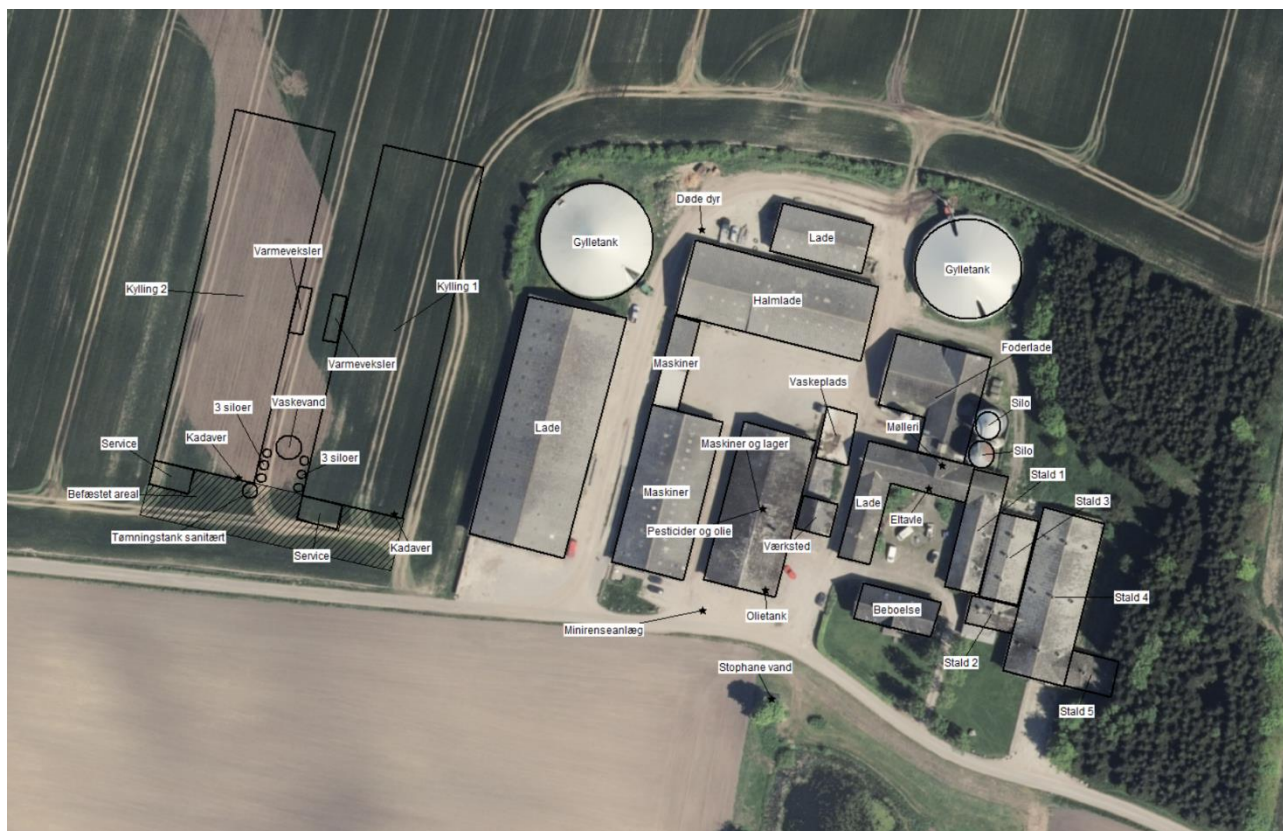
22. august 2022 - §16a godkendelse

Biaktiviteter

Ingen

B.1 Indretning og drift af anlæg mm.

Der bliver tale om et anlæg til produktion af slagtekyllinger. I første omgang bliver det en kombineret produktion med slagtesvin og kyllinger, og i fase 2 bliver det en ren kyllingeproduktion. Produktionsarealet udgør i fase 1 1150 m² til slagtesvin og 6100 m² til kyllinger, og i fase 2 efter etableringen af 3 kyllingehuse bliver der samlet 9100 m² nettoareal til kyllinger, svarende til ca. 150.000 stipladser. Anlægget omfatter herudover fodersiloer, servicerum og varmevekslere og beholdere til vaskevand.

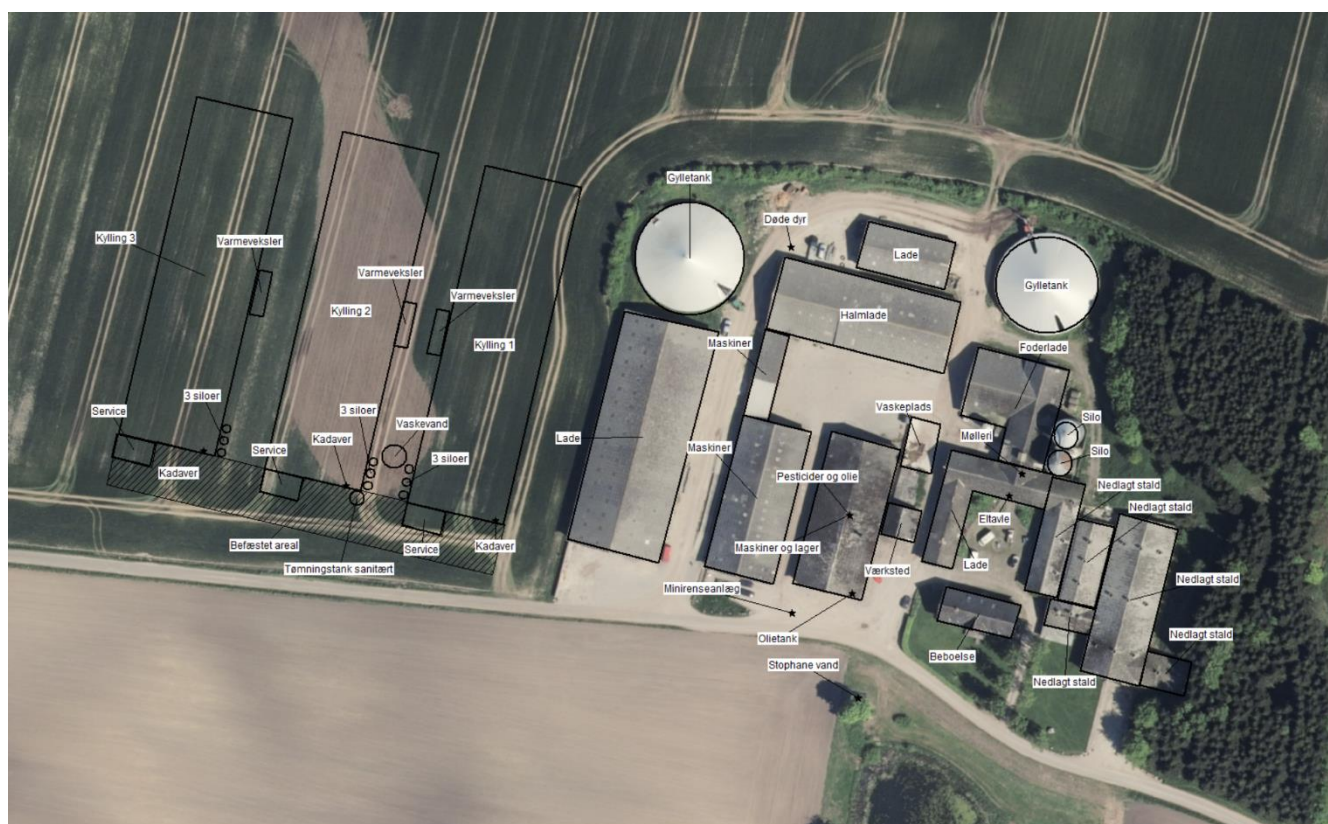

Situationsplan fase 1

De enkelte staldafsnit er opdelt og opmålt efter om afsnittet er adskilt forureningsmæssigt fra andre afsnit. Herefter er anvendt staldenes nettoareal.

Nedenstående skema viser nettoarealet.

Stald navn	Dyretype og staldsystem	Areal Ansøgt Fase 2 (m ²)	Areal Ansøgt Fase 1 (m ²)	Areal Nudrift (m ²)	Areal 8-årsdrift (m ²)
Stald 1	Slagtesvin Drænet gulv	0	240	240	240
Stald 2	Slagtesvin Drænet gulv	0	40	82	82
Stald 3	Slagtesvin Drænet gulv	0	230	230	230
Stald 4	Slagtesvin Drænet gulv	0	640	640	640
Stald 5	Slagtesvin Drænet gulv	0	0	126	126
Kylling 1	Kyllinger Flex – alle kyllinger	3050	3050		
Kylling 2	Kyllinger Flex – alle kyllinger	3050	3050		
Kylling 3	Kyllinger Flex – alle kyllinger	3000	3000		

Situationsplan fase 2

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Gyllebeholdere er etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholdere tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion. Gyllebeholderne er overdækkede.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllespild i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Samlet vurderes gylleopbevaringen at leve op til BAT.

Der er en samlet opbevaringskapacitet på ejendommen på 7.300 m³, som udgøres af 2 gyllebeholdere. Det vurderes ud fra normtal 2024, at der under normale forhold produceres ca. 4000 m³ husdyrgødning på ejendommen, og der således tilstrækkelig opbevaringskapacitet på bedriften. Beregningen er foretaget med udgangspunkt i 7.100 slagtesvin.

Den fast gødning fra kyllingerne vil blive afsat til biogasanlæg direkte i forbindelse med udmugning.

Alt husdyrgødning afsættes til afgangning på biogasanlæg, hvorefter det returneres til ejendommen.

Beholderen til vaskevand etableres som en 100 m³ stor tank, der er rigelig stor til at kunne indeholde spildevandet fra rengøring af 3 stalde. Rengøringsvandet udbringes i henhold til gældende lovgivning.

Vurdering

Samlet vurderes gylleopbevaringen og håndteringen af husdyrgødning at leve op til BAT, herunder følges generel lovgivning på området.

Ligeledes vurderes bygningerne størrelse og indretning at leve op til kravene til hold af kyllinger og slagtesvin.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Det er vigtigt for en virksomhed at udvikle sig og følge med samfundsudviklingen. En løbende udvidelse af en sund virksomhed er naturlig. Det er helt naturlig udvikling at vurdere et anlægs muligheder fremadrettet og vurdere anlægget betydning for den samlede bedrift. Der er foretaget en strategisk beslutning i virksomheden omkring produktion af kyllinger, hvor etablering af kyllingeproduktionen vil give grundlag for en mere spændende og harmonisk bedrift for ansatte og ejer og ikke mindst give et økonomisk rygstød til virksomheden. Etablering af kyllingeproduktionen vurderes derfor som erhvervsmæssig nødvendig.

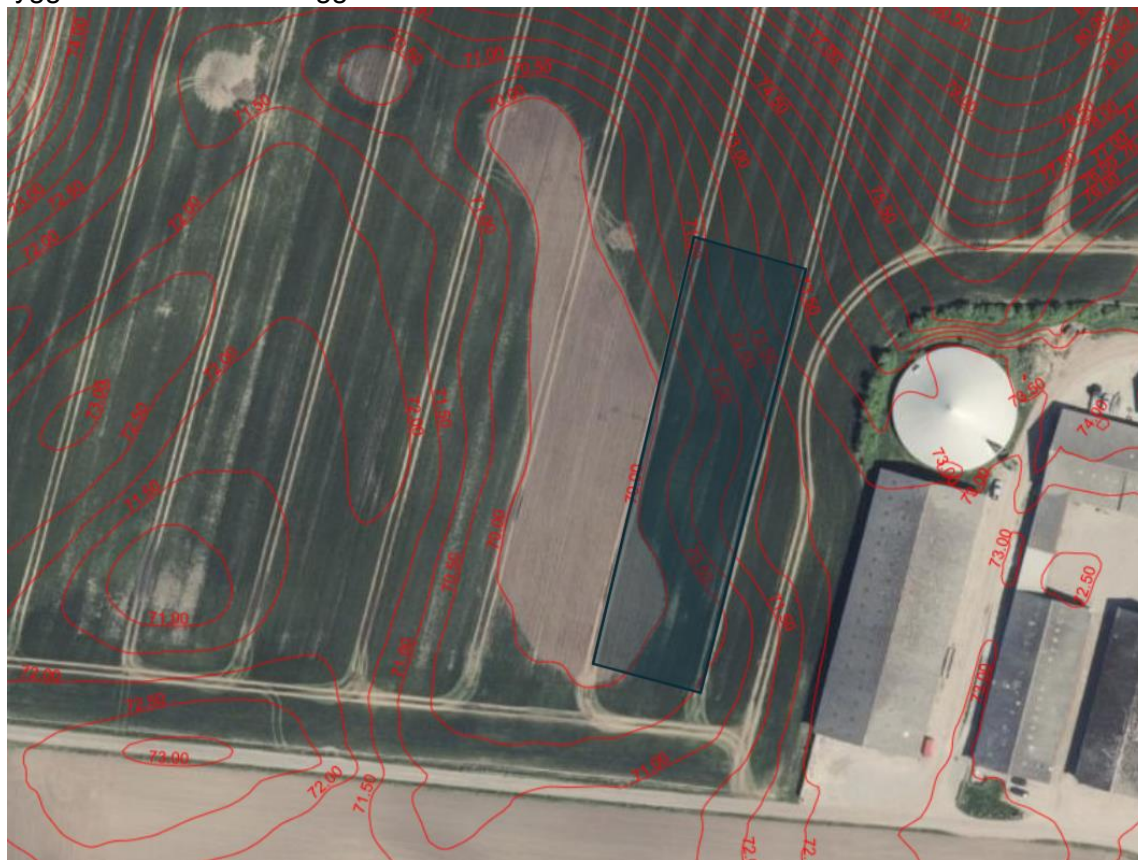
B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.

Produktionsarealet bliver udvidet med 3 nye kyllingehuse på hver ca. 3250 m². Derudover skal der opsættes fodersiloer og varmevekslere. Fodersiloerne bliver op til 12 meter høje og får en diameter på 3 m. Hertil kommer en servicebygning på ca. 100 m² til hvert kyllingehus.

Tagvandet samles og afledes til sø.

Placeringen af bebyggelse fremgår af kortmaterialet i husdyrgodkendelse.dk, samt af indsendte situationsplan.

Området staldene placeres i er relativt fladt, men der vil skulle foretages en vis udjævning af området. Umiddelbart vurderes det at udjævningen stort set kan holdes indenfor +/- 1 m, og byggeriet kommer til at ligge i kote 71

Der er ikke planlagt slørende beplantning omkring anlægget. Anlægget er beliggende i en større lavning i landskabet og der er meget begrænset indkig (se redegørelse i afsnit B.4) til anlægget, og det vurderes som følge der af, at anlægget er naturligt sløret og yderligere sløring er overflødig. Den eksisterende slørende beplantning omkring den eksisterende del af anlægget vil blive bevaret og vedligeholdt i nødvendigt omfang.

B.3 Forhold til andre husdyrbrug

Anlægget er ikke forureningsmæssigt forbundet med andre ejendomme.

Der er på den samlede bedrift andre anlæg med produktion af husdyr. 50 % af geneafstanden til enkelt nabo udgør 236 m, hvilket dermed er det afstandskrav der afgør om der er forureningsmæssig sammenhæng med andre ejendomme. Indenfor en afstand af 236 meter omkring anlægget ligger der ikke andre husdyrproduktioner og derfor er der ingen forureningsmæssig sammenhæng med andre anlæg. Da der ikke ligger landbrug der udgør en forureningsmæssig sammenhæng, er forhold omkring teknisk- og driftsmæssig sammenhæng ikke vurderet.

250 m omkring anlægget

B.4 Beliggenhed og omgivelser

I husdyrgodkendelse.dk er angivet afstande til naboer, skel, vej mm. jf. husdyrlovens §§ 6, 7 og § 8.

Afstande § 6

Område	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone eller sommerhusområde	1514 m	Hjortshøj	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet	1266 m		50 m

bolig og erhvervsformål eller med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.			
Nabobeboelse	287 m	Præstemarken 11	50 m

Afstande § 8

Afstandskravene er vurderet i husdyrgodkendelse.dk. Såfremt at afstandskravet ikke er overholdt vil der være en beskrivelse af hvorfor, men i de tilfælde hvor afstandskravene er overholdt vurderes det ikke at være nødvendigt med yderligere beskrivelse.

Nærmeste...	Afstand meter	Afstandskrav	Afstandskrav overholdes	Beskrivelse
Enkelt vandindvindingsanlæg	60	25 m	Ja	
Fælles vandindvindingsanlæg	1552	50 m	Ja	
Vandløb	846	15 m	Ja	
Dræn	>15	15 m	Ja	Ingen kendte dræn, men hvis der dukker et dræn op omlægges drænet således at afstanden bliver minimum 15 m
Sø	67	15 m	ja	
Privat fælles vej/ offentlig vej	19	15 m	Ja	
Levnedsmiddelvirksomhed	>25	25 m	Ja	
Beboelse på samme ejendom	24	15 m	Ja	
Naboskel	80	30 m	Ja	

Afstandene i § 8 er kun gældende for nye anlæg eller i forbindelse med udvidelser/ændringer, som medfører en forøget forurening.

Nærmeste sårbare natur er ligeledes angivet i husdyrgodkendelse.dk.

Afstande til nærmeste naturområder er følgende:

Naturkategori	Afstand meter	Beskrivelse	§7 afstand overholdt
Kategori 1 natur	13131	Habitat natur	Ja (mindst 10 m)
Kategori 2 natur	2476	Overdrev	Ja (mindst 10 m)

Vurdering

Som det fremgår af ovenstående, er alle afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 7 og 8 overholdt. Det vurderes samlet set at udvidelsen af produktionen kan finde sted uden at medføre en væsentlig påvirkning af det omkringliggende miljø.

Landskabs og planmæssige forhold

Ejendommen er beliggende i et landbrugsområde der i kommuneplanen er udlagt med nedenstående særlige retningslinjer. Der er i øvrigt ingen væsentlige planmæssige forhold.

Området er præget af landbrugsproduktion og naturområder, samt spredt bymæssig bebyggelse.

Anlægget er placeret inden for følgende områder og zoner:

(Kommuneplan 2021-2028)	Ja	Nej
Bevaringsværdige landskaber		x
Uforstyrrede landskaber		x
Større sammenhængende landskaber	x	
Værdifulde Geologiske områder	x	
Kystnærhedszonen		x
Værdifulde kulturarvsområder		x
Kulturhistorisk bevaringsværdi		x
Værdifulde landbrugsområder	x	
Store husdyrbrug		x
Økologiske forbindelser		x
Potentielle økologiske forbindelser		x
Naturbeskyttelsesområder		x
Potentielle naturbeskyttelsesområder		x
Natura2000		x
Skovrejsning		x
Lavbundsareal		x
Kirkebyggelinjer		x
Skovbyggelinjer		x
Strand-, Sø- og Å-beskyttelseslinjer		x
Beskyttede sten- og jorddiger		x
Klitfredning		x
Fund og fortidsminder (Totalliste med både fredede og ikke-fredede. Kun beskyttelseslinjerne indgår i KP. Selve fortidsminderne er en statslig opgave.		x

Vurdering

Udvidelsen foretages i et område der er udlagt som særligt værdifuldt landbrugsområde, større sammenhængende landskab og værdifuldt geologisk område.

De nye stalde bliver ca. 7,5 meter høje og opføres i sandwichelementer med sorte tage.

Staldene, siloerne og varmevekslerne opføres i meget afdæmpede farver, og anlægget er desuden godt afskærmet af både eksisterende bevoksningerne, og derudover ligger bygningerne i en lavning i landskabet og vil derfor ikke være særligt synligt fra længere afstande.

Herunder følger eksempler på farvevalg på kyllingestalde og tilhørende teknik.

Varmeveksler som placeres mellem bygningerne.

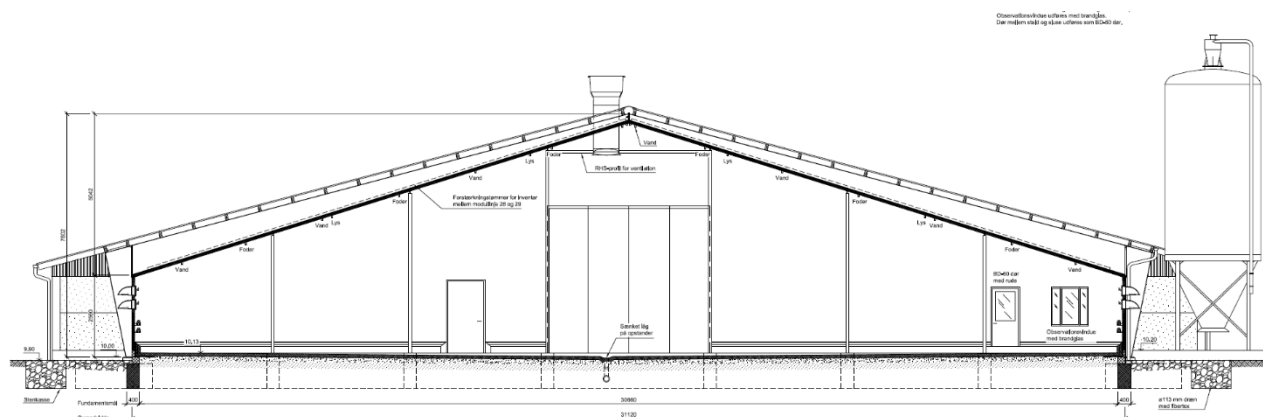
Siloer til foder, hvor siloer typisk er højere end bygningerne.

Eksempel på kyllingestald

Tværsnit af en kyllingestald

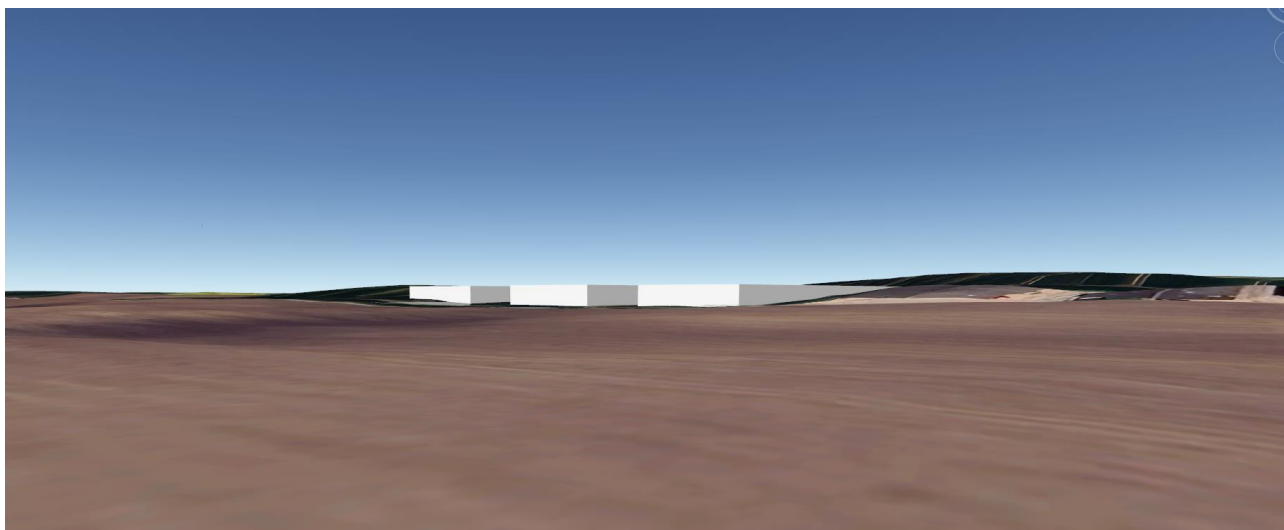

Bygninger er indtegnet i Sketchup med målene 105x30x7 (LxBxH) og derefter geokodet og uploadet i Google Earth Pro. Bygningerne placeret i kote 71 i Sketchup.

Nedenstående viser i hvilken retning der efterfølgende er foretaget en indsigtsvurdering i Google Earth.

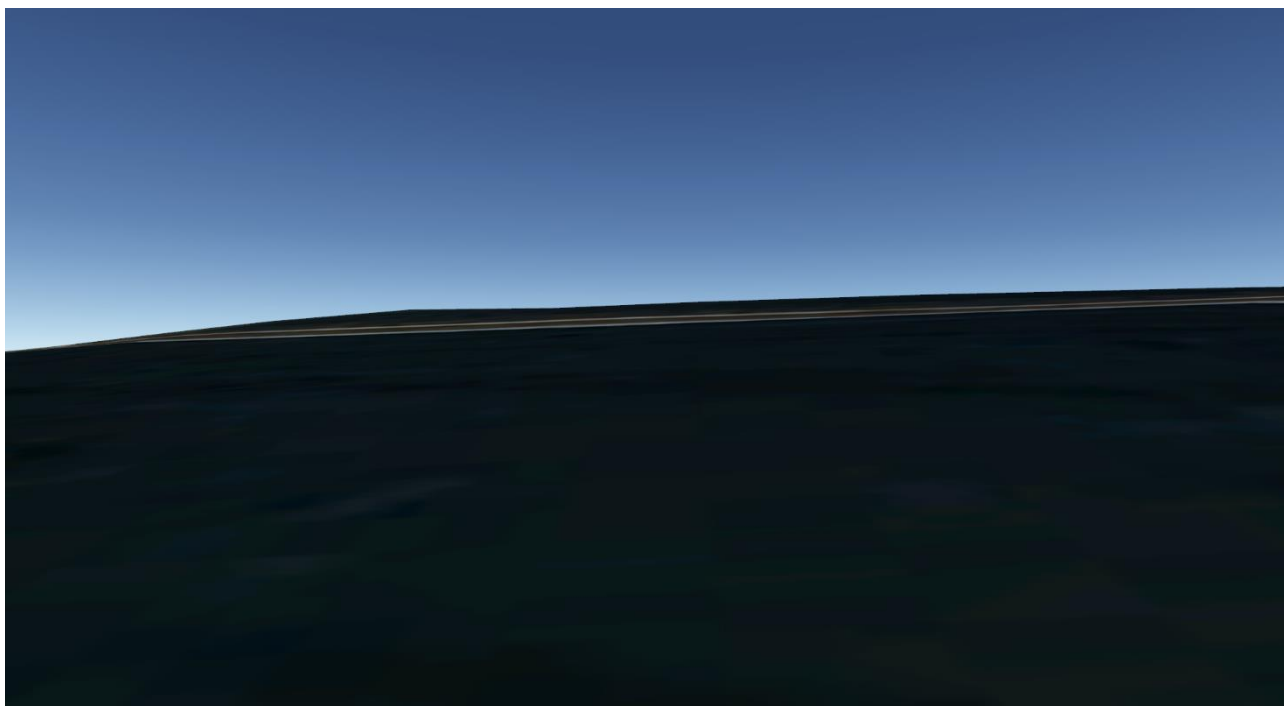

Herunder følger indsigtsvurderingerne.

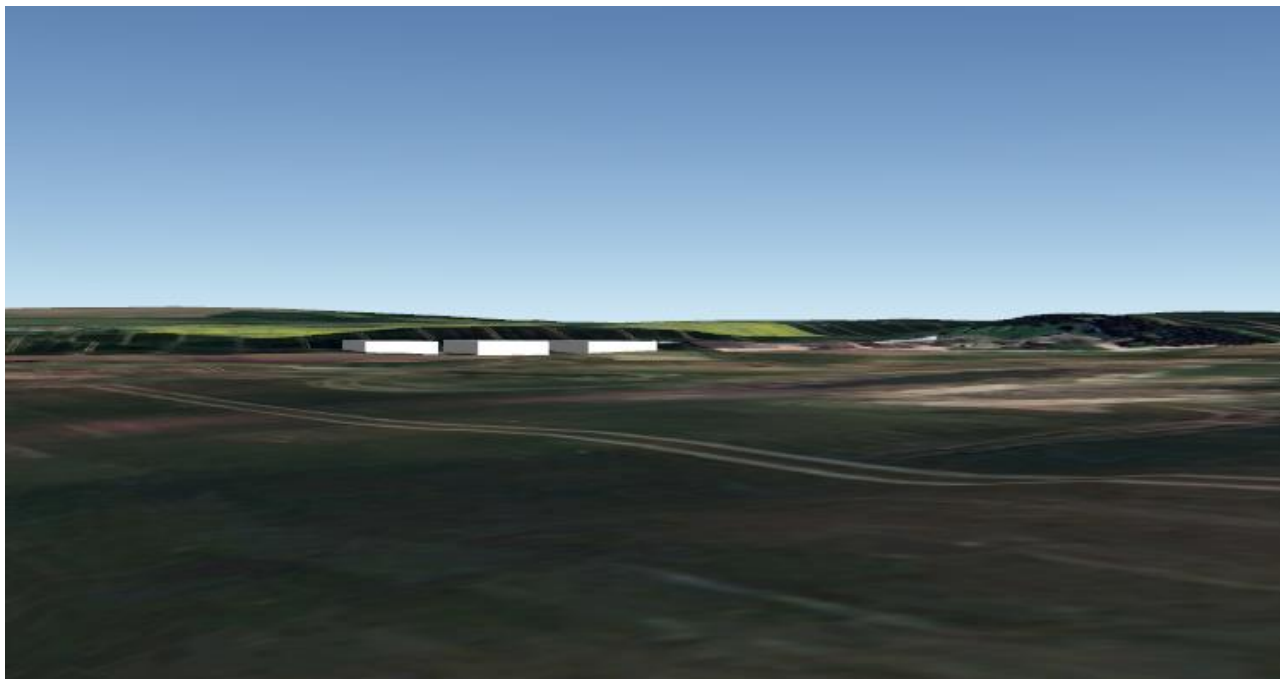

Indsigt SØ 200 m

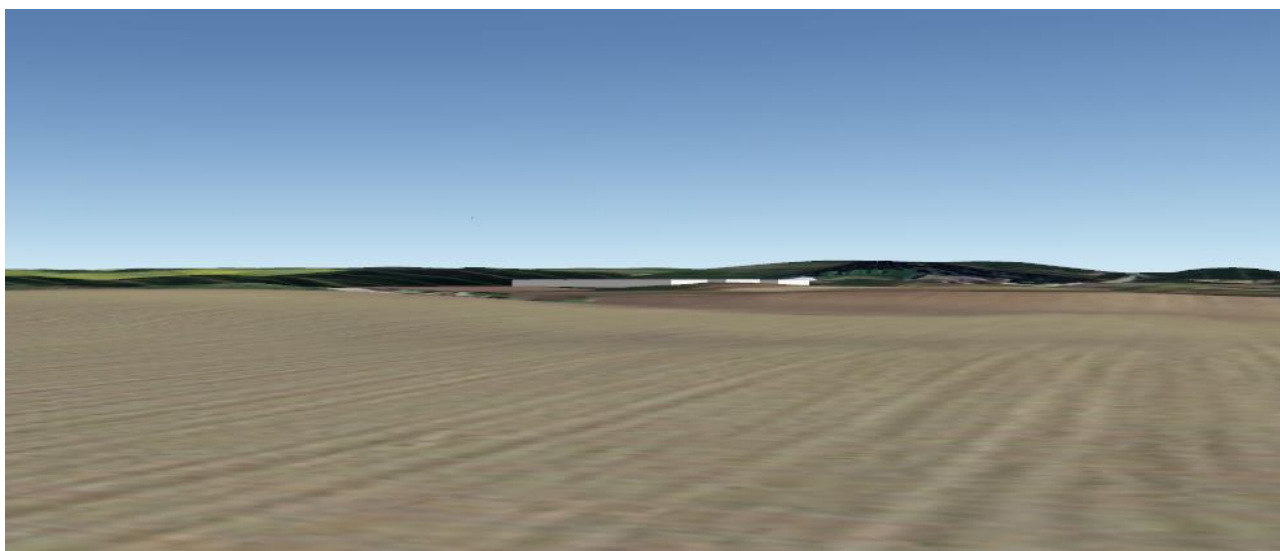
Ovenstående indsigt viser meget tydeligt hvorledes bygningerne er placeret i en lavning i området, da landskabet er synligt bag bygningerne.

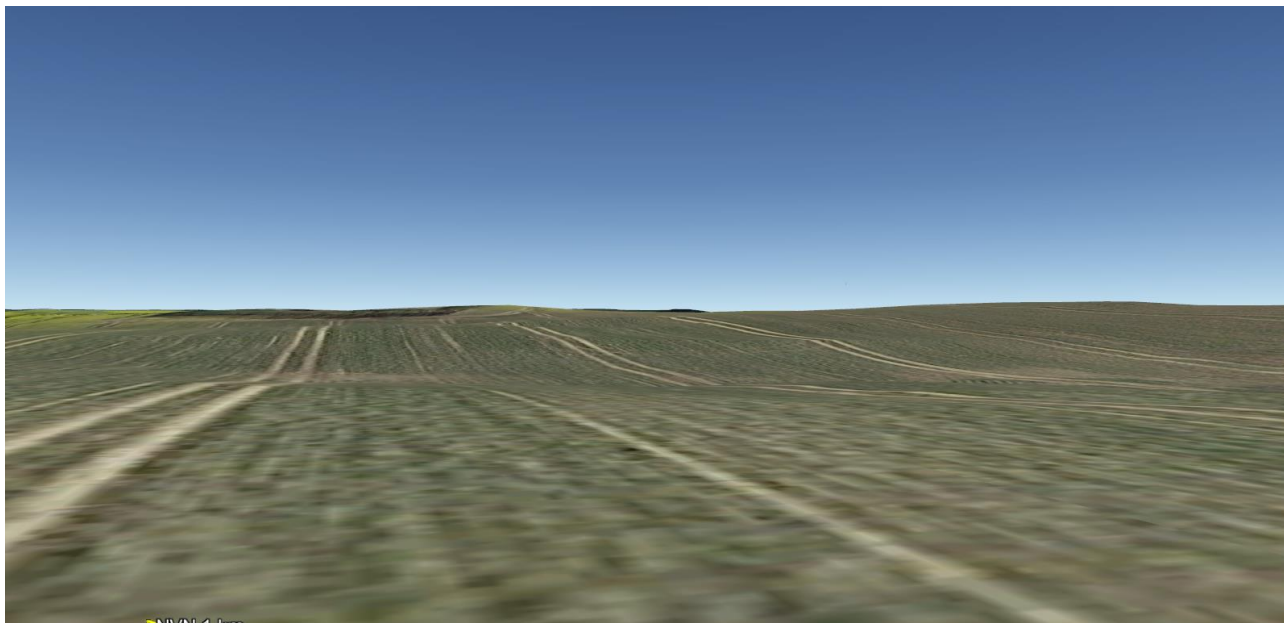
Indsigt Ø – ca. 500 m

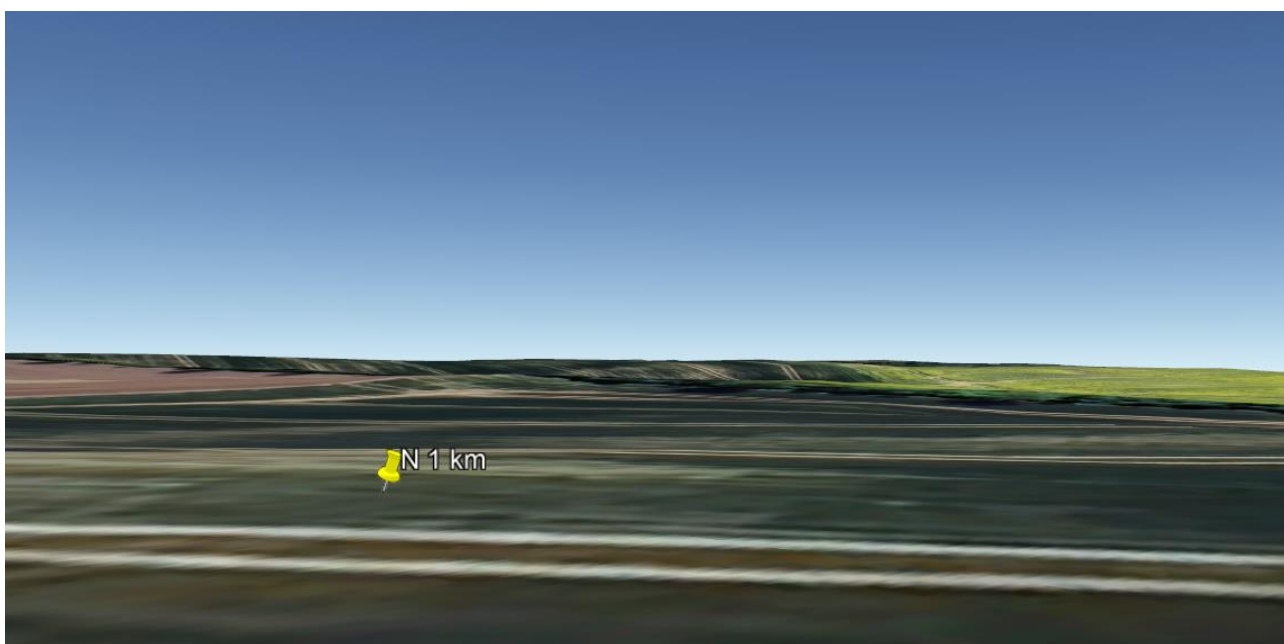
Indsigt SV – ca. 1 km

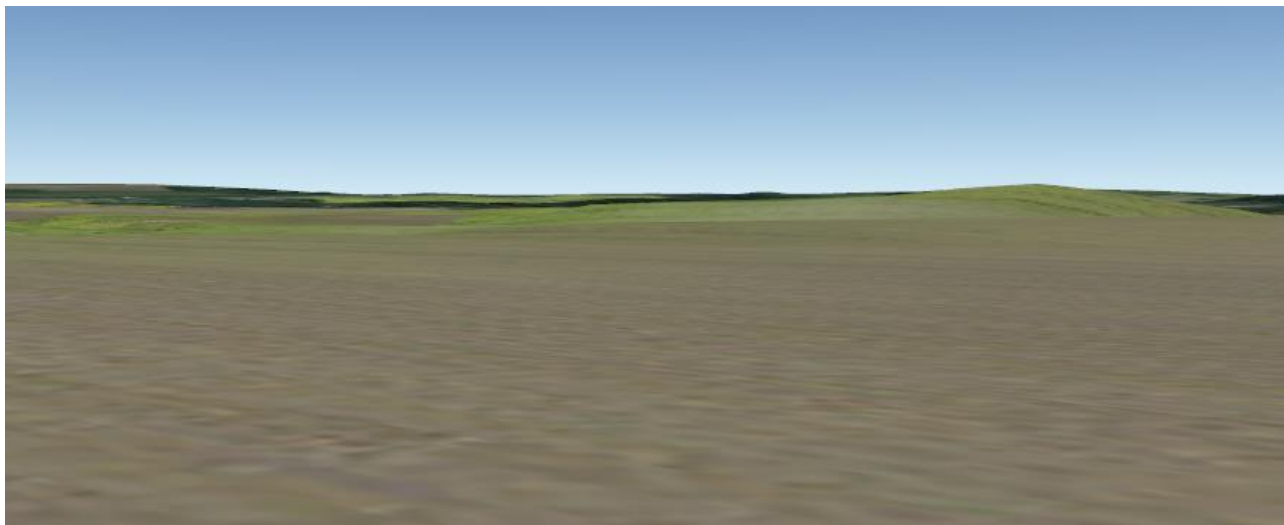
Indsigt V – ca. 1 km

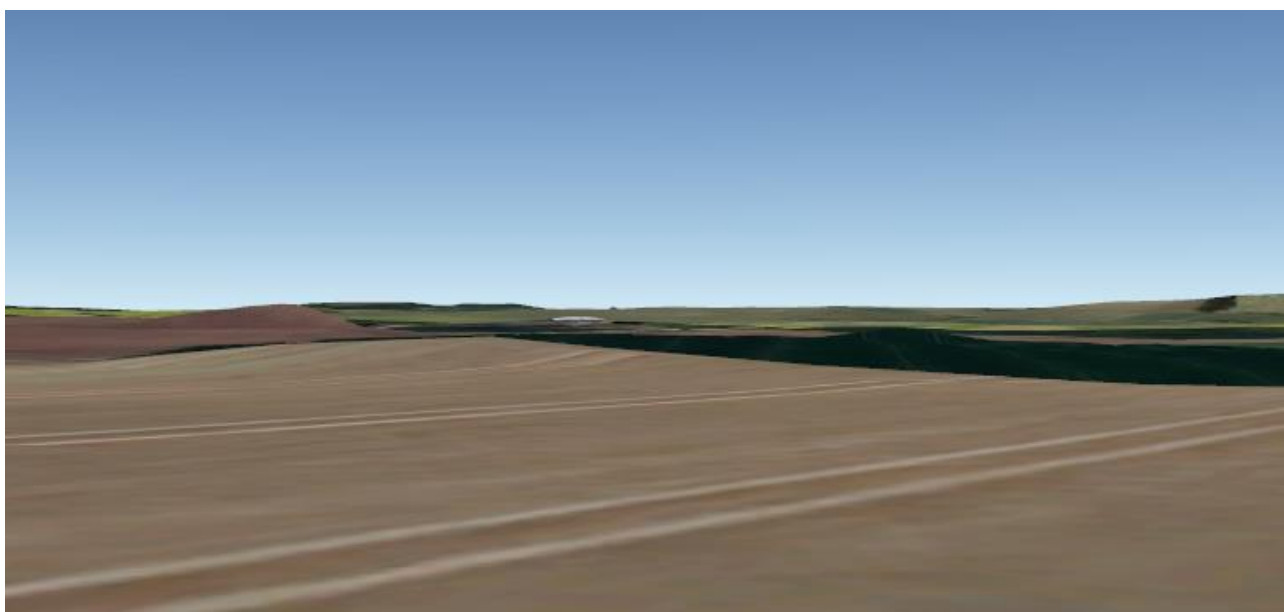
Indsigt VNV – ca. 1 km

Indsigt N – ca. 1 km

Indsigt fra Skaarupgaard

Indsigt fra Hårup

Det er tydeligt fra ovenstående indsigtsvinkler, at anlægget vil være synligt fra vest og sydvest i en afstand til omkring 1 km. Desuden kan det skimtes fra Hårup i en afstand af ca. 2 km.

Anlægget vurderes derfor placeret i landskabet således at det stort set ikke er synligt. Hertil kommer at farven i visualiseringen er lys grå, havde farven været sort ville det ikke være muligt at identificere anlægget fra Hårup.

Fra Århus Kommunes Kommuneplan gælder følgende retningslinjer:

Retningslinjer

1. Større sammenhængende landskaber

De større sammenhængende landskaber udpeget på kortet Landskabernes bevaringsværdier bør friholdes for byggeri og anlæg, der slører sammenhængende landskabstræk i en større skala.

2. Større sammenhængende landskaber

Det skal dokumenteres, hvordan byggeri og anlæg kan placeres og udformes uden en væsentlig indvirkning på de større sammenhængende landskabstræk.

Retningslinjer

1. Geologi

Inden for områder af særlig geologisk interesse udpeget på kortet Landskabernes bevaringsværdier skal landskabsformer og blottede profiler mv., som særlig tydeligt afspejler landskabets opbygning og de geologiske processer, bevares og beskyttes. De geologiske interesseområder beskrives nærmere i "Geologisk Redegørelse" (2005).

2. Geologi

Byggeri og anlægsarbejder, beplantning mv., som kan sløre landskabets dannelsesformer, bør undgås.

Området er i øvrigt udlagt som særligt værdifuldt landbrugsområde med følgende retningslinjer:

Retningslinjer

1. Jordbruget

Områder udlagt til særligt værdifulde landbrugsområde og områder til store husdyrbrug, der antager industriel karakter er vist på kortet Jordbruget. Område udlagt til fælles biogasanlæg fremgår også af kortet.

2. Jordbruget

Når der inddrages jordbrugsarealer til andre formål bør der tages hensyn til de berørte jordbrugsejendomme, deres beliggenhed, arealbehov og foretagne investeringer, uanset om ejendommene er beliggende i særligt værdifulde jordbrugsområder.

3. Jordbruget

Der skal sikres tilstrækkelig afstand mellem husdyrbrug og byområder, boliger og andre miljøfølsomme anvendelser for at forebygge miljøkonflikter.

4. Jordbruget

Inden for de særligt værdifulde landbrugsområder bør miljøfølsom eller arealkrævende anvendelse, der ikke kan relateres til jordbrugserhvervet, undgås.

5. Jordbruget

Placering af store husdyrbrug, der antager industriel karakter, skal ske under hensyntagen til naboer, natur, miljø og landskabsinteresser.

6. Jordbruget

Inden for det positivt udpegede område til store husdyrbrug, der antager industriel karakter, vægtes udviklings- og investeringsinteresser i husdyrbrug højt i forhold til øvrige arealinteresser.

7. Jordbruget

Udbygning af det eksisterende fælles biogasanlæg skal ske under hensyn til den samlede planlægning for jordbrug og primært være baseret på husdyrgødning.

8. Jordbruget

Nye fælles biogasanlæg skal primært baseres på husdyrgødning og placeres hensigtsmæssigt i forhold til husdyrgødning, infrastruktur, naboer, natur-, miljø- og drikkevandsinteresser.

Vurdering i forhold til kommuneplan

Det vurderes at ansøger med farvevalget, indpasning i landskabet gennem den lave beliggenhed af anlægget og den dokumenterede begrænsede synlighed i landskabet, har vist at anlægget kan opføres uden at medføre en væsentlig indvirkning på den samlede oplevelse af landskabet. Ligeledes vurderes at områdets geologiske former anvendes aktivt til at sløre anlægget og dermed vil der ikke ske en påvirkning af landskabets overordnede dannelsesformer.

Samlet vurdering

Produktionen overholder alle afstandskrav og anlægget er placeret i tilknytning til eksisterende byggeri og det er den samlede vurdering at med de hensyn til er taget til placeringen og materialevalg vil udvidelsen af produktionen på husdyrbruget leve op til retningslinjerne i Aarhus Kommunes kommuneplan.

B.5 Ammoniakemission

Den højeste ammoniakfordampning fra anlægget kommer fra fase 1 med kombineret slagtesvin og kyllinger. Nedenstående vurderinger er derfor foretaget med baggrund heri.

Den totale ammoniakemission fra ejendommen udgør 6215 kg N/år, hvilket er en stigning på 2720 kg N/år i forhold til den tilladte drift og en stigning på 2720 kg N/år i forhold til 8-årsdriften.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare kategori 1 og 2 naturtyper i området.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D), beliggende <i>inden</i> for Natura 2000-område og omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende <i>inden</i> for et Natura 2000-område og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. total deposition (afhængig af antal husdyrbrug i nærheden* af naturområdet): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D) beliggende <i>uden</i> for internationale naturbeskyttelses-områder: Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha samt overdrev over 2,5 ha der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. total deposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 men som er beliggende uden for Natura 2000-områder, samt ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha og mere end 20 m brede.	Max. mer deposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

*Antallet af husdyrbrug i nærheden for kategori 1-natur, opgøres som en summering af:

- 1) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år inden for 200 m,
- 2) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 m,
- 3) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 m,
- 4) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 m, og
- 5) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 m.

Naturpunkter

Nedenstående skema viser depositionen til de forskellige naturkategorier som totaldeposition (kategori 1 og 2 natur) og som merdeposition (kategori 3 natur). Såfremt bekendtgørelsens afskæringskriterier som angivet i skemaet ovenfor ikke er overholdt vil det enkelte punkt efterfølgende blive beskrevet yderligere og vurderet. Er kriterierne overholdt vil der ikke blive foretaget yderligere vurderinger.

Naturkategori	Kumulation	Totaldeposition Kg N/ha/år	Merdeposition Kg N/ha/år	Vurdering
Kategori 1 natur	0	0,0	-	Nærmeste kategori 1 natur ligger ca. 13 km væk. Produktionen medfører deposition i området på 0,0 kg N/ha/år og bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 1 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området. Kumulation er ligeledes vurderet.
Kategori 2 natur		0,1	-	Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 2,5 km væk. Bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 2 natur overholdes. Det vurderes at produktionen

				ikke medfører en væsentlig påvirkning af området.
Kategori 3 natur		Op til 1,3	Op til 0,3	Nærmeste kategori 3 natur ligger syd for anlægget i form af en mose. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør op til 0,3 kg N/ha/år, og bekendtgørelsens afskæringskriterier for kategori 3 natur er dermed overholdt.
Øvrig § 3 natur		Op til 4,2	Op til 1,7	Nærmeste § 3 natur ligger syd for anlægget i form af en sø. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør op til 1,7 kg N/ha/år.

Udvidelsen overholder alle afskæringskriterier i bekendtgørelsen.

I forhold til øvrig natur overskrides deposition på 1 kg N/ha/år til en sø.

Sø

Der ligger en sø sy for anlægget. Søen modtager 4,2 kg N/ha/år fra anlægget. Ud fra luftfoto at dømme er søen under kraftig tilgroning og beliggende midt et større omdriftsareal, og vurderes derfor at være påvirket med kvælstof fra andre kilder, som drænvand og overfladevand, hvilket betyder at søen er eutrofieret. Eutrofierede søer har ikke en decideret tålegrænse og det vurderes derfor at depositionen på søen ikke medfører en ændret tilstand af søen. Baggrundsbelastningen i området er opgjort til 12,7 kg N/ha/år.

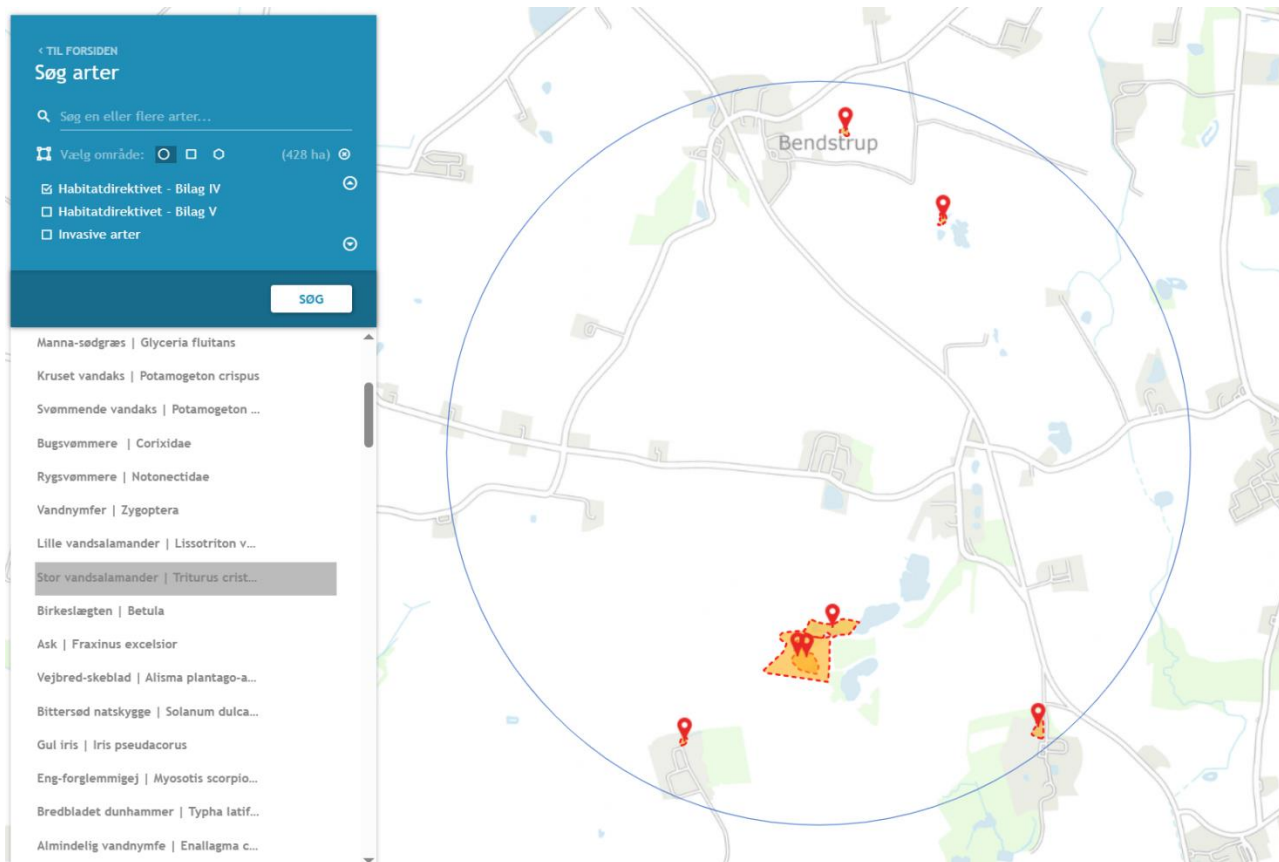
Beskyttede arter

Dyr og planter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og bedriftens arealer. På baggrund af Faglig Rapport nr. 635, 2007 "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt Videnskabelig Rapport nr. 50, 2013 "Overvågning af arter 2004-2011" fra Nationalt Center for Miljø og Energi, vurderes det at følgende bilag IV-arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og udbringningsarealerne.

Navn	Registreret forekomst	Udbredelsesområde
Odder		X
Markfirben		X
Stor vandsalamander	X	
Grøn mosaikguldsmed	X	
Spidssnudet frø		X
Arter af flagermus		X
Ulv		X

Arter der kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted omkring anlægget.

En søgning i Danmarks Naturdatabase viser der er registreret bilag IV arter i området.

Det nærmeste område hvor der er registreret bilag IV-arter (stor vandsalamander), ligger i en afstand af ca. 500 m syd for anlægget. Produktionen påvirker området totalt med 0,5 kg N/ha/år. Merdepositionen er beregnet til 0,2 kg N/ha/år. Det vurderes at depositionen ikke medfører en ændring af tilstanden i søen, og dermed vil der ikke ske en påvirkning af bilag IV arter.

Der er i området ikke registreret flagermusarter. Det er dog sandsynligt at der findes flagermus i området. I forbindelse med etableringen af anlægget vil der ikke blive nedrevet bygninger eller ændret i eksisterende træbevoksning. Gamle landbrugsbygninger og ældre træer kan potentielt være levested for flagermus. Derimod etableret der nye læhegn der potentielt kan fungere som ledelinjer og forurageringsområder for flagermus. Ledelinjerne i landskabet øges og der sker ikke en negativ påvirkning af leve- eller forurageringssteder for flagermus.

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse, er registreret som sådan på Den danske Rødliste. Der er ikke registreret rødliste arter i området.

Vurdering

Ejendommen overholder alle afskæringskriterier i bekendtgørelsen i forhold til kategori 1, 2 og 3 natur og det er vurderet, jf. forarbejderne til udarbejdelse af afskæringskriterier, at produktionen ikke medfører en påvirkning af den omkringliggende kategori 1, 2 og 3 natur.

Ligeledes gælder at det er vurderet at produktionen ikke vil medføre en påvirkning af beskyttede arter. Der er ingen eller minimal påvirkning af de registrerede leveområder for bilag IV arter. Derfor vurderes tilstedeværelsen af bilag IV arter omkring ejendommen at være foreneligt med den

produktion der er på ejendommen og det forhold at der gives en tilladelse på ejendommen vil ikke medføre en øget påvirkning af arterne.

B.6 Lugtemission

Lugtemissionen er meget forskellig for de to faser, og derfor vurderes lugtemission for hver fase separat.

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort produktionsareal der er på ejendommen og hvilken type dyr der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind. Lugt stammer primært fra stalden. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med arbejde med husdyrgødning og udbringning heraf.

Lugtemissionen i nudrift og ansøgt drift er beregnet i IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk. og er angivet i skemaet herunder.

Fase 1

	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)
Nudrift	18452	56674	14762	45339
Ansøgt drift	45280	147050	42160	137160
Forskel	26828	90376	27398	91821

Som angivet i tabellen er der stigning af lugt fra produktionen i forbindelse med godkendelsen.

Lugtemission i Odour Units (OU) beregnes med OML-modellen og i Lugt Enheder (LE) med FMK-modellen. Begge modeller beregner spredningen af lugtemissionen fra husdyrbruget på grundlag af produktionsarealets størrelse og lugtemissionsfaktorerne for den eller de pågældende dyretyper og staldsystemer fastsat i hhv. OU og LE, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, B. Faktisk lugt er den beregnede lugtafgivelse til omgivelserne, efter at eventuelle teknologier til reduktion af lugtemission er inkluderet i beregningerne.

Der er ligeledes foretaget beregninger af lugtpåvirkningen til husdyrbrugets nærmeste naboer i www.husdyrgodkendelse.dk. Den beregnede geneafstand for områdetyperne nabobeboelse, byzone og samlet bebyggelse fremgår af nedenstående tabel:

Bebyggelse	Kumulation Antal	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet afstand til bebyggelse (m)	Genekriterie overholdt
Gammelvej 2 (enkelt bolig)	0	Ny	473	473	Ja
Korsvej 1B (enkelt bolig)	0	Ny	893	989	Ja
Hjortshøj (byzone)	0	Ny	1092	1705	Ja

Fase 2

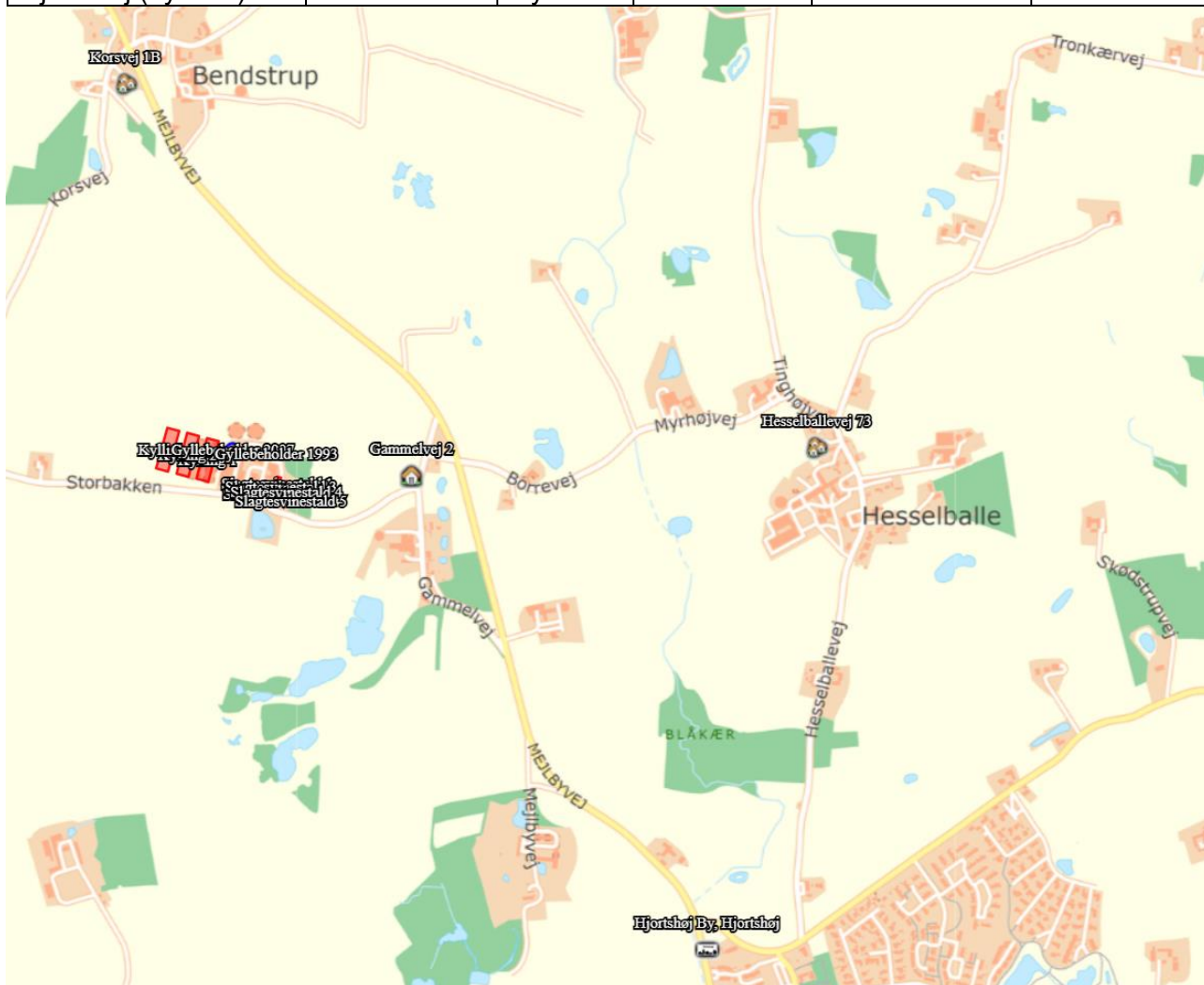
	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)
Nudrift	18452	56674	14762	45339
Ansøgt drift	43680	145600	43680	145600
Forskel	25228	88926	28918	100261

Som angivet i tabellen er der stigning af lugt fra produktionen i forbindelse med godkendelsen.

Lugtmission i Odour Units (OU) beregnes med OML-modellen og i Lugt Enheder (LE) med FMK-modellen. Begge modeller beregner spredningen af lugtmissionen fra husdyrbruget på grundlag af produktionsarealets størrelse og lugtemissionsfaktorerne for den eller de pågældende dyretyper og staldsystemer fastsat i hhv. OU og LE, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, B. Faktisk lugt er den beregnede lugtafgivelse til omgivelserne, efter at eventuelle teknologier til reduktion af lugtmission er inkluderet i beregningerne.

Der er ligeledes foretaget beregninger af lugtpåvirkningen til husdyrbrugets nærmeste naboer i www.husdyrgodkendelse.dk. Den beregnede geneafstand for områdetyperne nabobeboelse, byzone og samlet bebyggelse fremgår af nedenstående tabel:

Bebyggelse	Kumulation Antal	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet afstand til bebyggelse (m)	Genekriterie overholdt
Gammelvej 2 (enkelt bolig)	0	Ny	497	559	Ja
Korsvej 1B (enkelt bolig)	0	Ny	936	937	Ja
Hjortshøj (byzone)	0	Ny	1139	1786	Ja

Naboer

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone. Kumulationsafstanden beregnes fra et vægtet gennemsnitspunkt til nærmeste punkt i den relevante zone.

I forhold til samlet bebyggelse ligger der en anden produktion indenfor kumulationsafstandene. Denne produktion er dog ejet af samme bedrift, og i forbindelse med udvidelse skyldes bl.a. et ønske om at nedlægge produktionen på Mejlbyvej 606, som ligger meget bynært. Det foreslås derfor at Århus Kommune laver et vilkår om at den ansøgte udvidelse ikke kan finde sted før produktionen på Mejlbyvej 606 lukkes ned.

Boligerne på ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Dette samme gælder boliger ejet af ansøger. Derfor kan der godt ligge beboelser nærmere produktionen end dem der er angivet på kortet.

Vurdering

Produktionen overholder bekendtgørelsens lugtgenekrav, og dermed vil der ikke være en belastning af området udover hvad der kan accepteres.

B.7 Emissioner og genepåvirkninger

Støj

Potentielle støjgener fra et landbrug med kyllingeproduktion kan omfatte følgende:

1. **Ventilationssystemer:** Kyllingeproduktionsanlæg har ofte kraftige ventilationssystemer for at opretholde den rette klima- og luftkvalitet. Disse systemer kan larme, især hvis de ikke er korrekt vedligeholdt.
2. **Kyllingernes egne lyde:** Kyllinger laver naturligt lyde, som klukken, kragen og skrig. I store anlæg kan disse lyde blive mere udtalte og bidrage til samlet støj.
3. **Transportaktiviteter:** Lastbiler og andre transportkøretøjer, der kommer og går fra anlægget for at bringe foder eller hente kyllinger, kan skabe støj, især hvis aktiviteten foregår på tidspunkter, hvor der generelt er lavere baggrundsstøj.

Driftsperiode

Overordnet set foregår alle aktiviteter udenfor kyllingehusene indenfor normal arbejdstid, det vil sige mellem 7-17. Det vil sige afhentning af dyr, udmugning, foderlevering og levering af øvrige varer som f.eks. strøelse.

Foderanlægget til slagtesvineproduktionen anvendes udelukkende til at blande vådfoder. Korn forarbejdes på en mølle på ejendommen. Møllen er placeret inden døre og således afskærmet for omgivelserne.

Ventilationsanlægget er i drift hele døgnet, men vil ofte i natteperioden naturligt køre med lavere effekt på grund af ofte lavere temperatur i omgivelserne.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel. Herudover vil der forekomme sæsonbetonet kørsel ved husdyrgødning og markarbejde. Støj fra dyr vurderes ikke at kunne høres udenfor bygningerne, med mindre at porte er åbne, hvilket kun vil være tilfældet i forbindelse med levering eller afhentning af dyr.

Tiltag mod støjkloder

Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning, og der er ingen stationære støjkloder placeret udenfor bygninger på anlægget. Endvidere søges al unødigt

tomgangskørsel undgået. Væsentlige støjkloder, som f.eks. mølleri til slagtesvinefoder er placeret indendøre og dermed effektivt afskærmet for omgivelserne.

Vurdering

Det vurderes at ejendommens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 m over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, ikke overskrider Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj, og den ansøgte drift af ejendommen kan ske uden væsentlig gene for omkringboende.

Rystelser

Virksomhedens bidrag til niveauet for vibrationsniveauet (dB re 10⁻⁶ m/s²) målt som det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S må ikke overstige værdierne i Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 9 1997,

Anvendelse	Tidspunkt	Vægtet accelerationsniveau L _{aw} i dB
Boliger i boligområder (hele døgnet)	Hele døgnet	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	18-7	75
Børneinstitutioner og lignende	I åbningstiden	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	7-18	80
Kontorer, undervisningslokaler og lignende	Hele døgnet	80
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85
Kontorer og tilsvarende lokaler i erhvervsbebyggelse, hvor der foregår følsomme aktiviteter	Hele døgnet	80

Anvendelse	Tidspunkt	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet lydtryksniveau dB
Beboelsesrum, herunder børneinstitutioner og lignende	18-7	20	85
	7-18	25	85
Kontorer, undervisningslokaler, og lignende støjfølsomme rum	Hele døgnet	30	85
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	35	90

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

Vurdering

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler til ejendommen. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke

at give gener for omgivelserne, og det vurderes at grænseværdierne overholdes til alle områder nævnt i ovenstående tabeller.

Lys

Lysforhold

På ejendommen opsættes ikke projektører eller lignende kraftig udendørs belysning.

Der er ingen vinduer i bygningerne til kyllinger og derfor er der stort set ingen lysudslip fra bygningerne.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Lyset vil udelukkende være tændt på det niveau som enten er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene.

Udendørsbelysning vil være tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning.

Vurdering

Det ansøgte projekt vil ikke medføre ændringer i lyspåvirkningen fra anlægget. Med de hensyn der tages i forhold til lys forventes det ikke, at ejendommens belysning vil påvirke omgivelserne i negativ retning.

Fluer og skadedyr

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

I tilfælde af skadedyrsangreb vil der blive iværksat bekæmpelse af skadedyr foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer.

Fluegener

Kemisk fluebekæmpelse foretages efter retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Der foretages udelukkende bekæmpelse såfremt der konstateres fluegener.

Rottebekæmpelse

Bekæmpelse af rotter foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi retningslinjer. Der er aftale med privat bekæmpelsesfirma. Strategi vedr. bekæmpelsen aftales løbende med firmaet.

Vurdering

Det vurderes, at der med ovenstående udføres en effektiv og tilfredsstillende flue- og skadedyrsbekæmpelse.

Støv

I forbindelse med levering af foder kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Udfodring i sig selv vil ikke forårsage væsentlige støvgener og støvgenerne vil være begrænset til husene.

Kraftfoder blæses ind i udendørssiloer. Fodersiloer er monteret med støvcycloner der begrænser støv fra indblæsningen.

Der vil være en del støv i ventilationsluften fra anlægget. Støvgenerne begrænses dog gennem anvendelse af varmevekslere, hvor en stor del af støv fra luften tilbageholdes i filtre i varmeveksleren.

Der vil være støvgener i forbindelse med blanding af foder, formaling af korn mm. De mest støvende aktiviteter er formaling, hvor støvgener begrænses gennem anvendelse af støvcykloner. Desuden foretages alt foderblanding inden døre.

Ved beboelser langs grusveje er der ved transport med gylle megen opmærksomhed rettet mod disse. Der køres efter forholdene.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Der vil i det daglige være fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget, og i forbindelse med færdsel på ikke befæstede veje, vil der være særligt fokus omkring ejendomme beliggende nær ved vejene. Der er ingen beboelse beliggende med anlæggets indkørsel.

Der anvendes støvcykloner på fodersiloer og i øvrigt er alt foderhåndtering placeret indendøre eller i lukkede fodersystemer.

Vurdering

På baggrund af afstanden til de umiddelbare naboer og det faktum at der ikke ligger naboer op ad ikke befæstede veje omkring anlægget, samt husdyrbrugets fokus på minimering af støvgener i forbindelse med foderopbevaring og håndtering samt transporter, vurderes det, at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne som følge af støv.

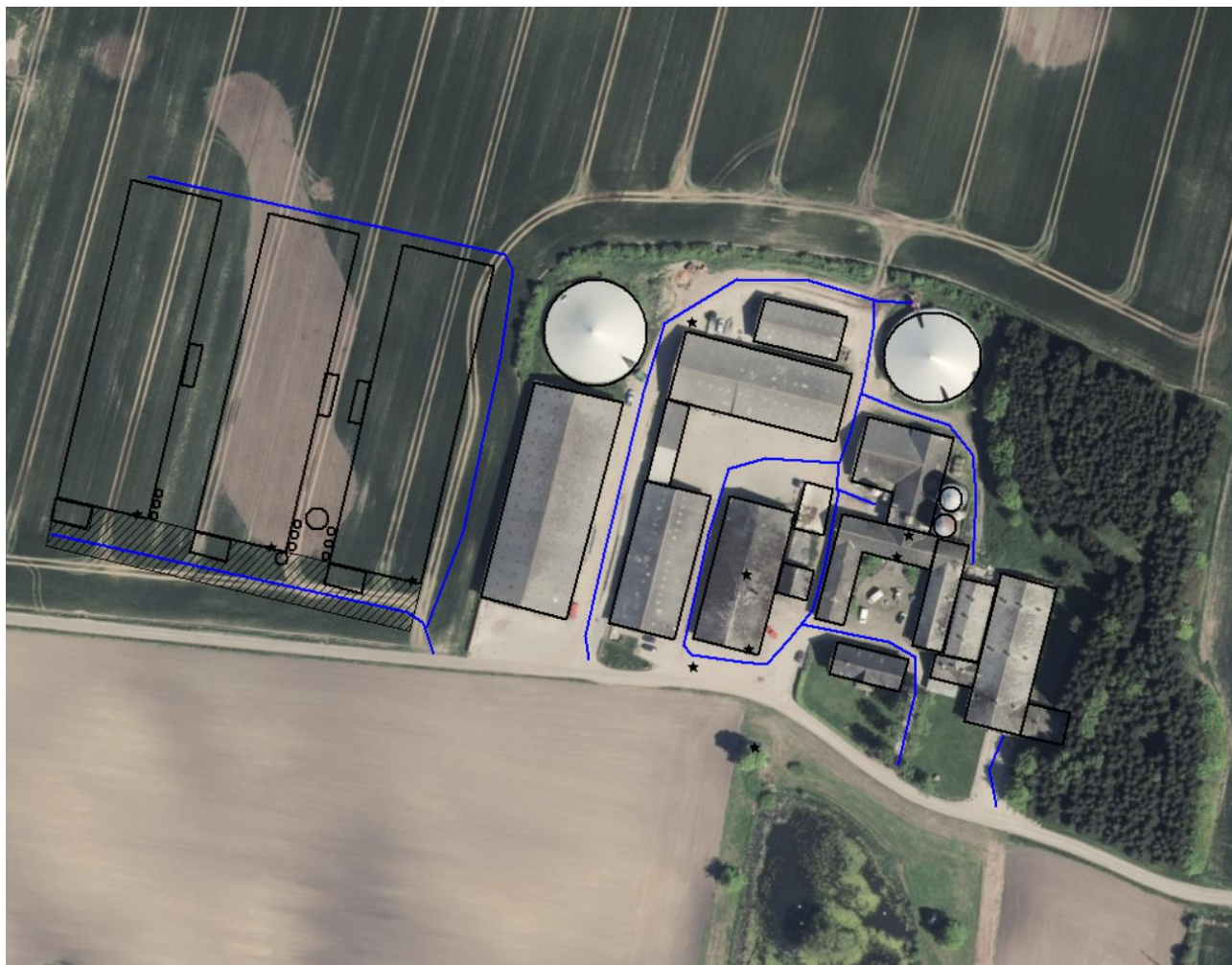
Transport

Det er vurderet at fase 2 er worst case i forhold til antal transporter.

Transporter	Før godkendelse	Efter godkendelse
	Antal/ år	Antal/ År
Transport af tilskudsfoder	12	120
Korn	80	80
Halm	175	175
Strøelse	0	4
Transporter dyr	54	210
Afhentning af døde dyr	104	104
Udbringning af vaskevand	0	30
Levering til Biogas	110	185
Udbringning af gylle	292	292
Affald	12	12
Diverse (olie, dyrlæge, rådgivning mm.)	40	40
Transporter i alt	879	1252

Transportveje til og fra ejendommen

Alt transport til og fra ejendommen med direkte adgang via privat indkørsel og den offentlige vej Storbakken. Langs med Storbakken findes der andre beboelser, men der er ingen beboelser umiddelbart ved ejendommens udkørsel. Der kan forekomme kørsel mm. langs andre veje, hvor der ligger beboelser, og her vil der være opmærksomhed omkring transporten, hvilket omfatter henstillinger til maskinstation om at reducere fart og om at udvise generelt hensyn til naboer.

Interne transportveje

Størstedelen af transporterne er med foder og afhentning af dyr og husdyrgødning. Samlet set vil der være en stigning i antallet af transporter med det ansøgte projekt.

Transporterne forventes hovedsageligt at foregå på hverdage inden for normal arbejdstid, dvs. kl. 7-17, men kan til tider foregå i aften- og nattetimerne. Transport til og fra husdyrbruget vil altid foregå ved hensynsfuld kørsel. Derudover tilstræbes, at al tung transport gennemføres på hverdage inden for normal arbejdstid.

Der er søgt om at etablere en vej fra anlægget mod nord, således at trafikken fra anlægget ledes uden om Gammelvej og direkte ud på Mejlbyvej. Århus Kommune har endnu ikke truffet afgørelse med denne vej.

Vurdering

Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug er det muligt at regulere trafik internt på bedriften og ved ind- og udkørsel. Det gælder hvis trafikken giver anledning til gener for naboer tæt på ejendommen, eller f.eks. hvis oversigtsforholdene ved udkørsel til offentlig vej vurderes, at kunne give anledning til farlige situationer for trafikken.

Der kan ikke stilles vilkår til trafik på offentlig vej, som lovligt kan anvendes til kørsel med den type køretøjer, der anvendes til drift af husdyrbrug. Her er det vejmyndighedernes vurdering om der er et generelt problem, som skal tages hånd om. Det kunne f.eks. være vejens bæreevne, der ikke kan holde til særligt tunge køretøjer. Natur- og Miljøklagenævnet har i en tidligere klagesag fastslået: *"Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke ved husdyrbrugloven, men af den relevante vejlovgivning, og afgøres af relevante vejmyndigheder. Færdsel på offentlig vej reguleres i øvrigt af færdselsloven og håndhæves af politiet."*

Der er tale om gode til- og frakørselsforhold til ejendommen og det vurderes på den baggrund, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentligt gener for de omkringboende.

Egenkontrol

Egenkontrol på et landbrug med slagtekyllinger er en systematisk tilgang for at sikre, at dyrene opfedes, slages og behandles i overensstemmelse med gældende lovgivning og bedste praksis for dyrevelfærd, fødevarer sikkerhed og miljøbeskyttelse. Her er nogle nøgleelementer af egenkontrollsystemet:

1. **Kvalitetskontrol:**
 - Implementering af standarder for fodertype, vanding og sundhedspleje.
 - Løbende overvågning af dyrenes vækst, helbred og generelle trivsel.
2. **Dokumentation:**
 - Registrering af alle aktiviteter relateret til produktionsprocessen, herunder indkøb af kyllinger, fodersammensætning, medicinering og vaccination.
 - Opbevaring af journaler over sundhedsevalueringer og kontrol af sygdomsudbrud.
3. **Fødevarer sikkerhed:**
 - Sikring af, at foder og vand er rent og sikkert for forbrug.
 - Overholdelse af HACCP-principper (Hazard Analysis and Critical Control Points) for at identificere og håndtere risici i produktionskæden.
4. **Dyrevelfærd:**
 - Regelmæssige vurderinger af, hvordan dyrene holdes, herunder pladsforhold, lysforhold, ventilation og adgang til vand og foder.
 - Uddannelse af personale i dyrevelfærd og menneskelig håndtering af kyllinger.
5. **Sundhedsovervågning:**
 - Regelmæssige sundhedstjek og vaccinationer af kyllinger for at forebygge sygdomme.
 - Overvågning af eventuelle sygdomsudbrud og hurtig reaktion på helbredsproblemer.
6. **Rengøring og hygiejne:**
 - Fastlagt procedurer for rengøring af stalde, udstyr og transportmidler for at reducere risikoen for smittespredning.
 - Implementering af biosecurity-foranstaltninger for at beskytte mod sygdomme fra eksterne kilder.
7. **Uddannelse og træning:**
 - Uddannelse af medarbejdere i egenkontrolpraksis og vigtigheden af dyrevelfærd og fødevarer sikkerhed.
 - Opdatering af medarbejdere om nye reguleringer og teknikker inden for kyllingeproduktion.
8. **Årlig registrering af vand og strømforbrug**
9. **Miljøledelsessystem**

Ved at implementere et grundigt egenkontrolsystem kan man sikre, at produktion er bæredygtig, sikker og etisk ansvarlig. Dette kan også forbedre forbrugernes tillid til produkterne.

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle uhensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes. Det vurderes samlet set at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Husdyrgødning

Spild kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge.

Kan medføre nedsivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb. Kan desuden opstå spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Afløb er afblændet så gylle ikke kan løbe i dræn
- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Der kan forekomme spild af gødningsrester i forbindelse med udmugning i kyllingehusene.

Risiko for spild forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- De befæstede arealer rengøres efter udmugning.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare, alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko,

håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet. Alle kemikalier opbevares og anvendes i rum med fast gulv hvorfra evt. spild enten kan opsamles eller afledes til opsamlingsbeholderen for vaskevand.

Pesticider og sprøjteudstyr

Der er ingen opbevaring af pesticider, alt markarbejde foretages med udgangspunkt fra anden ejet ejendom.

Oplag af olie og andre kemikalier

Der er en olietank i maskinhuset. Tanken er placeret på fast gulv uden afløb.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug

Der forventes en affaldsproduktion der er proportionel med virksomhedens størrelse og type.

Affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages. Det betyder, at beskrivelsen skal illustrere, hvordan affaldshåndteringen på husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet jf.

Miljøbeskyttelseslovens § 6 b. Heraf fremgår det at affaldsforebyggelse og -håndtering skal ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Husdyrbruget skal sortere sit affald og sikre, at mest muligt affald bliver sorteret fra til genbrug, genanvendelse og anden endelig materialenyttiggørelse. Affald som ikke kan genanvendes skal håndteres som forbrændingseget, deponeringseget eller farligt affald i henhold til Aarhus Kommunes regulativ for erhvervsaffald.

Husdyrbruget skal håndtere sit affald efter reglerne i affaldsbekendtgørelsens og affaldsaktørbekendtgørelsen. Det betyder, at husdyrbruget skal sortere deres erhvervsaffald og aflevere det til en godkendt affaldsmottager med henblik på genbrug, genanvendelse eller anvendelse til anden endelig materialenyttiggørelse.

Ifølge affaldsbekendtgørelsen defineres erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse som værende:

- Glasaffald
- Metalaffald
- Plastaaffald
- Papiraaffald
- Papaaffald
- Træaffald
- Genanvendeligt farligt affald, herunder batterier og elektronik
- Genanvendeligt PVC-affald
- Andet affald, der er egnet til materialenyttiggørelse, fx byggeaffald og have-/parkaffald.

Husdyrbruget skal sikre en høj reel genanvendelse af affaldet og skal på anmodning fra kommunen kunne dokumentere, at affaldet bliver leveret til et godkendt affaldshåndteringsanlæg,

som sikrer, at de enkelte affaldsfraktioner reelt bliver forberedt med henblik på genbrug eller genanvendt. Dokumentationen kan være fra behandlingsanlægget.

Virksomheder kan aflevere affaldet til:

- Et genanvendelsesanlæg eller et anlæg, som forbereder affald til genbrug, der er registreret i Affaldsregistret.
- En indsamlingsvirksomhed, der er registreret i Affaldsregistret.
- En virksomhed, som kan undlade at lade sig registrere efter bekendtgørelse om Affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed.
- Et kommunalt behandlingsanlæg, der er registreret i Affaldsregistret.
- En kommunal genbrugsplads eller en kommunal ordning efter § 11.
- En frivillig tilbagetagingsordning, jf. bekendtgørelse om affald.

Det vurderes, at husdyrbruget kan producere farligt affald, herunder for eksempel:

- Oliefiltre
- Batterier
- Spildolie
- Spraydåser
- Kanyler
- Kemikalierester
- Rester af kunstgødning
- Giftrester (også rottegift)
- Medicinrester
- Lysstofrør

Opbevaring af farligt affald kan udgøre en miljørisiko.

Vurdering

Ejendommen er omfattet af § 16 a og er derfor omfattet af miljøministeriets affaldsregulering og Aarhus Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald. Husdyrbruget skal derfor også være tilknyttet kommunens ordning for håndtering af farligt affald eller have aftale med en anden godkendt indsamler eller behandlingsanlæg, såfremt der opstår farligt affald på husdyrbruget.

Affaldsmængder

Nedenstående angiver anslåede og forventede mængder af affald årligt.

Fast affald

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder kg pr. år	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemi-kalieaffald:						
Spildolie		Marius Pedersen	Marius Pedersen	400 l	13.02.08	06.01
Olietromle		Marius Pedersen	Marius Pedersen	2	15.01.04	56.20
Fast affald:						
Tom emballage (papir)	Container	Egen	Godkendt modtageanlæg	50	15.01.01	50.00
Tom emballage (plast)	Container	Egen	Godkendt modtageanlæg	50	15.01.02	52.00

Tom emballage (pap)	Container	Egen	Godkendt modtageanlæg	50		
Bigbags af PE-plast	Container	Johannes Sørensen	Godkendt modtageanlæg	100	15.01.02	52.00
Lysstofrør og elsparepærer		Egen	Kommunal modtagestation		20.01.21	79.00
Jern og metal	Intet fast	Produkthandler	Produkthandler	varierer	02.01.10	56.20
Diverse brændbart	Container	Johannes Sørensen	Godkendt modtageanlæg	500	Afhængig af indhold / 15.01.07	19.00
Glas	Intet fast	Egen	Kommunal modtagestation		20.01.02	51.00

Vurdering

Affald sortes med henblik på genanvendelse og bortskaffes på kommunal genbrugsstation. Det vurderes at ejendommen lever op til affaldshierarkiet og til affaldsregulativerne for Aarhus Kommune.

Døde dyr

Døde dyr opbevares i container, indtil de afhentes af destruktionsanstalt, DAKA. Afhentning sker løbende. Animalsk affald opbevares så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning til autoriseret destruktionsanstalt. Døde dyr opbevares i container ved hver stald for så vidt angår kyllinger. Døde grise opbevares på en plads ved gyllebeholderne.

Kemikalier generelt

Eventuel opbevaring af brugte sprøjter vil ske i kanyleboks og bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

Pesticider

Der er ingen opbevaring af pesticider, alt sprøjtning foretages af maskinstation.

Oliekemikalier

Der er en olietank til diesel i maskinhus og i samme bygning er der et rum der anvendes til øvrige olieprodukter og kemikalier.

Spildevandsmængde

Spildevandstyper	m ³ /år efter godkendelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	1100 m ³	Gyllebeholder/beholder for vaskevand	Ingen
Sanitært spildevand fra beboelse	200 m ³	Nedsivning	Minirensningsanlæg

Sanitært spildevand fra servicerum	50 m ³	Tømningstank	Rensningsanlæg
--	-------------------	--------------	----------------

Beskrivelse af spildevandstilledning

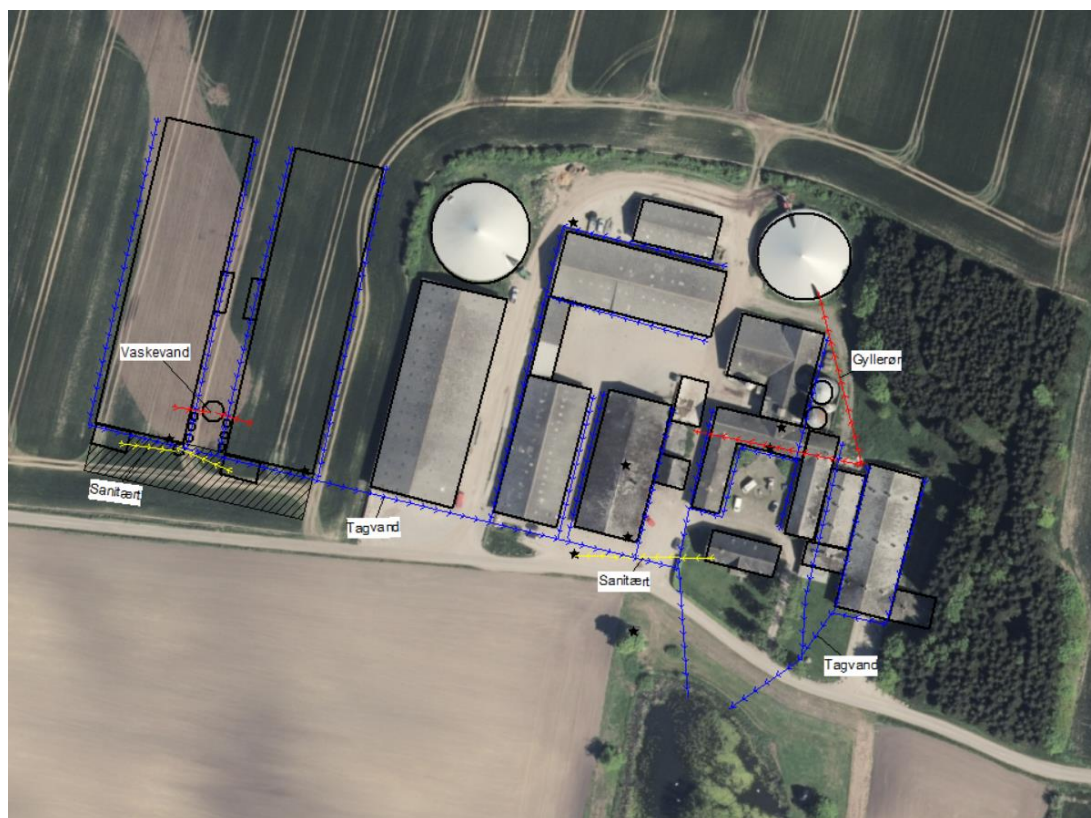
800 m³/år spildevand tilledes beholder for vaskevand i fase 2, i fase 1 tillades 550 m³. Til gyllebeholderne tillades 500 m³ i fase 1. Beholderen for vaskevand til kyllingestaldene tømmes efter behov og i henhold til gældende lovgivning.

Beskrivelse af spildevandsafledning

Rengøringsvand ledes fra stald til beholder for vaskevand og fra grisestaldene til gyllebeholderen.

Der er sanitært spildevand fra anlægget som ledes til tømningstank.

Tagvandet afledes til sø mod syd.

Afløbsplan fase 1

Afløbsplan fase 2

Energiforbrug

Energi

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Elforbrug	100.000 kwh	100.000 kwh
Opvarmning	Halmfyr	Halmfyr
Diesel	0	0

Elforbruget på husdyrbruget går primært til belysning. Energiforbruget er anslået ud fra tilsvarende produktioner og ansøgers forventninger til energiforbruget.

Energibesparende foranstaltninger

Der anvendes LED belysning i staldene og der anvendes frekvensstyret ventilation.

Vurdering

Elforbruget vurderes at være på et rimeligt niveau for en produktion af den ansøgte størrelse.

Vandforbrug

Vand

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Årligt forbrug af drikkevand	4000 m ³	9000 m ³
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde	500 m ³	1100 m ³
Vask af maskiner og sprøjtning	2500 m ³	2500 m ³

Forbruget af vand i ansøgt drift er anslået ud fra normtal.

Bedriften forsynes med vand fra egen boring. Der forventes en stigning af vandforbruget i forbindelse med udvidelsen.

Vandbesparende foranstaltninger

Drikkevandsinstallationerne på bedriften efterses og rengøres jævnligt med henblik på at undgå spild.

Eventuelle lækager i systemet identificeres straks og repareres hurtigst muligt.

Vurdering

Vandforbruget vurderes at følge normforbruget og vurderes at være rimeligt. Vandforbruget er i øvrigt en del af virksomhedens fokus i Miljøledelsen og forbruget vil blive løbende monitoreret.

Reststoffer

Udbringning af husdyrgødning bliver foretaget efter de gældende generelle regler ift. indhold af fosfor og kvælstof. Husdyrgødningen vil i øvrigt indeholde vand og fodersplid mm. Disse forhold er der i de generelle regler taget højde for og det vurderes derfor at udbringningen af gylle lever op til disse generelle regler.

Foder

Slagtegrise

Der anvendes vådfoder. Foder leveres til siloer til foderladen samt til kornsiloer, hvorefter vådfoderet fremstilles. Der fodres 4 gange dagligt.

Der sikres effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, således at fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer. Der anvendes fasefodring på ejendommen, og der tilsættes fytase til foderet. Fytase medfører en bedre optagelse af fosfor fra foderet og dermed mindre fosfor i gyllen.

Der er på bedriften stor opmærksomhed på at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således E-kontrol minimum en gang i kvartalet, for derigennem at kunne monitorere fodereffektivitet og produktionseffektivitet. Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

Kyllinger

Der anvendes kraftfoder og strøelse. Kraftfoder leveres til udendørssiloer. Der udfordres i automatisk fodersystem med ad libitum foder.

Der sikres effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, således at fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer.

Der er på bedriften stor opmærksomhed mod at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således løbende foderkontroller, for derigennem at kunne monitorere fodereffektivitet og produktionseffektivitet. Der anvendes fasefodring og foderet tilsættes fytase. Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

Vurdering

Det vurderes at foderforbrug og tiltag i øvrigt vedr. foder lever op til en produktion af den ansøgte størrelse.

Samlet vurdering af affalds- og ressourceforbrug

Virksomheden er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen og Aarhus Kommunes Affaldsregulativ for erhverv. Virksomheden oplyser, at reglerne efterleves.

Det vil sige, at

- Affald sorteres i fraktioner og bortskaffes til genanvendelse.
- Deponeringseget affald skal frasorteres og opbevares, så vindflugt undgås.
- PVC-affald frasorteres og bortskaffes korrekt.

- Klinisk risikoaffald som kanyler, medicinflasker og lignende opbevares forsvarligt i egnet emballage

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand:

- Farligt affald opbevares, så det ikke kan løbe til jord, grundvand eller overfladevand og beskyttet mod vejrlig.
- Eksisterende olietanke er reguleret af olietanksbekendtgørelsen. Nye tanke og/eller sløjfning af tanke skal anmeldes til Aarhus Kommune.

Det vurderes, at der er redegjort for et vand- og energiforbrug, der står mål med størrelsen af dyreholdet. Der er en stigning i ressourceforbruget som følge af godkendelsen.

B.9 Valg af BAT

Der anvendes varmevekslere for at reducere ammoniakemissionen fra anlægget. Varmevekslere er optaget på teknologilisten med en effektivitet på 28 %. Der er indtastet en årlig driftstid på 8760 timer.

Fase 1

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav Kg N/år	6122	320	6442
Faktisk emission Kg N/år	5895	320	6215
Forskel Kg N/år			227
BAT krav overholdt			Ja

Fase 2

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav Kg N/år	5187	320	5507
Faktisk emission Kg N/år	4848	320	5169
Forskel Kg N/år			339
BAT krav overholdt			Ja

Vurdering

Ejendommen lever op til BAT kravene og reducerer derudover ammoniakfordampningen med 227-339 kg.

B.10 Grænseoverskridende virkninger

Det er vurderet, at det udelukkende er produktionens emission af ammoniak der potentielt kan have en grænseoverskridende virkning. Det er dog vurderet at ammoniakemissionen har et niveau og en karakter, hvor hovedparten af emissionen vil påvirke lokalområdet og kun mindre del af emissionen vil bidrage til baggrundsbelastningen i omkringliggende lande. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører grænseoverskridende virkninger hverken lokalt eller internationalt.

IE-husdyrbrug

Der er tale om et IE-husdyrbrug, da der er over 40.000 stipladser til slagtekyllinger på anlægget.

C.1 Foranstaltninger ved ophør

I forbindelse med ophør vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand.

- Den resterende husdyrgødning i staldene vil blive fjernet
- Fodersiloer/foderrum tømmes og rengøres
- Staldene vil blive rengjort og spildevandet kørt ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen
- Udtjent inventar og andet metal vil blive leveret til produkthandleren
- Udtjent elektronisk udstyr vil blive leveret til genbrug
- Andet affald vil blive afhændet efter miljølovens forskrifter
- Døde dyr fjernes

C.2 Anvendelse af BAT råvarer, energi, vand og management

Management

Medarbejdere

De ansatte deltager løbende i relevante kurser. Der bliver udarbejdet APV for arbejdspladsen, opsat førstehjælpskasser og øjenskylleudstyr, og der er konstant værnemidler i form af beskyttelsesbriller, handsker, åndedræts- samt høreværn til rådighed for medarbejderne.

Oplæring

Der er oplæringsprogrammer for ansatte i relation til relevant lovgivning, herunder miljøgodkendelsen, beredskabsplanen, vedligeholdelse af udstyr.

Beredskabsplan

Der er udarbejdet en beredskabsplan, hvori telefonnumrene til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld er nedskrevet. Beredskabsplanen indeholder forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, husdyrgødning, brand m.v., og er tilgængelig for alle på arbejdspladsen.

Dagligt tilsyn

Ansøger eller dennes ansatte tilser dyr og produktionsanlæg flere gange hver dag. Der udføres små reparationer når det er nødvendigt. Hvis der er behov for det, bliver der tilkaldt service til driftsanlægget som udføres af kompetent personale.

Mark- gødningsplan

Der bliver hvert år udarbejdet gødningsregnskab af en planteavlskonsulent.

Sprøjtejournal

Der føres sprøjtejournal.

Renoveringsplan for driftsudstyr og staldbygninger

Stalde opføres i forbindelse med godkendelsen og det forventes ikke at der skal foretages gennemgribende renovering før om 40 år. Slagtesvinestaldene er ældre, men er løbende vedligeholdt, og derfor er restlevetiden anslået til 10 år.

Samlet BAT indenfor management

Det vurderes, at ejendommen anvender bedst tilgængelig teknik, indenfor følgende managementpunkter:

- Alle medarbejdere deltager løbende i relevante kurser.
- Der bliver udarbejdet en beredskabsplan som hænger tilgængelig for alle medarbejdere.
- Der foretages daglige tilsyn og løbende service og vedligehold på driftsanlæggene.
- Kvalitetskontrol
- Vurdering af tidshorisonten for større renovering af driftsinventar og driftsbygninger.
- Der bliver indført miljøledelse på ejendommen

Godt landmandskab

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger. I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af indkøbt foder, el og vand.
- Affald bortskaffes til genbrug.
- Der udarbejdes gødningsregnskab på bedriften.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, skadedyr samt mindske risikoen for at der opstår uhygiejniske forhold.
- Sætte særlig fokus på dyrevelfærd og fortsat gøre en ekstraordinær indsats over for infektioner, som kan overføres fra dyr til mennesker.
- Tage hensyn til grund- og overfladevand, når driften tilrettelægges.

Rengøring og desinficering

Der er på bedriften stor opmærksomhed på at renholde stalde og de omkringliggende arealer. En sideeffekt af godt indeklima er, at staldene lugter mindre end gennemsnittet, samt at ammoniakfordampningen ligeledes er lavere.

Miljøledelsessystem

Der er i februar 2017 offentliggjort BAT konklusioner for husdyrbrug, hvilket medfører at alle IE-brug inden 21. februar 2021 skal have implementeret miljøledelse dog senest ved meddelelse af §16a miljøgodkendelse.

Miljøledelsen skal omfatte:

- 1) formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
- 2) fastsætte miljømål,
- 3) udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
- 4) minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
- 5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet. Miljøledelse er allerede indført på husdyrbruget.

BAT energi

Energibesparende foranstaltninger

Belysning:

- Der anvendes energibesparende belysning.
- Lamper rengøres jævnligt
- Lyset er tændt i overensstemmelse med lovgivningens krav til lysperioder til kyllinger og slagtesvin. Fodring og ophold i staldene sker typisk i perioden 6-20 og i den periode kan lyset være tændt.

Det skal understreges, at tidspunkterne for lys er vejledende og der vil kunne være daglige og sæsonmæssige udsving i varigheden af tændt lys.

Korntørring:

Korn opbevares i gastætte siloer og der er derfor ingen korntørring.

Transport:

Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås. Ansøger har fokus på at minimere antal transporter, bl.a. ved at køre med fulde læs af kyllinger og foder.

Ventilation:

Der er undertryksventilation med vægventiler i alle stalde. Alt ventilation er med E/C styring. Der er separat styring i hver sektion som styrer varme/ventilation. Herved sikres de mest optimale forhold for grisene og samtidig sikres også, at der bruges mindst mulig energi. Desuden bliver udsugningsenhederne vasket for hvert hold nye kyllinger. Derved reduceres vindmodstanden i aftrækskanalen og der spares store mængder energi. Der anvendes varmevekslere hvor varmen genindvindes og genbruges.

Styring af ventilationen i staldene er med til at sikre et godt indeklima og samtidigt med til at reducere forbruget af energi til et absolut minimum.

Opvarmning

Det forventes at staldene opvarmes med halmfyr og genindvinding af varmen fra varmevekslerne.

BAT vand

Vandbesparende foranstaltninger

- Anlæggets drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Ansøger bestræber sig på at minimere forbruget af vaskevand.
- Vandforbruget minimeres ved at der bruges drikkenipler.
- For ikke at bruge mere vand end nødvendigt og samtidig få en effektiv rengøring, anvendes højtryksrensere og iblødsætning, når staldene rengøres.
- Stopphaner på vandslanger.
- Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.

BAT – råvarer

Der er på bedriften stor opmærksomhed på at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således foderkontroller for hvert hold kyllinger, for derigennem at kunne monitorere fodereffektivitet og produktionseffektivitet.

Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

- Indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.
- Jævnlig regulering af fodertildeling.
- Der udarbejdes foderplaner, evt. i samarbejde med konsulent, og med anvendelse af nyeste viden indenfor kyllingefodring/slagtegrisefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Godt management og sunde dyr.
- Foderanlæg justeres jævnligt, således at udfodret mængde svarer til dyregruppen og unødigt foderspild minimeres.
- Kyllingerne og slagtegrisene fasefodres, dvs. at der fodres med forskellige foderblandinger afhængigt af dyrenes alder/levende vægt. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at

fasefodre indenfor normerne undgå en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet.

Samlet BAT-vurdering

Samlet vurderes det at projektet lever op til BAT indenfor punkterne, ammoniak, miljøledelse, management, fodringsstrategi, vand, energi, spildevand, støj, støv, lugt, opbevaring af husdyrgødning, forarbejdning af husdyrgødning og udbringning af husdyrgødning, blandt andet baseret på punkterne i BREF-dokumentet og lovgivningskravene.

Risikoen for sygdomme eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi.

I lovgivningen er der faste krav til BAT på ammoniakudledning, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i DK nås og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

C.3 Ikke teknisk resume af væsentlige alternativer

For at reducere ammoniakemissionen mest muligt er følgende alternativer undersøgt:

- luftrensning

BAT niveauet er overholdt på husdyrbruget og det er vurderet at øvrige alternativer medfører en væsentlig og ikke proportional belastning af bedriftens økonomiske produktionsresultat, og alternativerne er derfor fravalgt.

Miljøkonsekvensrapport

I relation til miljøkonsekvensrapportens krav til oplysninger jf. punkt B henviser til punkter B1-B10 i nærværende afsøgning, og den videre redegørelse i miljøkonsekvensrapporten tager udgangspunkt i ovennævnte oplysninger.

E.1-a Udformning, dimensioner mm.

Ejendommen består af følgende produktionsbygninger:

Materialevalg

	Grundplan ca.	Byg- nings- højde ca.	Tag- hæld- ning	Bygningsmaterialer/f arver	Anvendelse
Stald 1	364 m ²	4,8 m	20	Gule sten, gråt tag	Slagtesvin
Stald 2	130 m ²	4,6 m	20	Gule sten, gråt tag	Slagtesvin
Stald 3	304 m ²	4,6 m	20	Gule sten, gråt tag	Slagtesvin
Stald 4	900 m ²	5,7 m	20	Gule sten, gråt tag	Slagtesvin
Stald 5	170 m ²	4,5 m	20	Gule sten, gråt tag	Slagtesvin
Kylling 1	3250 m ²	7,5 m	15 °	Mørke elementer, sort tag	Slagtekyllinger
Kylling 2	3250 m ²	7,5 m	15 °	Mørke elementer, sort tag	Slagtekyllinger
Kylling 3	3250 m ²	7,5 m	15 °	Mørke elementer, sort tag	Slagtekyllinger
Gylletank	884 m ²	8 m		Elementer og grå overdækning	Gylle
Gylletank	716 m ²	8 m		Elementer og grå overdækning	Gylle

I øvrigt henvises til landskabsvurderingen under punkt B.4.

E.1-b Forventede indvirkning på miljøet

Husdyrbruget forventer ingen væsentligt skadende virkninger på miljøet som følge af produktionen på ejendommen. På ejendommen følger og overholder man generelt dansk lovgivning, men i særdeleshed vurderes at lovgivningen om anvendelsen af gødning herunder husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrloven i alt sin væsentlighed sikrer miljøet mod utilsigtede virkninger af husdyrproduktionen. De beskrevne krav til dansk landbrug indenfor kvælstofkvoter, fosforregnskab, vurdering af mulige skader på sårbar natur, vurdering af påvirkning af naboer mm. vurderes at forebygge og begrænse den mulige skade som landbrugsproduktionen kan have på miljøet.

Husdyrbrugets forventede potentielle væsentlige indvirkningerne på miljøet vurderes at være:

- påvirkning af vandmiljø
- påvirkning af omkringliggende natur
- påvirkning af naboer

Vandmiljø

Projektet kan potentielt påvirke vandmiljøet, både grundvandsressourcen og ferske vande samt havmiljøet. Det er dog vurderet at de generelle virkemidler som virksomheden skal leve op til jf. anden lovgivning, modvirker de potentielle væsentlige påvirkninger af vandmiljøet. Herunder gælder erhvervets generelle krav til opsamling af overskudskvælstof gennem efterafgrøder, og skærpede krav til fosforoverskud fra bedrifterne.

Kumulation

Produktionen af fødevarer vil altid medføre en påvirkning af miljøet, men i Danmark er der skrappe kvotekrav til anvendelsen af kvælstof til planteavl, således at ikke alle planter tildes den gødning de har brug for. Dette krav, sammen med ovenstående efterafgrøder mm. betyder at der, selv i kumulation med andre ejendommen, må forventes en minimal påvirkning af miljøet.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare naturkategorier i området. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning på naturen i området.

I relation til bilag IV dyre- og plantearter vurderes bekendtgørelsens afskæringskriterier i alt sin væsentlighed at reducere påvirkningen af sådanne arter til et absolut minimum, og at disse arter derfor ikke påvirkes negativt af produktionen.

Kumulation

Bedriftens påvirkning af særlig sårbar natur er vurderet i forhold til kumulation med øvrige bedrifter i nærområdet. I relation til særlig sårbar natur er der skærpede krav til bedriftens tilladte påvirkning af et særligt sårbart område, såfremt der ligger andre bedrifter i nærheden af den sårbare natur.

Der er ikke andre bedrifter indenfor en afstand der medfører kumulation og kumulation i forhold til kategori 1 natur er derfor ikke inddraget i vurderingerne.

Naboer/lugt

Alle husdyrproduktioner medfører en emission af lugt, støv, støj og lys. Disse emissioner spredes omkring bedriften afhængig af vind, højde på afkast, hastighed på luften i ventilator og temperatur. I relation til lugt vurderes denne spredning omkring ejendommen i husdyrgodkendelse.dk, hvor i forvejen fastsatte afskæringskriterier i forhold til enkeltliggende naboer, samlet bebyggelse og byzone/sommerhusområde skal overholdes. Bedriften overholder disse afskæringskriterier og derfor vurderes bedriften ikke at påvirke miljøet væsentligt med hensyn til lugt.

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone. Afstanden vurderes ud fra en gennemsnitsafstand fra alle stalde til samme punkt i en af kategorierne enkelt bolig, samlet bebyggelse eller byzone.

Der ligger ikke andre produktioner indenfor en afstand der betyder at der er kumulation, og derfor er kumulationen med andre husdyrbrug ikke vurderet. Det er dog en forudsætning af produktionen på Mejlbjvej 606 nedlukkes permanent (ansøgers ejendom).

E.1-c Risiko for ulykker mm.

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Husdyrgødning

Spild og udslip kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge. Disse uheld kan medføre nedsvivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb eller søer. Der kan desuden være spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Afløb er afblændet så gylle ikke kan løbe i dræn
- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Kyllinger

Der kan forekomme spild af husdyrgødning i forbindelse med håndteringen af husdyrgødningen. Husdyrgødning håndteres udelukkende på befæstede arealer og derfor kan evt. spild opsamles efter endt udmugning.

Risiko for spild forsøges minimeret ved at:

- Der ryddes op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet. Alle kemikalier opbevares og anvendes i rum med fast gulv hvorfra evt. spild enten kan opsamles eller afledes til opsamlingsbeholder.

Pesticider og sprøjteudstyr

Der er ingen opbevaring af pesticider, alt markarbejde udføres fra anden ejet ejendom.

Oplag af olie og andre kemikalier

Oplag af olie og øvrige kemikalier foregår på rum eller bygninger med fast gulve uden afløb. Hermed sikres at der ikke sker utilsigtet afløb til omgivelserne, og eventuelt spild kan opsamles hurtigt og effektivt.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

Beskrivelse af risikominimering

Risikominimering på et landbrug med kyllinger involverer flere strategier og foranstaltninger for at reducere potentielle farer og sikre både dyrevelfærd og medarbejdernes sikkerhed. Her er nogle vigtige elementer:

1. **Uddannelse og træning:**
 - Regelmæssig træning af personale i sikkerhedsprotokoller, korrekt håndtering af kyllinger og brug af udstyr. Viden om dyrevelfærd og sundhed kan minimere risici relateret til håndtering.
2. **Sikkerhed og ergonomi:**
 - Design af arbejdspladser og brug af udstyr, der fremmer ergonomisk korrekt stillinger og minimerer belastninger. Sørg for stabile platforme og skridsikre overflader for at forhindre fald.
3. **Sundhed og hygiejne:**
 - Oprettelse af standarder for hygiejne, hvor medarbejdere ifører sig passende personlige værnemidler (PPE) for at reducere risikoen for smitte og kemiske eksponeringer.
 - Regelmæssig sundhedsmonitorering af kyllinger for at opdage sygdomme tidligt.
4. **Maskin- og udstyrsvedligeholdelse:**
 - Etablering af en rutine for regelmæssig vedligeholdelse og inspektion af maskiner og udstyr for at sikre deres korrekte funktion og minimere risikoen for skader.
5. **Biosecurity-foranstaltninger:**
 - Implementering af strenge biosecurity-foranstaltninger for at forhindre indførsel af sygdomme. Dette kan inkludere adgangskontrol til staldområder, desinfektion af fodertanker og transportkøretøjer samt vaccination af kyllinger.
6. **Sikker opbevaring af kemikalier:**
 - Sikring af, at medicin og rengøringsmidler opbevares korrekt, væk fra børn og utilsigtet adgang. Skiltning og instruktioner skal være tydelige.
7. **Oprettelse af nødplaner:**
 - Udvikling af nødprocedurer i tilfælde af ulykker, sygdomsudbrud, brand eller andre nødsituationer. Træning i disse procedurer kan hjælpe medarbejdere til at reagere hurtigt og effektivt.
8. **Transport- og logistikplanlægning:**
 - Gennemgang af transportmetoder for at sikre, at de er sikre både for dyr og medarbejdere. Anvendelse af korrekt udstyr til transport kan minimere stress og skader på kyllinger.

Ved at implementere disse risikominimerende foranstaltninger kan et landbrug med kyllinger skabe et sikkert og effektivt arbejdsmiljø, samtidig med at det beskytter dyrevelfærd og fødevarer sikkerhed.

E.1-d Væsentlige alternativer

Husdyrbruget har i forbindelse med godkendelsen vurderet på alternativer indenfor ammoniakreduktion og lugtreduktion. Produktionen lever op til Miljøstyrelsens fastsatte afskæringskriterier for lugt og ammoniak. Det er derfor vurderet at investering i yderligere

emissionsreducerende teknologi som luftrensning ikke vil være et proportionalt tiltag, og disse er derfor udeladt.

Der er vurderet på alternative placeringer, og alternative antal stalde. Den valgte placering er dog den der giver størst fleksibilitet for fremtiden og det mest harmoniske anlæg og det vurderes ikke relevant at vurdere andre placeringer blot for vurderingens skyld. Dog var det overvejet at kyllingestaldene i stedet skulle orienteres i øst/vest gående retning, men dette alternativ blev fravalgt af bygningsæstetiske årsager og sammenhængen med de øvrige bygninger på anlægget.

Den valgte placering er vurderet at tage de bedste hensyn til produktion, miljø og de nærmeste omgivelser.

E.2 Ikke teknisk resume

I dette afsnit er der nævnt de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet. I alle de foregående afsnit, vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Der foretages forskellige egenkontroller, for at bl.a. at følge produktionen, forbrug af fx foder, el og vand m.m.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.
- Der anvendes varmevekslere.

E.3 Kompetente ekspert

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af Cand.scient Jakob Altenborg fra Miljø & Natur Landbrugsrådgivning.

F.1-a Husdyrbrugets placering

Der henvises til punkt B.4

F.1-b Fysiske karakteristika

Der henvises til punkt E.1-a

F.1-c Energibehov og forbrug

Der henvises til punkt B.8

F.1-d Reststoffer og emissioner

Der henvises til punkterne B.5 for ammoniak, B.6 for lugt, B.7 for Støj, rystelser og støv og B.8 for affald

F.2 Rimelige alternativer

Rimelige alternativer forstås som alternativer der giver mulighed for den ansøgte produktion, men hvor f.eks. der inddrages anden teknologi, ændres på placeringen af staldene, men rimelige alternativer er ikke mindre produktion eller i øvrigt væsentligt ændret projekt.

Der er vurderet på alternativer til reduktion af ammoniakfordampningen. Husdyrbruget har valgt at anvende varmeveksler, og det er vurderet at det ikke vil være proportionalt at reducere ammoniakfordampningen yderligere.

Der er i afsnit E.1-d og afsnit B.4 vurderet på alternative placeringer af stalden. Det er i de afsnit konkluderet at der ikke er alternative placeringer af de ansøgte stalde som er bedre end det ansøgte.

F.3 Referencescenarie

Referencescenariet i den ansøgte produktion vurderes at være den eksisterende husdyrproduktion. En statisk tilstand er oftest ikke et udtryk for noget positivt, da der er ensbetydende med at hjulene er gået i stå. Dette er også tilfældet i landbruget. Det er derfor uundgåeligt, at landbruget hele tiden ændres i takt med omgivelserne.

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugserhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal optimeres og udvides. Hvis produktionen ikke optimeres, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige og samfundsmæssige konsekvenser, det giver.

F.4

Generelt gælder for alle nedenstående forhold at det vurderes at husdyrbrugets påvirkning hovedsageligt er begrænset til lokalområdet, dog undtagen klimagasser. Projektets direkte indvirkninger er beskrevet, og der vurderes ikke at være væsentlige sekundære eller langsigtede virkninger. Det er vurderet at de miljøbeskyttelsesmål der er vedtaget i Danmark og EU er implementeret i den gældende lovgivning for området, og at der i den kontekst ligeledes er foretaget vurderinger af effekten af de enkelte påvirkninger både lokalt og internationalt.

Befolkningen og menneskers sundhed

Der er ingen forventning om at husdyrbruget vil påvirke befolkningen eller menneskers sundhed. Husdyrbruget er placeret med god afstand til tættere befolkede områder og den potentielle påvirkning af sundheden vurderes at være begrænset til de nærmeste omgivelser omkring husdyrbruget. Ifølge Miljøstyrelsens vurdering af luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø, er der ikke angivet en direkte effekt af luftforureningen fra husdyrbrug på menneskers sundhed.

Biodiversiteten

Biodiversiteten kan potentielt påvirkes af husdyrbrugets emission af ammoniak. Miljøstyrelsen har fastlagt en række faste definerede naturkategorier som er oplistet i punkt B.5. Her fremgår ligeledes naturkategoriernes sårbarhed for ammoniak. Det vurderes derfor, at så længe de fastsatte sårbarheder i forhold til ammoniak overholdes, vil der ikke være en påvirkning af biodiversiteten fra husdyrbruget.

Jordarealer og jordbund

Husdyrbrugets produktion foregår i lukkede systemer (stalde) og der vil derfor ikke være en løbende påvirkning af jordbunden eller jordarealet. I forbindelse med anlægsfasen har der været en påvirkning helt lokalt, men denne påvirkning vurderes ikke at have en væsentlig påvirkning på miljøet.

Vand

Husdyrbrugets produktion foregår i lukkede systemer (stalde) og der vil derfor ikke være en påvirkning af vandressourcerne som følge af husdyrbrugets placering eller drift.

Luft og Klima

Luften påvirkes med udledning af ammoniak og lugt. Disse faktorer kan have en ikke uvæsentlig lokal påvirkning, men udover nærområdet (300 m radius) vurderes påvirkningerne at være af underordnet karakter.

I relation til emission af klimagasser har det ikke været muligt at finde empiriske data der gør det muligt direkte at kvantificere effekten af det enkelte husdyrbrug. Men ifølge Mette Hjort Mikkelsen et al kommer 20 % af udledningen af klimagasser til atmosfæren i Danmark fra husdyrproduktionen. Det er derfor en ikke uvæsentlig mængde klimagasser der udledes fra husdyrproduktionen.

Det har ikke været muligt at finde kilder, der gør det muligt at sammenligne emissionen af drivgasser fra dansk husdyrproduktion med husdyrproduktion i f.eks. Østersølandene. Denne sammenligning vurderes at være relevant i forhold til, at den samlede produktion af fødevarer ikke kan forventes at falde i de kommende år, som følge af befolkningstilvæksten. Derfor for at kunne vurdere effekten af en reduktion af klimagasser i dansk husdyrproduktion vil det være nødvendigt at vurdere, hvad evt. store krav til reduktion af klimagasser vil betyde af udflytning af husdyrproduktion, til lande med mindre skrappe miljøkrav end de danske. Atmosfæren er ligeglad om klimagasserne kommer fra Danmark eller fra Polen.

Produktionen af kyllinger anses for at være en af de mest CO₂ besparende animalske produktioner, sammenlignet med grise og køer.

Samlet vurderes husdyrbruget ikke at påvirke klimaet mere end et tilsvarende husdyrbrug i Danmark eller i øvrigt resten af verden, og det vurderes at yderligere indgreb i forhold til klimaet, bør ske gennem generel regulering.

Kulturarv og landskab

Husdyrproduktionen er beliggende i et område med særlige landskabelige værdier og uden værdifuld kulturarv. Projektet er i afsnit B.4 vurderet i forhold til kulturarv og landskab og det er her vurderet at med de hensyn der tages til omgivelserne, vil der ikke vil være en væsentlig påvirkning af disse forhold.

F.5-a Anlæggelse og tilstedeværelse af husdyrbruget

I forbindelse med anlægsfasen af kyllingestaldene, må det forventes at der vil være en øget transport til og fra byggepladsen, og der vil være en påvirkning af området med støv og larm. Ligeledes vil der være et større ressourceforbrug i form af vand og el samt brændstof.

Anlægsfasen vurderes dog at være relativ kort og påvirkning af lokalområdet derfor af forbigående karakter.

Tilstedeværelsen af husdyrbruget vil påvirke næromgivelserne med ammoniak, lugt, støj og støv. Disse forhold er behandlet under punkt B.5, B.6 og B.7. Samlet set vurderes tilstedeværelsen, ud fra objektive kriterier opstillet af Miljøstyrelsen i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, ikke at føre til en væsentlig påvirkning af området. Særligt ikke taget i betragtning at anvendelse af varmevekslere reducerer ammoniakfordampningen fra husdyrbruget.

F.5-b Brugen af naturressourcer

Brugen af naturressourcer begrænser sig til vandforbrug til drikkevand. Som en naturlig del af driften sker der en løbende monitoring af vandforbruget. Vandressourcen er i øvrigt ikke begrænset i området. Det vurderes derfor at der ikke vil være en påvirkning af vandressourcen.

F.5-c Emission af forurenende stoffer

Emission af ammoniak og lugt vurderes at være den væsentligste kilde til påvirkning af miljøet fra husdyrbruget. Begge forhold er vurderet i afsnit B.5 og B.6 og nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner.

Forhold som støj og vibrationer mm. er behandlet og vurderet i afsnit B.7 Nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner.

Bortskaffelsen af og genanvendelsen af affald er behandlet i afsnit B.8 og nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner

F.5-d Faren for sundhed, kulturarv og miljø

I henhold til afsnit E.1-c og afsnit F.4, vurderes faren for menneskers sundhed, kulturarv og miljøet som værende ikke væsentlig.

F.5-e Kumulation

Under punkt B.5 er kumulationen i relation til særlig sårbar natur i nærheden af husdyrbruget vurderet. Det forventes ikke at projektet i kumulation med andre husdyrbrug medfører en påvirkning af de nærmeste særligt sårbare områder.

F.5-f Indvirkning på klimaet

Husdyrbrug påvirker atmosfæren med udledning af særligt klimagasserne metan og lattergas (Sven g. Sommer et al, 2007). I henhold til Mette Hjort Mikkelsen et al udgør drivhusgasserne fra husdyrbrug ca. 20 % af den samlede udledning af drivhusgasser fra Danmark. Det har ikke umiddelbart været muligt at finde empiriske tal der gør det muligt at kvantificere den specifikke udledning fra husdyrbruget. Det vurderes dog heller ikke som relevant idet vurderingen af effekten alligevel skal foretaget i kumulation med øvrige emissioner af drivhusgasser, herunder den samlede udledning i Danmark. I forhold til den samlede udledning af drivhusgasser i Danmark er den ansøgte produktion og dermed emission ubetydelig, og det vurderes derfor at det ansøgte projekt i sig selv ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet i forhold til udledningen af klimagasser, men det kan ikke udelukkes at projektet i kumulation med den øvrige udledning af drivhusgasser i Danmark og resten af verden, kan medføre en negativ påvirkning af klimaet. Det vurderes dog ikke som en rimelig udfordring at løse denne problematik i en konkret miljøgodkendelse.

F.5-g Anvendte teknologier

Der anvendes varmevekslere for at reducere ammoniakemissionen fra anlægget.

F.6 Metoder eller beviser

Der er ikke identificeret væsentlige virkninger på miljøet og der er derfor ikke anvendt metoder eller beviser til at forudberegne virkningerne.

F.7 Påtænkte foranstaltninger

Der er ingen påtænkte foranstaltninger til at forebygge eller begrænse miljøpåvirkningerne, idet der ikke er identificeret væsentlige virkninger på miljøet som følge af den ansøgte husdyrproduktion.

F.8 Større ulykker og katastrofer

Der er udarbejdet en beredskabsplan i henhold til Rådets direktiv 2012/18/EU. I beredskabsplanen er de væsentligste risikofaktorer beskrevet og forholdsregler i tilfælde af uheld er beskrevet.

F.9 Ikke teknisk resume

Miljøkonsekvensrapportens afsnit F har til formål at identificere forhold på husdyrbruget som kan medføre en væsentlig skadelig virkning på miljøet. I afsnittet er gennemgået effekten af:

- Ammoniak
- Lugt
- Klimagasser
- Støv
- Støj
- Menneskers sundhed
- Naturressourcer
- Vibrationer
- Affald

Der er ikke identificeret forhold på husdyrbruget som kan medføre en væsentlig virkning på miljøet.

F.10 Referenceliste

Miljøstyrelsens hjemmeside - Luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø

Mette Hjorth Mikkelsen, Rikke Albrechtsen, Ole-Kenneth Nielsen og Steen Gyldenkærne – debat indlæg i Altinget.dk: Forskere: Reduktion i drivhusgasser fra landbruget er "tæt knyttet til husdyr-produktion"

Sven G. Sommer et al. Aktuell videnskab 5, 2007: Drivhusgasser og husdyrproduktion

TEKNIK OG MILJØ
Aarhus Kommune

Karen Blixens Boulevard 7
8220 Brabrand

